

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP DELFLAND
d.d. 22 november 2018

0. Opening

De voorzitter: Goedemorgen. Beste VV leden, vandaag voor de afwisseling maar weer eens geen spoedeisende vergadering. Nog heel even terugblikkend op de bestuurlijke conferentie, ik heb van velen gehoord dat deze in goede aarde is gevallen. Dat is niet alleen een compliment aan de ambtelijke organisatie, maar ook aan uzelf. Want uw inzet, uw insteek en uw inbreng maken het resultaat. En laten we met elkaar er vandaag opnieuw een vruchtbare vergadering van maken. Voordat we verder gaan wil ik ook graag Nieske namens ons allemaal feliciteren, want ik heb begrepen dat het vandaag jouw verjaardag is. Nou hoe feestelijk kan het zijn, daarmee is deze vergadering om een over negen geopend. Ik wil graag even memoreren dat mevrouw Eekhout wegens ziekte helaas niet aanwezig kan zijn en dat ook de heer Hombergen verhinderd is.

1. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan wil ik daarmee doorgaan naar het eerste agendapunt, het vaststellen van de agenda. De concept agenda is besproken in de agendacommissie. Die heeft u bij de stukken ontvangen. En ik wilde graag aan u vragen of u opmerkingen heeft over met name of er hamerstukken zijn die u toch zou willen bespreken. Mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zouden graag H07 en H14 naar de besprekstukken willen tillen.

De voorzitter: 07.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dat is de samenwerking Rijnland Schieland en 14 de vervanging zuiveringstechnische werken.

De voorzitter: Oké, dankjewel. Ik zag nog een hand. Mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Ook de samenwerking met Rijnland Schieland graag naar de agenda. Verder H01, dat is de najaarsbrief. En ik heb bij de verordeningen, even zien, zuiveringsheffing en watersysteem en stemverklaring. En ook H08 graag even.

De voorzitter: Even kijken, u heeft een stemverklaring bij de verordening H4.

Mevrouw Hilders: H04, H05 allebei. En bij de H07, H08 wil ik graag op de agenda.

De voorzitter: Wat zegt u? Kunt u het laatste herhalen?

Mevrouw Hilders: H07 en H08, dat zijn de twee gemeenschappelijke regelingen.

De voorzitter: Maar even voor mijn goede begrip, wilt u het over H08, de zienswijze toetreding gemeenschappelijk regeling, wilt u dat als besprekstuk gebruiken? Hanteren?

Mevrouw Hilders: H07 als besprekstuk en H08 kan ik dan verwijzen naar H07 denk ik.

De voorzitter: Maar is dat een ja of een nee? Is dat een bespreekstuk of een hamerstuk?

Mevrouw Hilders: Doet het... Gewoon het normaal melden daar, dank.

De voorzitter: Oké, dankjewel. Zijn er nog andere opmerkingen over de agenda? Zo niet, dan is de agenda hiermee vastgesteld. Ik wil de VV leden er graag op attenderen dat op verzoek van de heer Schouffoer er een brief aan het stuk is toegevoegd. En ook antwoorden en vragen in de commissie BOB zijn toegevoegd aan het verzamelformulier. En ik wijs graag iedereen erop dat het altijd belangrijk is om iBaps af te sluiten en te verversen om zeg maar die laatste stukken zichtbaar te krijgen in iBaps. Dan is de agenda daarmee vastgesteld.

2. Lijst van besluiten en toezeggingen VV 20 september 2018

De voorzitter: Wil ik nu doorgaan naar agendapunt 02. Dat zijn de lijst van besluiten en toezeggingen. Zijn er opmerkingen over de lijst van besluit en toezeggingen van de VV op 20 september? Nee, dan zelfde vraag voor de lijst van besluiten en toezeggingen van de VV op 11 oktober? Ook niet. Ah sorry, de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Ja, ik ben in beeld. Over het audio verslag van 11 10.

De voorzitter: Daar kom ik nu op.

De heer Fekkes: Daar komt u nu.

De voorzitter: Ja, dus bij deze. Als u opmerkingen...

De heer Fekkes: Dit is misschien een uitgebreide opmerking, maar ik wou hem toch nog even kwijt. Mede ook naar aanleiding van de bestuur conferentie, die hebben we gehad. Naar aanleiding van het punt van orde wat ik vorige vergadering heb ingebracht, hebt u aangegeven dat het voorstel aanpak van blauwalg in de plas Delftse Hout toch behandeld kon worden. Met het beroep op artikel 7.1 reglement van orde, onverlet het gestelde in ten aanzien van de veertien dagen publicatie termijn. Ik heb er toen vanaf gezien een welles, nietes discussie te voeren. Omdat van tevoren al bleek dat de meerderheid van de verenigde vergadering sowieso van plan was het agendapunt te behandelen. Ik heb er als jurist nog steeds een onbehagelijk gevoel over, vandaar dat ik er nu op terug kom. In het recht is het zo dat de rechter de innerlijke waarde van de wet, of regeling, niet beoordeelt. Als die veertien dagen termijn niet van toepassing waren dan had het anders voorgesteld en geregeld moeten worden. Maar dat het geregeld is, is een feit. En er wordt dus in voorzien, dus artikel 7.1 is dus niet van toepassing. Door dat wel te doen is er sprake van détournement de pouvoir, je gebruikt dus een artikel dat er niet voor bedoeld is. Op het gevaar van het niet toepassen van het reglement van orde heb ik al gewezen. Schorsing en vernietiging van het besluit door GS is mogelijk en was mogelijk geweest. De termijnoverschrijding van veertien dagen is tevens de ingebrekestelling. Dit is al zo oud als de weg naar Rome. De Romeinen noemden dat 'dies interpellat pro homine': het enkele verloop van de termijn is de ingebrekestelling. Gelet op wat ik net zei en in het licht ook van wat we bij de bestuursconferentie hebben besproken, het onderdeel integriteit, vind ik dat we elkaar toch moeten aanspreken op de gang van zaken. En dat doe ik nu. Ik vind dat er niet integer is gehandeld met de besluitvorming. Zo is er sprake van oneigenlijke toepassing artikel 7.1 reglement van orde, détournement de pouvoir, het niet toepassen van artikel 4.3 van het reglement van orde en het in strijd handelen met de eed en gelofte. We hebben met z'n allen beloofd, dan wel verklaard, dat we de grondwet zullen respecteren en de daarop berustende wetten. En het reglement van orde is een wet in formele zin. Ik geef u dit mee om tijdens de kerst te overdenken waarvan acte. De moraal

van het geheel is, dat ik het onbegrijpelijk vind deze vorm van bestuurlijk handelen van het college. Zeker letten op personen die erin zitten met een lange bestuurlijke ervaring. Hoe had het dan moeten? Nou dat was vrij simpel geweest, een discussie houden over het voorstel zonder besluitvorming. Vandaag het voorstel opnieuw agenderen en het besluit met terugwerkende kracht op 11 oktober 2018 nemen. Dat was mijn opmerking.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer...

De heer Fekkes: U kunt dat van kennisgeving aannemen ter overdenken met de kerst zoals ik heb gezegd.

De voorzitter: Dank u wel voor uw opmerking. Ik beschouw deze opmerking eigenlijk niet zozeer als een opmerking over de notulen, maar eigenlijk nog een keer een weergave van het standpunt wat u ook heeft ingebracht bij de vorige vergadering. Daar neem ik kennis van, maar het ging er nu even om of de notulen vastgesteld kunnen worden. En daar zou ik graag de bespreking nu tot willen beperken. Zijn er nog opmerkingen over de notulen zelf? Er zijn geen opmerkingen over de notulen. Dan zijn die daarmee vastgesteld. Ik heb in ieder geval geen behoefte om nu inhoudelijk in te gaan op zegge de opmerkingen die gemaakt zijn. Want in mijn beleving betekent dat dat we eigenlijk een discussie weer heropenen die afgerond is. Wat mij betreft is het zo dat in het verleden, in de vorige vergadering, de VV zelf besloten heeft... U heeft zelf als VV leden besloten hoe om te gaan met dat agenda onderwerp. En ik wil toch in ieder geval stelling nemen tegen het feit dat het college zeg maar niet integer gehandeld zou hebben. Ik denk dat het belangrijk is, de VV gaat over z'n eigen vergadering. Daar zijn destijds moties van orde voor besproken, die zijn in stemming gebracht en daarmee... U heeft natuurlijk het goede recht om te vinden dat u het met die gang van zaken niet eens bent. Maar uw opmerking over integriteit zou eigenlijk een integriteit zijn aan uw collega's in de VV. Want we hebben met z'n allen dit besloten. En daar hebben misschien andere VV leden net zoveel moeite mee, maar ik stel voor om dit punt nu af te ronden. Er zijn ook nog notulen van de vergaderingen daarvoor. Zijn daar nog opmerkingen over? Zo niet, dan zijn de notulen vastgesteld.

3. Mededelingen

De voorzitter: En dan ga ik door naar agendapunt nummer 3. Mededelingen. Mededelingen, ik wil even graag refereren aan een aantal besluiten die genomen zijn in de agendacommissie. Er was een uitstaande vraag over de volgende verenigde vergadering op 20 december. In de agendacommissie is besloten om die vergadering te laten aanvangen om half een 's middags. In het Gemeenlandshuis zodat we dan aansluitend met elkaar en de ambtelijke organisatie de kerstborrel kunnen vieren. En dan tenslotte voor de VV leden die lid zijn van de agendacommissie, we hebben ook al besloten om de agendacommissie één dag naar voren te halen op 11 december. Maar er was nog niet besloten waar dat dan zou plaatsvinden, we hebben besloten dat niet in het Gemeenlandshuis laten plaatsvinden in verband met het zogenaamde lichtjesavond. Ik ben blij te kunnen vertellen dat de vergadering nu zal plaatsvinden in het gemeentehuis in Naaldwijk. Waarvoor ik mevrouw De Zoete ook wil bedanken om te helpen dat mogelijk te maken. Dat waren de mededelingen.

4. Insprekers

De voorzitter: Dan ga ik nu door naar agendapunt 4. Er zijn geen insprekers gemeld.

5. Vragenronde

De voorzitter: Agendapunt 5. Er zijn geen vragen gemeld.

6. Stukken ter kennisname

- a. *Conceptnotulen commissies Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering, Stedelijk Water en Watersysteem en Gezond, Schoon en Gezuiverd Water d.d. 6 november 2018, incl. verzamelformulier*

De voorzitter: En dat betekent dat wij dan komen bij agendapunt 6.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter?

De voorzitter: Ja?

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Als ik even mag inbreken ter verduidelijking. Er zijn twee gemeentehuizen in Naaldwijk. Een is aan de Verdilaan, daar worden op dat moment de raadsvergaderingen gehouden. En er is een ander gemeentehuis aan de Laan van de Glazen Stad en daar vergaderen wij.

De voorzitter: Oké, dankjewel voor deze toelichting. Daar nemen we nota van. Dan kom ik nu bij de stukken ter kennisname. Dat zijn de verslagen van de laatste commissievergaderingen. De notulen van die vergaderingen zullen natuurlijk besproken worden, vastgesteld worden in de commissievergaderingen zelf. Zijn er nog opmerkingen over een van de bijgevoegde stukken?

De heer Fekkes: Mag ik daar wat over vragen?

De voorzitter: Mijnheer Fekkes.

De heer Fekkes: In de commissie GSG is een toezegging gedaan door de portefeuillehouder over de overeenkomsten ten aanzien van het blauwalgen probleem met gemeente Delft. En over het bestek en de publicatie ervan. Ik had verwacht dat dat bij de uitkomsten daarvan bij het verslag zou zitten. Maar ik zie het niet. Dus ik zou nou eigenlijk graag willen weten van is die overeenkomst met Delft getekend. Zo om niet en wanneer dan wel. En idem dito van de aanbesteding. Is die al klaar en is die al gepubliceerd? Zo nee, waarom niet en wanneer dan wel.

De voorzitter: Ik kijk even naar mijn collega Hoogheemraad Ter Woorst. Wilt u hierop reageren nu of

Mevrouw Ter Woorst: Later.

De voorzitter: Later. Dus dan stel ik voor dat we schriftelijk terugkomen op de vragen die u net gesteld heeft.

De heer Fekkes: Nou daar heb ik toch wel een probleem mee. Het is een zeer simpele vraag, het is zo of het is niet zo. En om dat steeds maar vooruit te schuiven. In de tijd was het een spoedprocedure, dus ik verwacht eigenlijk dat de handel klaar is. Dus om het uit te stellen bevreemd me. Ik kan me voorstellen dat exact de datum nog even moet worden opgezocht, maar voor het eind van de vergadering wou ik het graag wel weten.

De voorzitter: Hoogheemraad Ter Woorst.

Mevrouw Ter Woorst: Wij hebben een toezegging gedaan in de commissie, dat de stand van zaken voor de Delftse Hout, dat is niet alleen maar de SOK, aan de commissie medegedeeld kan worden. En de SOK zeg maar die is in concept klaar en die ligt klaar voor ondertekening. Maar er zijn meer dingen zeg maar die geregeld moeten worden. Dus de stand van zaken samengevat die komt naar u toe in de commissie.

De heer Fekkes: Ik blijf het een vaag antwoord vinden en ik vind dat ik als VV lid gewoon recht heb op informatie. En dat kan klip en klaar worden gegeven. Dit is weer het vooruitschuiven. Ik heb daar buitengewoon veel moeite mee voorzitter.

Mevrouw Hilders: Voorzitter, bij interruptie. Ik ondersteun de heer Fekkes hierin. Wij hebben een spoedvergadering is bijeengeroepen voor Delftse Hout. En als de heer Fekkes dan vraagt wat is de voortgang, dan mag ik toch verwachten dat er met spoed iets gemaakt is. En ik ondersteun hem in zijn verzoek.

De voorzitter: Uw wens om deze vraag spoedig beantwoord te krijgen begrijp ik. Ik denk dat het punt is kunnen wij nu direct de vraag beantwoorden. Of hebben we daar even. Moeten we daar even de tijd voor nemen. We zullen Beantwoording moet ook zorgvuldig zijn en zorgvuldigheid kan betekenen dat we niet instantaan nu al beantwoorden. Maar uw wens om snel een antwoord te krijgen is gehoord. En wij zullen, ik kijk ook naar mijn collega Ter Woorst, zeker ons best doen om zo snel mogelijk deze antwoorden te geven. Maar het zal nu niet. Ik hoop dat u er begrip voor kunt hebben dat we dat nu niet ter plekke doen.

Mevrouw Ter Woorst: De laatste stand van zaken voor het Delftse Hout daar heb ik een toezegging voor gedaan namens het college in de commissie. Dat die naar u toe ging komen, daar was de hele commissie mee akkoord. En verder uit m'n hoofd kan ik nu wel de laatste stand van zaken wel opleveren. Dat is dat de SOK in concept klaar is voor ondertekening. Er is binnenkort een avond bij de ondernemersvereniging voor de AVAG van de ondernemersfondsen. Er is contact met gemeente Den Haag voor een bijdrage. Zo zijn er heel veel dingen die deel uit maken van het investeringsvoorstel en waar actie op ondernomen is. Conform de toezegging in de commissie komt die naar u toe. Dus wij menen als college dat we daarmee aan de toezegging hebben voldaan. Maar meer dan wat er nu is, wat ik in mijn hoofd heb. Dat zijn wel de drie belangrijkste dingen, dus daar bent u goed mee geïnformeerd. En mocht er daarna, want de tijd schrijdt voort, dus de volgende commissie kunnen we weer een volgende stand van zaken melden. Dus we houden u nadrukkelijk en goed en volledig op de hoogte.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wilde ik voorstellen om nu door te gaan. U heeft bij het vaststellen van de agendapunten, heeft u aangegeven dat H12, groot onderhoud gemalen en H13, aanpassen investeringsplan realisatie de Duiker in Schiedam-West, dat die als hamerstuk kunnen worden beschouwd. Wellicht vindt u het een goed idee om die hamerstukken nu al af te handelen zodat we de besluitvorming over hamerstukken die ook een relatie hebben met de begroting afronden voordat de begroting formeel besproken wordt. En we daarna alle tijd hebben voor de bespreking van de overige agendaonderwerpen. Bent u het daar... Wat zegt u? Dus ik zou daarmee willen... Dus het voorstel is om H12 en H13 formeel nu even af te handelen. Ik zie knikkende gezichten. Dan wilde ik aan u vragen of er leden zijn die een stemming willen over H12, H13 als hamerstuk. Ik zie dat daar geen behoefte aan is. Vergis ik me, nee want die is niet gerelateerd aan de begroting, dus die komt later. Dus het groot onderhoud, gemalen 2018 en aanpassing Duikers Schiedam-West stel ik dan hiermee de besluiten vast. En wellicht laat ik dan toch ook nog even checken of u ook akkoord bent om eigendomsoverdracht gemalen gemeente Schiedam nu af te handelen? Want dat wilde u ook als hamerstuk beschouwen. Is er behoefte aan stemming over dat onderwerp? Zo niet, dan stel ik daarmee ook het voorgestelde besluit voor de eigendomsoverdracht gemalen gemeente Schiedam vast. En dan zijn volgens mij de andere onderwerpen besprekingsstukken met uitzondering van de verordeningen die wel in stemming gebracht worden. Maar die verordeningen wil ik pas doen nadat we de begroting behandeld hebben. De heer Ranner.

De heer Ranner: Mijnheer de voorzitter, dank voor uw tijd. Ik wil één opmerking maken over hamerstukken. Het gaat me niet om de inhoud, als rond de procedure. Het hamerstuk H01, het gaat over de najaarsbrief, is

niet gestuurd in de eerste instantie naar de commissie waar ik deel van mag uitmaken. Terwijl het in feite die commissie net zo goed aangaat. En ik zou u willen vragen om het via u ook de agendacommissie om het vervolg die najaarsbrief ook naar alle commissies te sturen, want nu is er een hiaat. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel mijnheer Ranner voor deze opmerking. Ik heb begrepen dat de najaarsbrief als besprekingsstuk zou moeten worden behandeld op verzoek van mevrouw Hilders. Dus ik neem nota van uw verzoek om in het vervolg de najaarsbrief naar alle commissies te geleiden en niet alleen naar commissie BOB. Ik stel voor om nu de beraadslaging over de najaarsbrief te openen en ik geef graag mevrouw Hilders het woord. Omdat volgens mij u de enige bent die de behoefte heeft uitgesproken om hierop in te gaan. Mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Dank u wel. Allereerst is er sprake van projecten met tekorten. Waterharmonica zoetwaterfabriek en ik heb gevraagd of die verwerkt zijn in de begroting die later nog komt. En toen werd er ambtelijk gezegd dat die niet verwerkt waren en ik vroeg me eigenlijk af waarom niet? Ik heb iets opgemerkt over innovatie, dat het jammer is dat het indicator is dat het effect moet hebben op de primaire processen van het waterschap omdat innovatie ook betrekking kan hebben op ervaringen op de werkvloer of bepaalde processen uit de ene sector toepassen in de andere sector. Daar heeft WRR een mooi rapport over gemaakt, dat gaat ook over een leven lang leren. Maar ze hebben een innovatie begrip wat dus afwijkt van het Delftlandse van de prestatie indicator. Ik heb gezien dat wij bij de Delftse Hout als VV op het verkeerde been zijn gezegd door portefeuillehouder Ter Woorst of door het hele college. Omdat er zaken zijn geregeld, en dus waterbeheersplannen die afwijken van het provinciaal beleid, en daar waren wij niet van op de hoogte. Dus ik zou willen weten of dat nog vaker het geval is, ik hoop van niet. Dan hebben we energieregio's, we hebben het daar even over gehad. Er worden energieregio's geformeerd en die worden landsdekkend aangegeven. Staat op een kaart op de VV-website. En als die regio's dus de rijksdoelstellingen overnemen op het gebied van energie, als ze die allemaal overnemen en die doelstellingen blijken niet haalbaar, dan komen via de wet NERpe de Europese boetes dus bij de provincies gemeente waterschappen en gemeenschappelijke regelingen terecht. Ik heb gevraagd daar heel alert op te zijn. En dat wil ik hier graag herhalen. Ik wil ook even op wijzen dat de regio waar wij dan in thuis horen is de MRDH, de metropoolregio Rotterdam Den Haag, daar zijn wij geen lid van. Dus op de een of andere manier als ze daar besluiten nemen wil ik daar niet aan gebonden zijn. En ik wil het college ook verzoeken dat als er doelstellingen bepaald worden dat u daarmee langskomt bij de VV. En dat we daar een discussie over voeren en dat we kijken of het haalbaar is. Want ik zit niet te wachten op Europese boetes voor rijksbeleid, wat ons min of meer wordt opgelegd. Dat, even kijken. Ik heb nog gevraagd om definities van klimaatneutraal, energieneutraal, CO2neutraal, al die dingen staan...

De heer Schouffoer: Voorzitter bij interruptie, gaat mevrouw heel dus nu de notulen van de commissie voorlezen.

Mevrouw Hilders: Ik ga gewoon even vragen wat er nog openstaat. En ik heb die definities nog niet gezien, ik mag hopen dat we die binnenkort krijgen. En verder heb ik gevraagd naar een visie op de zuivering en de stand van zaken van de pilots voor de zuivering. En de portefeuillehouder die heeft daar verwezen naar ambtenaren, hij zegt dat hij dat niet weet.

De heer Schouffoer: Voorzitter, dat staat in de notulen van de commissie.

Mevrouw Hilders: Ik zeg dat hij daarnaar verwezen heeft en mijn vraag is welk lid van het college kan deze vraag wel beantwoorden. Ik heb via de griffier al beleid gevraagd bij de ambtelijke organisatie en ik zou graag. Die zijn een beetje afhoudend en voorzichtig, dat kan ik wel begrijpen. Aan de andere kant, dit is een

monistisch systeem en ik zou er gewoon antwoord op moeten kunnen krijgen. Mijn vraag is, wie van het college kan mijn vraag wel beantwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Hilders, dank u wel voor uw vragen. Ik wil toch wel een opmerking maken. Ik heb het idee dat heel veel van uw vragen zijn inderdaad besproken in de commissie. En ik denk dat de VV ervoor moet waken dat we de hele discussie die in een commissie al gevoerd is dat die hier integraal wordt overgevoerd. Volgens mij heeft de VV in het verleden aangegeven dat in commissies zaken van technische aard met name besproken worden. En bijvoorbeeld uw vraag over zaken als definities van energieneutraliteit etc. zijn zeker relevant, maar dat zijn meer technische vragen die niet zozeer politiek van aard zijn. En ik dacht dat de VV altijd de behoefte had uitgesproken om hier met name het politieke debat uit te voeren. En ik wil met alle plezier Hoogheemraad Smits de gelegenheid gegeven om weer kort in te gaan op de vragen, maar ik kijk ook rond naar de gezichten van andere VV leden. En het komt mij voor dat ik een zekere vermoeden zie, dat veel VV leden zeiden, ja maar dit hebben we allemaal de revue al laten passeren. En het is uw vergadering, maar ik wil toch die observatie wel even maken. En wellicht dat mijn collega Hoogheemraad Smits nog inhoudelijk iets aan wil toevoegen, maar ik wil toch ook met de VV checken of u van mening bent dat mijn perceptie dat deze zaken behandeld zijn in de commissie dat u het daarmee eens bent. En dat we daarmee ook rekening houden met dit soort vragen die hier over tafel komen en dus ook de beantwoording.

Mevrouw Hilders: Interruptie, in de commissie nemen we uiteraard geen besluiten. Dus als er dingen zijn waar ik een uitspraak van het college over wil moet ik die wel hier zeggen.

De voorzitter: Ja, dat begrijp ik.

De heer Nanninga: Voorzitter, ik steun uw betoog en ik stel voor dat mevrouw Hilders nog een keertje schriftelijk indient bij de griffier.

De heer Schouffoer: Sluit ik me bij aan.

Mevrouw Hilders: Ik wil in elk geval graag antwoord op de vraag over de zuivering en op de vraag over de energieregio's.

De voorzitter: Mag ik dan voorstellen. De heer Van Adrichem.

De heer Van Adrichem: Ja voorzitter, zelfs met ondersteuning van collega's aan uw antwoord daar zelfs heb ik moeite mee. Het is ongelofelijk wat mevrouw Hilders de organisatie aandoet. Al die vragen, dat kost allemaal tijd, gaat allemaal ten koste van zaken die ons moeten aangaan. En ik vind dit echt muggenzifterij. Alles is in de commissie geantwoord en de volgende commissievergadering kan ze daar uitgebreid op terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel voor de interruptie. Mag ik voorstellen, ik kijk even naar mijn collega Hoogheemraad Smits, ik wil u ook de gelegenheid geven om kort erop in te gaan. Maar mijn voorstel zou zijn ook gelet op de andere agenda onderwerpen die we willen hebben en het feit dat ook de agendacommissie in grote meerderheid zei, dit zou eigenlijk een hamerstuk moeten zijn. Om te zeggen, de uitstaande vragen dat u die toch indient en dan zullen we daar met een antwoord op komen. Hoogheemraad Smits.

Mevrouw Hilders: Ik wil graag een antwoord op mijn vraag over de energieregio en over de zuivering en voor de rest wil ik ze best schriftelijk indienen.

De voorzitter: Hoogheemraad Smits.

De heer Smits: Voorzitter, ik herhaal een aantal punten die ik eerder in de commissie en ook in deze VV naar voren heb gebracht. Op gebied van de innovatie hebben wij een benaderingswijze om daar ook de medewerkers bij te betrekken. Wij organiseren maandelijks een broodje innovatie. Nou daar is bijvoorbeeld een droomproject uit voortgekomen, duidelijk werk gerelateerd. Energieregio, meerdere malen aan de orde geweest. Dat ik namens de waterschappen binnen het gebied van de MHDH participeer in de stuurgroepen MHDH. Daar heb ik u meerdere malen mededeling over gedaan. Ik participeer daarin actief. De definities energieneutraal en klimaatneutraal heb ik genoteerd. Zijn punten die ook uitgebreid in de, of uitgebreid in elk geval, ze staan in de paragraaf over innovatie klimaatadaptatie op de begroting vermeld. En we komen er overigens in december tijdens een vergadering in de commissie BOB en de VV op terug. En dat gaat over het voornemen om zonnepanelen en windmolens te installeren binnen het gebied van Delfland.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mevrouw Hijlckama.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ik stel voor dat we deze discussie afsluiten. Maar ik wil wel erbij aantekenen dat mevrouw Hilders wel goede scherpe vragen stelt die ook een antwoord behoeven. En als het zo is dat u er actief mee bezig bent dat wil nog niet zeggen dat het antwoord ook naar ons toe komt. Dus ik zou aandacht willen vragen voor hoe kritisch ook en hoe vermoeiend misschien ook de vragen zijn. Om toch in te zetten op beantwoording daarvan.

De voorzitter: Ja, vanzelfsprekend mevrouw Hijlckama moeten vragen die door VV leden gesteld worden beantwoord worden. Dat is ook de inzet van de Hoogheemraden in de commissie. Blijkbaar is dat in ieder geval voor een aantal vragen die mevrouw Hilders gesteld heeft zijn we daar nog in onvoldoende mate in geslaagd. En ik denk daarom... Daarom verzoek ik mevrouw Hilders de openstaande vragen waarvan zij van mening is dat die in haar beleving onvoldoende scherp beantwoord zijn, dat die die alsnog schriftelijk inbrengt. En dan hebben we het reguliere proces om ervoor te zorgen dat die vragen beantwoord worden. En dan is er alle gelegenheid ook weer om in de commissie in te gaan op de beantwoording van die vragen. Met dat stel ik inderdaad voor om de najaarsbrief af te sluiten. En het voorgestelde besluit is niets meer, niets minder dan kennis te nemen van de najaarsbrief.

Mevrouw Hilders: Ik heb er dan een stemverklaring bij dat ik mij zeer bezorgd maak over de risico's die wij lopen met betrekking tot de energieregio's. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is genotuleerd.

Besprekstukken

B.02 Aanpassen investeringsplan en uitvoeringskrediet voor de realisatie van het gemaal Dorppolder en de knelpunten (SWW)

De voorzitter: Dan wil ik nu voorstellen om naar, even kijken, ik stel voor om nu eerst naar het besprekstuk nummer 2 te gaan. B02, aanpassen investeringsplan en uitvoeringskrediet voor de realisatie van het gemaal

Dorppolder en de knelpunten. Dit voorstel heeft een lange geschiedenis en ik geloof dat u het allen eens bent dat er in de Dorppolder diverse knelpunten bestaan met betrekking tot de waterkwaliteit. Het voorstel om 4,7 miljoen euro te investeren in een nieuw gemaal en het adresseren van een aantal van die knelpunten, beoogt hier een oplossing voor te bieden. Waarbij helaas moet worden geconstateerd dat de kosten significant hoger uitvallen dan eerder is aangegeven. Ik wil u vragen of u het eens bent, om gelet op de complexiteit en het lange voortraject, dat het een goed idee is om Hoogheemraad Jans te vragen een paar inleidende opmerkingen te maken. Zodat u deze kunt meenemen bij uw overwegingen in eerste en tweede termijn. Bent u daarmee akkoord? Ik zie knikkende gezichten, dus dan wil ik graag bij deze Hoogheemraad Jans de gelegenheid geven het onderwerp te introduceren. Dank u wel.

Mevrouw Jans: Dank u wel voorzitter. Er ligt nu een voorstel voor wat gebaseerd is op een al eerder genomen besluit in juli 2016. Ik moet zeggen van op het moment dat ik deze informatie kreeg was ik niet blij. Dat heb ik ook in de commissie gedeeld, dat het iets is waar ik zelf niet blij mee ben. In de commissie is ook een aantal keren gevraagd wat zijn dan de lessen die je geleerd hebt en daar wil ik zo meteen op ingaan. Want dit is iets wat niet fijn is en niet meer moet voorkomen. Dus dat gezegd hebbende wil ik eerst even zeggen, het is een lastig proces geweest. De kosten zijn gestegen ten opzichte van 2016. En een groot deel daarvan, of eigenlijk alles is te verklaren, maar een deel komt door het gebiedsproces. Er is een uitgebreid gebiedsproces doorlopen. Vanaf het najaar 2016 tot begin 2017 zijn er keukentafel gesprekken geweest, maar liefst vijf. Met inwoners en met meerdere inwoners tegelijk. Er is een informatieavond geweest over het ontwerp van het kanaal en het knelpunt in de Dorppolder. Dat zijn ook ten minste vijf bijeenkomsten geweest. Er is nog een informatiebijeenkomst geweest in december 2017. En verder zijn er ook informatieve mails en verslagen gestuurd. En tot slot zijn er ook veel overleggen geweest met de gemeente Westland en Staat Bosbeheer. Er is dus uitgebreid gecommuniceerd en dat heeft ook geleid tot wijzigingen. Wijzigingen in het ontwerp en ook wijzigingen in de locatie. Dat was op aangeven van de gemeente en de gemeente heeft ook een laatste wijziging laten doen in het kader van de omgevingsvergunning. En daardoor moest een deel van de onderzoeken en ook van het ontwerp, moest weer opnieuw overgedaan worden. Kost allemaal tijd en ook geld. En tot slot heeft de organisatie een verkeerd prijspeil gehanteerd. Dat is ook gebleven in de voorbereiding van de commissie en dat is ook gecorrigeerd. Dan kom ik op de lessen die geleerd zijn. Dat zijn er vijf. Het eerste is het prijspeil wat gehanteerd is. Het prijspeil is niet gewoon simpel het corrigeren van de inflatie, maar het prijspeil is rekening houden met welke prijzen worden nu gehanteerd in de markt. En daarvoor is het proces zo dat de organisatie doet een deel van de ramingen en van adviesbureaus worden adviezen ingewonnen. En dat wordt nu strak gemonitord en ook het vermelden van het juiste prijspeil in de voorstellen dat is nu gecorrigeerd. Omgevingsmanagement dat heeft geleid... Er is fors geïnvesteerd, maar dat ook dat heeft geleid tot wijzigingen. En een derde punt is, evalueren. Delfland gaat nu bij investeringsprojecten in het voortraject... Want dat was ook een punt, te snel is er een bedrag opgesteld. Dat is ook naar voren gekomen in de commissie. In het voortraject wordt er op twee momenten geëvalueerd. Eerst bij het vergunningsadvies en aan het einde van de werkzaamheden nog een nacalculatie. Dus niet wachten totdat het allemaal afgerond is, maar gewoon een nacalculatie en gewoon kijken waar zitten de verschillen zodat je die met andere projecten mee kan nemen. Verder is het zo dat de ontwerper... En dit allemaal best wel detailinformatie, maar dat is wel belangrijk om te zien hoe ook met toekomstige investeringen omgegaan wordt. De ontwerper en de kostenramer werken nu veel meer samen. Dus dat je ook samen kijkt, dat je niet in je eentje bezig bent en dat je dan aan je collega kan vragen zie ik het goed en kan je even meelesen. Dus dat is nu ingebouwd. En voor de rest is inderdaad gewoon ook een kwestie van cultuur. En dan kom ik terug op fouten en andere waardevolle lessen die worden gewoon gedeeld en geleerd. En nogmaals dit is een uitwerking van een reeds genomen besluit. Dit is een tegenvaller en wij zijn hierbij transparant, wij leggen dit aan u voor.

De voorzitter: Dank u wel Hoogheemraad Jans. Dan wil ik nu graag de beraadslaging openen voor de eerste termijn. Ik wil dit keer eens aan deze kant beginnen, dus de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dankjewel voorzitter. Ook portefeuillehouder dank voor haar toelichting voordat we het onderwerp gingen behandelen. U probeert daar wel een aantal zaken aan te geven waardoor het zover gekomen is dat we nu opnieuw nog weer ons moeten buigen over een hele grote kostenstijging in een stuk, in een onderwerp wat al heel lang speelt. Ik hoop dat u het onze fractie niet kwalijk neemt, ik wil toch nog een aantal feiten langslopen. Om aan te geven hoe wij daarin staan en hoe wij dat gezien hebben. Allereerst, en dat is in de commissie al heel duidelijk wel gememoreerd, dat wij onaangenaam verrast zijn door het stuk wat voorlicht en waarin gevraagd wordt om een grote opwaardering van het investeringsvolume. Zoals u al aangeeft en zoals de meeste VV leden wel weten is het een project met een hele lange voorbereiding en zeer intensief. In het proces zijn er ook nog een aantal variantenstudies geweest op plaatsen waar het gemaal zou kunnen komen. Als u dat in ogenschouw neemt dan mag u toch eigenlijk verwachten de zorgvuldigheid en de lange tijd, dat het wel degelijk had moeten uitmonden in een gedegen stuk. Vooral de variantenstudie. Vier, vijf plaatsen waarin eventueel het gemaal ook zou kunnen worden geplaatst. In der tijd werd van een aantal plaatsen gezegd dat de studie uitwees dat het technisch niet uitvoerbaar was. Er waren ook plaatsen waarin het gemaal wel zou kunnen komen en dan was gelijk de gescheiden waterafvoer uit de wereld. Want dat zou een plaats wezen in het tuinbouwgebied zelf. Waarin eigenlijk gezegd werd, ja dat wordt toch wel een beetje te pittig in financiële zin. Terugkijkend moeten we concluderen wat we toen te pittig vonden dat we daar nu ver overheen schieten. Bij de behandeling van het stemmen van het stuk waar het opnieuw in 2016 voorgelegd werd aan de VV waarin goedkeuring werd gevraagd voor een ophoging van het krediet en een aantal dingen die nodig waren om enigszins tegemoet te komen aan die gescheiden waterafvoer. Heeft de fractie Ongebouwd een stemverklaring afgegeven. Omdat wij eigenlijk niet akkoord konden gaan met geen uitvoering geven aan de afspraken die in der tijd gemaakt zijn voor een gescheiden waterafvoer. De plaats van het nieuwe gemaal daar hebben we volmondig ja tegen gezegd. Wij weten als geen ander dat de plaats waar het gemaal moest komen, of het besluit waar we het gingen plaatsen, dat dat een goede plaats was in de zin om de wateroverlast die er al verschillende keren in de Dorppolder geweest is en die hoofdzakelijk door het verharde oppervlak, het glas, heel snel in grote proporties toenam, dat dat een plaats was waarin we kunnen concluderen dat dat hopelijk niet meer zou voorkomen. Gelijktijdig met die stemverklaring hebben wij gevraagd omdat wij ook wel zagen dat het, zeg maar de inschattingmakend onze fractie, dat het proces wat tot nog toe gelopen was dat wij daarvan inschatten dat dat nog niet volledig uitgewerkt was. Wij hebben toen om uitstel gevraagd of eventueel meer tijd in te lassen om tegemoet te komen en de besprekingen nog voort te zetten om te kijken wat er nog mogelijk was voor die gescheiden waterafvoer. Ingelanden hebben toen wel aangedragen dat er eventueel ruilgrond beschikbaar zou wezen. Dat is nooit helemaal uitgewerkt. Ook die gescheiden waterafvoer is toen wel van gezegd, ja dat wordt ook vrij duur. Ik meen in mijn beleving dat we daar een bedrag van 500.000 dat dat zou kunnen gaan kosten. Terugkijkend gaan we nu weer opnieuw een besluit nemen wat gewoon al die andere dingen ver overschrijdt. En in de agrarische kringen zeggen we altijd weleens terugkijkend, we kijken een koe in z'n kont dus zo gaat dat. Maar ik hoop dat we daar wel behoorlijk van leren, dat heeft de portefeuillehouder ook al aan ons toegezegd. Er zijn toch nog een paar vragen. In de begroting van 2019 wordt vermeld dat er 300.000 euro uitgetrokken wordt. Wat moeten we daaruit concluderen? Is dat dat we gewoon eigenlijk niet of heel summier in de uitvoering gaan als we vandaag hier erover een goed besluit nemen. In de begroting van 2018 is gemeld dat knelpunten voortvarend aangepakt worden. En daar werd heel specifiek Dorppolder genoemd, Klaas Engelbrechtspolder en nog een enkele. Daar had je eigenlijk van mogen verwachten met de kennis die we nu hebben, was er toen nog geen zicht op de grote stijging in investering. In der tijd hebben we toen het besluit genomen in 2016, 7 juli is er weleens een informatie stukje geweest van uw voorganger vermoedelijk. Dat er een langstlepend conflict is opgelost, de

knoop is doorgehakt en dat geeft veel vertrouwen. Nou dat hebben wij zeker, als we van u terugkijken is dat toch heel ver voor de optocht uit geweest. U heeft zelf ook aangegeven dat dit dossier in uw schoot geworpen is. Uw voorganger heeft daar ook een behoorlijk stuk mee in zijn bestuurlijke carrière wat mee geworsteld. Vraag drie is, zijn er nou geen eerdere momenten geweest om de informatie te verschaffen die nu een enkele week geleden in de stukken duidelijk is geworden? Een najaarsbrief of een melding in de commissie. Ik kan me voorstellen Ongebouwd die is vrij goed op de hoogte van de gang van zaken in de polders. Wij zagen wel dat er nog niks gebeurde. Maar ik kan me voorstellen dat er veel VV leden geweest zijn die vermoedelijk wel gedacht hebben na twee jaar dat nieuwe gemaal daar had gesteld.

De voorzitter: De heer Van den Berg, als ik even mag. Kunt u nu focussen op wat zijn de vragen die voor u essentieel zijn om uiteindelijk tot besluitvorming te komen?

De heer Van den Berg: Ik ben tot het eind. Er is nog een vierde vraag, zwaar inzetten op verbetering van de waterkwaliteit van de tuinbouw. Dat gaat als we geen gescheiden waterafvoer kunnen realiseren wel behoorlijk wat kou uit de lucht halen van de ingelanden. Dus als de waterkwaliteit in de tuinbouw heel sterk verbeterd, dan zijn we al een behoorlijke stap voorruit. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: Ja, we danken de Hoogheemraad voor de toelichting die ze gegeven heeft. Maar daarin is toch nog wel een stuk onduidelijkheid. Wat ze zeiden is dat er is een krediet aangevraagd en later bleek dat de plannen niet goed uitgewerkt waren waardoor er aanpassingen moesten komen. Dat bevreemdt ons. Wij hadden verwacht dat eerst het huiswerk goed gedaan is voordat er een kredietaanvraag opgesteld kan worden.

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Adrichem.

De heer Van Adrichem: Ja, voorzitter dank u wel. Nou wij hebben in de commissie dit ook al uitgebreid aan de orde gehad en ik ben ook wel blij met de informatie die mevrouw Jans geeft. Ik zou daar nog iets aan toe willen voegen of ergens voor in willen ruilen. En dat is, maak in zo'n gebied met tegengestelde belangen organiseer daar een werkgroep waarin beide partijen vertegenwoordigd zijn. En dan kan je veel korter op de bal kan je spelen. Je kan voordat je naar een informatieavond gaat, kan je eerst kijken vanuit de organisatie of je met de mensen die dus in die werkgroep zitten of je daar al aan kunt voelen van nou hier kunnen we mee de boer op. Om het nou maar eens even plastisch uit te drukken. Of het is misschien wel onbegonnen werk. En dan denk ik dat je heel veel tijd bespaard en ook een heleboel frustraties in zo'n polder. Ik denk dat dat misschien ook weleens heel vruchtbaar zou kunnen werken. Verder is er genoeg gezegd en ik zie geen andere oplossing dan gewoon akkoord te gaan.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Adrichem. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, komt gelukkig niet zo heel veel voor dat er zo'n schrikbarende overschrijding is en dat er zoveel dingen tegenvallen. Die schrik is duidelijk aangeslagen en we hopen dat de lering daarvan ook zeker door zal werken. En er zijn net een aantal goede suggesties gegeven, daar wil ik me graag bij aansluiten.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw De Zoete. De heer Simon.

De heer Simon: Voorzitter, wij kunnen het voorstel gewoon met gemak steunen.

De voorzitter: Mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Dank u wel voorzitter. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen over de schrikbarende overschrijding die andere leden al gemaakt hebben. Wat mij op dit moment nog niet duidelijk is of de suggestie die in de commissie is gedaan om het zo aan te leggen dat het in elk geval later een gescheiden waterafvoer zou kunnen worden, of daarmee rekening gehouden is in het voorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ranner.

De heer Ranner: Voorzitter, ik mocht van deze commissie anderhalf, twee jaar geleden ook deel uitmaken. En in deze commissie komt er aan de orde het probleem dat er twee ingelanden waren die niet akkoord gingen met de prijs die geboden werd door Delfland. En ik heb in de inleiding van de Hoogheemraad een heel interessant betoog gehoord, maar niets over hoe het nou zat met dat prijsverschil. Want dat prijsverschil kan dan net een miljoen zijn. En ik wil dus van de Hoogheemraad weten in hoeverre dit prijsverschil wat er toen was in feite mede ten grondslag ligt aan de huidige behoefte aan een groter bedrag. Een tweede is, we hebben toen ook uitgebreid een SSK-raming gezien. Als je naar de huidige SSK-raming ziet dan valt je op dat in feite weinig veranderd is. Zowel niets. En dat komt omdat de SSK-raming als zodanig een heel bot instrument is gebleken. Want het is na een bepaald bedrag waarbij de becijferingen gemaakt zijn van wat het allemaal kost allerlei opslagen komen en dan komt er een bedrag uit. Maar het betekent dat het inzicht in wat de kosten zijn van een investering er niet is. En ik vind eigenlijk dat naar aanleiding hiervan nog eens een keer nagedacht moet worden over de ramingen van de SSK-problematiek. En dat brengt mij in feite toch wel weer terug op wat er nu gebeurt ten opzichte van zeg maar twee jaar geleden. Delfland loopt het risico dat er gezegd wordt, 'als wij maar niet meegaan en we blijven tegenzitten dan krijgen we onze zin wel'. En dat zou een hele slechte marktpositie voor Delfland betekenen. Vandaar ook dat ik u echt op aandring om duidelijkheid te geven over wat nou de oorzaak is van het grote verschil in investeringslasten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ranner. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Ja voorzitter, ook mijn dank voor de uitgebreide toelichting en de toezegging dat het geëvalueerd wordt. 25 procent meer is een flink bedrag. En dat is blijkbaar de prijs die Delfland en de bewoners betalen voor een zorgvuldig proces waar je omgevingsmanagement doet. Toch ben ik wel benieuwd, en dan in navolging van de heer Ranner, naar hoe die prijs dan die we nu meer betalen tot stand is gekomen. Ik ben dus ook benieuwd naar wat de medewerking van gemeente Westland aan kostenverhoging heeft betekend. We staan hier als gezamenlijke overheden voor de grote taak om Delfland droog te houden en klimaat klaar. En als wij over de bouw van zo'n relatief eenvoudig gemaaltje zolang moeten doen en als eisen van gemeenten zo kostenverhogend zullen werken, wat dus impact heeft op de tarieven van de inwoners, dan denk ik dat we daar met z'n allen even naar moeten kijken. Nogmaals, ik ben voor zo'n participatief proces. Maar dit vraagt wel tweebenigheid. Als het genoeg is dan is het ook genoeg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Voorzitter, dank u wel voor de beantwoording van de vragen en de eerste termijn. Een lang proces, dat is een ironische opmerking. Een lang proces, Arie van den Berg is er in die tijd mee gestart. Door daadkrachtigheid van mijn buurman, de heer Middendorp, is er eigenlijk een opening geforceerd. En ik had eigenlijk, hadden wij allemaal gehoopt, dat wij dit jaar nog het gemaal zouden kunnen openen door mevrouw

Jans. Mevrouw Jans geeft een breed beeld van de complexe bestuurlijke omgeving waar in dit huis regelmatig aan wordt gerefereerd. En ik zou zeggen dat is core business voor onze organisatie. Daarom is het ook verwonderlijk dat dit allemaal zo lang heeft geduurd met de daarbij horende kosten. Wij vragen nog aandacht in dit hele project voor de chemische waterkwaliteit waar reeds aan is gerefereerd vanuit het tuinbouwgebied. En ook voor de ecologische waterkwaliteit, wat ook bij dezelfde portefeuillehouder hoort. En wellicht kan ze daar nog een toelichting op geven op die laatste vragen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dank u wel. Ook de AWP bedankt de portefeuillehouder Jans voor de toelichting. Het is wel zo hoe meer details je hoort, hoe meer je schrikt. Dus dat hebben al verschillende sprekers ook gezegd. Als AWP betreuren wij dat het proces zo'n enorm lange doorlooptijd heeft. Waardoor de kosten inmiddels zijn doorgelopen. En wij betreuren ook, en dan sluiten we misschien aan, ik wist dat niet maar dat hadden we kunnen afspreken, bij de heer Ranner met de opmerkingen. Wij betreuren nadrukkelijk dat er geen overeenstemming is bereikt met de grondeigenaar of de grondeigenaren over het aanleggen van een tweede sloot. Waartoe Delfland in der tijd bereid was om daar inderdaad extra kosten voor te maken. En wij willen als AWP benadrukken dat dit inderdaad niet gelegen heeft aan Delfland. Dus in aansluiting met wat mijn buurman op de linkerzijde, de heer Nanninga voor het verslag, de heer Nanninga zegt... Nee, het was mijnheer Schouffoer, ik herstel, wat mijnheer Schouffoer heeft gezegd is dat, participatief is prachtig maar wanneer houdt het op. Dit is een proces wat volgens mij al twaalf jaar loopt en wat gewoon vanaf het begin af aan gescharnierd heeft om het feit dat er één agrariër is die zich onheus bejegend voelt in een proces waar Delfland niet de hoofdbetrokkene is geweest. Wij hopen natuurlijk dat het gemaal nu... Wij zien ook inderdaad, daarmee kan ik mijnheer Van Adrichem zeggen, we zien ook geen andere oplossing dan nu tandenknarsend of blij, het is maar hoe je het bekijkt, te zeggen dat dit voorstel aangenomen moet worden. Dat we aan de slag kunnen. En we hopen dat we in 2019 dat gemaal inderdaad kunnen openen. En we hopen ook dat het gemaal, en dat is zeg maar een wens, innovatieve kantjes zal hebben. Ik kan het op de tekening niet goed zien. Maar ik hoop dat het uitgebreid bedekt zal zijn met zonnepanelen en andere moderne technologie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van den Berg: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: De heer Van den Berg, ja.

De heer Van den Berg: Ik voel me, onze fractie voelt zich stevig aangesproken door de uitspraak van de heer Middendorp dat het allemaal aan één persoon gelegen heeft. En dat hij niet akkoord kon gaan. De Dorppolder ingelanden zijn gezamenlijk dat proces ingegaan. En voor een goede verduidelijking, de tweede sloot die had in het tuinbouwgebied moeten liggen. Door slappe knieën van de reconstructiecommissie en in der tijd ook het waterschap wat erbij betrokken was. En de tuinders die gewoon de vrije hand hadden om tot aan de weg te bouwen. Dat er geen ruimte meer was voor de tweede sloot, die wel in de stukken vermeld stond. Waardoor een gescheiden waterafvoer mogelijk was. Als veehouders nu akkoord moeten gaan met het leveren van grond voor een tweede sloot die in het tuingebed had moeten liggen en ze enigszins gerechtvaardigd dat daar ook een betere prijs voor betaald wordt, heb ik toch een beetje moeite met de uitspraak van de heer Middendorp dat het niet aan een of andere halve boer in de Polder gelegen heeft.

De voorzitter: Wilde ik nu de heer Fekkes het woord geven.

De heer Fekkes: Voorzitter, wij zijn evenals hoogheemraad Jans niet blij met de extra kosten. Ik vind dat ze daar wel een uitstekende toelichting op heeft gegeven, hoe die zijn ontstaat. De evaluatie komt eraan, er zitten leermomenten in. Er is al hiervoor gezegd, we gaan tandenknarsend akkoord. Ik wil eigenlijk maar gewoon akkoord gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben in de commissie al onze verbazing over dit stuk en dit incident uitgesproken, op zijn zachtst gezegd. Laten wij dit beschouwen als een incident, maar wel waar we heel veel van leren en mevrouw Jans heeft al in de commissie duidelijk gemaakt dat dit een leerproces is. Ook nu heeft ze een aantal punten genoemd waarvan wij kunnen leren, met name dat omgevingsmanagement. Ook de heer Schouffoer, die verwees er al naar. Dat zal alleen maar sterker worden in de toekomst. Omgevingsmanagement wil niet zeggen dat we wensen gaan stapelen en daarmee kosten gaan stapelen. Dus in die zin is dat goed om dat ook nog mee te nemen met het oog op de toekomst van, hoe is dit nou gegaan en wat kunnen we ervan leren? En voorzitter, laten wij dit verder dan maar als een incident beschouwen, zoals ik al zei, waarbij we wel nog willen aantekenen dat in die hele evaluatie ook moet worden meegenomen, de momenten van terugkoppeling naar de VV, want daar heeft het de afgelopen twee jaar wel aan ontbroken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Boekestijn.

De heer Boekestijn: Dankjewel. De fractie Westland natuurlijk dankt Hoogheemraad Jans voor de terugblik. Waar wij met name in geïnteresseerd zijn, is vooruitkijken en dan niet naar volgend jaar... Maar ik geloof '20, '21 krijgen we het omgevingsvisie. En onze vraag is van, stel... We hadden in dit proces al met die nieuwe omgevingswet te maken, had het dan tot een andere uitkomst geleid? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor al uw opmerkingen in eerste termijn. Als ik het samenvat, dan proef ik dat er heel veel gelijkluidende opmerkingen gemaakt zijn, dat ik bij veel fracties toch steun proef voor het voorstel, maar dat het inderdaad, De VV ook in grote meerderheid het erover eens is dat het heel spijtig is dat we uitgekomen zijn op het kostenplaatje en dat het inderdaad dus heel belangrijk is dat we de lessen hieruit trekken. Er zijn nog een aantal specifieke vragen gesteld, dus ik geef graag mijn collega Hoogheemraad Jans om nu in te gaan op de specifieke vragen.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter. Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over de kostenstijging. De belangrijkste heb ik genoemd en dat gaat het steeds om een aantal tonnen, hè. Dus het zijn gewoon grote bedragen, omgevingsmanagement, het uitwerken van de knelpunten, dat is bijna de helft van het bedrag. De inpassing van het gemaal, dat is bijna een kwart van het bedrag. Het afhandelen van zienswijze, er is... Het projectplan heeft er inzage gelegen en dat is allemaal heel zorgvuldig afgehandeld, zeker gezien de gevoeligheid van het proces. En dan kom ik weer terug op het prijsspel, dat is ongeveer een zesde van het bedrag. Dus dat zijn de belangrijkste componenten. Er is gevraagd over de nieuwe watergang, of dat onderdeel is van de overschrijding? Dat is niet zo, want in juli 2016 is besloten om die variant, om daar niet mee door te gaan, dus dat maakt geen onderdeel meer uit van de kostenstijging. Die nieuwe watergang of de tweede watergang, die is technisch nog steeds mogelijk. Het gemaal ligt op de plek waar die toen aangewezen is en gelukkig heb ik... Ik ben blij dat ik de bevestiging gekregen heb dat dat ook de beste locatie is, hè? Dus die nieuwe watergang is technisch nog steeds mogelijk. De Dorppolder is... Of de projectoptimalisatie Dorppolder is opgenomen in de begroting 2019, staat ook in het investeringsoverzicht voor het volledige bedrag. In 2018 is genoemd dat knelpunten voortvarend aangepakt worden. Het proces is gewoon, zoals ik al gezegd heb, is ook

toen, in 2018 of nu, in 2018, daar zitten we op, is gewoon aangepakt. Dus wat dat betreft blijft die opmerking staan. Ik ben blij ook dat gezegd is dat een langlopend... In het re... Informatie. Wat ik gezegd heb is van, er zijn verschillende informatiebijeenkomsten geweest met bewoners van het gebied. Ik denk ook dat we erover na moeten denken van, hoe gaan we om met langlopende projecten en tussentijdse informatievoorziening aan de Verenigde Vergadering. En ik kan me voorstellen dat dat met die informatieve brieven gaat. En er is aandacht gevraagd voor de ecologische en de chemische waterkwaliteit. Er zijn meetpunten in de Dorppolder, zowel in beide typen gebieden. Dus ook de ecologische en de chemische waterkwaliteit, zowel voor het grasgebied als het glasgebied, dat wordt gemeten. En de inspanningen zijn er natuurlijk op gericht om die chemische waterkwaliteit te verbeteren, maar dat zeg ik namens het college. Glas, gras... En ik denk dat ik nu de punten beantwoord heb. Dank u wel.

De voorzitter: Nog een vraag. Er werd een vraag gesteld over driehonderdduizend in het rapport van 2019. Betekent dat dat de rest van de kosten in jaren daarna dus plaatsvinden?

Mevrouw Jans: Het project wordt gestart en alle totale kosten zijn in de investeringsraming opgenomen.

De voorzitter: En ik heb nog een vraag gehoord, dat had te maken met, Sluit dit voorstel nog een verdere verbetering qua gescheiden waterafvoer uit of... Als daar behoefte aan zou zijn, heb je nog steeds die optie om dat later te doen?

Mevrouw Jans: Wat ik gezegd heb, de optie om het later te doen, die is technisch nog steeds mogelijk. De locatie van het gemaal ligt op de plek waar die gepland is en dat is ook de optimale locatie. En de tweede watergang is technisch nog steeds mogelijk.

De voorzitter: Dankjewel Hoogheemraad Jans voor de beantwoording van de vragen in eerste termijn. Gelet op. Bent u het met mij eens dat de vragen beantwoord zijn en ik wil even bij u testen... Ik zie al een iemand nee schudden, dus dat... Ik wilde gewoon bij u testen of er behoefte is aan een tweede termijn, want ik proef aan de ene kant wel dat er allerlei zaken zijn waar u zich terecht kritische opmerkingen over gemaakt heeft, over het te volgen proces. Maar ik proef ook dat de VV uiteindelijk zegt, het is wat het nu is en wij steunen al dan niet tandenknarsend, het voorstel. En het is uw vergadering, uw tijd. Maar daarom wilde ik toch even u testen of er echt nog een behoefte is aan een tweede termijn. Ik wil de heer Ranner in ieder geval het woord geven want, En de heer Van den Berg, Nou, dan wordt het toch een tweede termijn.

De heer Nanninga: Nou voorzitter, dan beginnen we dit keer...

De heer Nanninga: Ter interruptie, Ik wilde graag inderdaad afronden, na alle toelichting et cetera maar ik stelde een hele eenvoudige vraag over de ecologische waterkwaliteit, hoe die in dat proces wordt meegenomen. Daar kan heel kort op worden geantwoord, maar als dat dan niet wordt gedaan, ja...

De voorzitter: De heer Ranner.

De heer Ranner: Dank u wel, voorzitter. En dank ook aan de Hoogheemraad. Een van de resten die ik u graag mee wil geven, daarom vraag ik uw aandacht hiervoor, is dat de risicoparagraaf die dus meestal opgeschreven wordt, dat die veel zorgvuldiger wordt opgesteld. En dan niet alleen welke risico's er dan zijn, maar welke strategieën er eventueel worden toegepast om de risico's zoveel mogelijk te beperken. En dan denk ik ook dat er even nagedacht moet worden, hoe ga je om met grondtransacties? Met name de beprijzing en andere voorwaarden, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schouffoer, nee. De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Ja, voorzitter. Het gescheiden systeem had natuurlijk meteen het probleem van de chemische waterkwaliteit opgelost, maar dat is natuurlijk eigenlijk een schijnoplossing, want die kwaliteit die uit dat gebied moet komen, die moet natuurlijk gewoon kraakschoon zijn.

De heer Middendorp: Kraakschoon.

De heer Nanninga: Nee, niet kraakhelder, mijnheer Middendorp. En daarop heb ik een eenvoudige vraag gesteld en ik hoop daar antwoord op te krijgen nu.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Voorzitter, wij zijn verheugd met toezegging van mevrouw Jans dat de optie voor de tweede sloot nog steeds technisch mogelijk is. Wij zien veel mogelijkheden voor de ecologische waterkwaliteit, de extra locatie voor natuurvriendelijke oever, ontsluiting voor de recreatie. Dus met deze toezegging steunen wij het voorstel van harte.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Nee.

De voorzitter: Mevrouw Koop. De heer Boekestijn.

De heer Boekestijn: Ja, we blijven toch benieuwd naar het feit of de toekomstige omgevingswet soelaas had kunnen bieden in deze kwestie.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dankjewel, voorzitter. Dank voor de beantwoording in de eerste termijn. Wij missen toch nog iets in de begroting 2019, is echt opgenomen. Driehonderdduizend euro voor Dorppolder. Ik zou niet begrijpen dat er een veel groter bedrag is opgenomen om aan de slag te gaan daar. En die toezegging willen we toch wel hebben, want we willen nu gewoon dit dossier achter ons laten. En we willen heel snel in de uitvoering gaan en dan is er in 2019 vermoedelijk een veel groter bedrag, moet er begroot worden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie, mevrouw De Zoete. De heer Simon.

De heer Simon: Ik hoor net al een heel stuk over vermoeidheid, tandenknarsend. Het gaat dus hier over mijn gezondheid. En ik vind dat mijn gezondheid hier af en toe wel wordt aangetast, vooral over behandeling van stukken. En misschien is dat al eerder gememoreerd. In de agendacommissie hebben we natuurlijk een belangrijke rol met het vaststellen van bespreekstukken en hamerstukken. Bij mijn weten hadden we afgesproken dat dit een hamerstuk was, behalve dat de fractie Ongebouwd hier een bespreekstuk van mocht maken, maar we hebben dit onderwerp weer helemaal dubbel gedaan en ik vond net al

De heer Nanninga: Voorzitter bij interruptie, wij hadden het ook als een bespreekstuk geagendeerd en dan wordt het een bespreekstuk.

De heer Simon: Dan wordt het een bespreekstuk. Nou, dan is het mijn excuses. Maar dat wou ik even kwijt, want dat gaat ook over onze vergaderdiscipline. Maar ik vind dat dit onderwerp weer als een commissiestuk wordt behandeld en ik vind dat een beetje jammer, want ik zie dat er gewoon heel veel tijd en moeite in het voorstel is gekozen. Dat er met het inleidend verhaal van Hoogheemraad Jans gewoon duidelijk is gesteld van welke stappen er zijn genomen en dat inderdaad... Nou noemen we dat tandenknarsend, hier met het voorstel eens moeten gaan. Maar ik vind dan toch, dat hele proces hoe we dit stuk behandelen weer eigenlijk uitermate teleurstellend en daar wil ik het gewoon eventjes bij laten.

De voorzitter: Mevrouw Hoogheemraad Jans.

Mevrouw Jans: Dankjewel, voorzitter. De vraag is van, wat als de omgevingswet van toepassing geweest zou zijn. Dat zou voor het proces niet heel veel verschil gemaakt hebben, omdat de vragen van de gemeente Westland over de omgevingsvergunning, die zijn hetzelfde als wanneer de omgevingswet van toepassing geweest zou zijn. De chemische waterkwaliteit en de ecologische waterkwaliteit... Wat ik erop gezegd heb, is dat er meer punten in het gebied zijn, zowel in het gebied van het zogeheten glasgebied, waar dan de chemische waterkwaliteit vooral van belang is en het grasgebied, waar zowel de chemische als de ecologische waterkwaliteit van belang is. Nou, chemisch en ecologisch is natuurlijk voor het hele gebied van belang, hè. Maar in het tuinbouwgebied gaat de nadruk uit over het chemische waterkwaliteit. Daarvoor zijn meetpunten en het heeft de aandacht en het wordt meegenomen in de totale visie. Dus ook de NEZ-visie, de natte ecologische zone. Dus het hele gebied wordt daarin meegenomen. Aandacht voor de risicoparagraaf, die opmerkingen, die neem ik ter harte. De prijs voor de grondtransactie, dat is in het voortraject afgerond en op basis daarvan is het besluit in juli 2016 genomen. En de vraag of er... De begroting 2019... En dan moet ik even kijken. Die beantwoord ik later in het proces, daar komt een antwoord op.

Mevrouw Dijkshoorn – van Dijk: Ter interruptie, daar kunnen wij niet mee akkoord gaan, want dan zou betekenen dat het Dorppoldergemaal volgend jaar niet ten uitvoer komt. En dat kunnen we dus ook de begroting niet toekennen, dus dit is een essentieel antwoord voor verder te gaan.

Mevrouw Jans: Excuus. Ik bedoelde niet later, dus nog een vergadering later, maar later in deze vergadering. Die drie ton is voor de procedure, aanbesteding en gunning in 2019. De aannemer maakt dan een uitvoeringsontwerp op basis van ons ontwerp, in 2019. Dat is een reguliere procedure in het kader van de contractvergunning, dat wil zeggen dat er dan in... Er wordt gestart, er wordt aanbesteed, er wordt ontworpen, er worden contracten afgesloten, maar dat leidt nog niet tot de grote uitgave. Dat is het bedrag wat in 2019 aanbesteed wordt en in 2020 wordt gestart met het werk en dan komen de grote uitgaven. Dus zodra de VV dit besluit genomen heeft, wordt de aanbesteding gestart, gaan we in 2019... Dus nu, over twee maanden, nu... We gaan nu aan de gang. En 2019 wordt het contract afgesloten en in 2020 wordt er gebouwd.

De heer J. van den Berg: Voorzitter bij interruptie. Daar hebben we toch wel grote moeite mee, wij, gewoon gezien de lange looptijd moeten we nu heel snel aan de gang en denken we gewoon, als de mogelijkheid, Dat de procedure goed verloopt, dat er mogelijkheid moet wezen dat we in 2019 ook gewoon met de bouw beginnen.

Mevrouw Jans: Dank u wel voor uw opmerking. Wij zullen met dit akkoord hebbende, zullen wij hier zoveel mogelijk spoed achter zetten.

De voorzitter: Dank u wel, Hoogheemraad Jans, voor de beantwoording van de vragen. Ik wil de bespreking van het onderwerp hiermee afronden, graag. En vragen of er behoefte is aan een stemming of dat we het

voorgestelde besluit kunnen vaststellen. Is er behoefte aan een stemming bij leden? Ik kijk even rond. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Voorzitter, wij gaan akkoord met het voorstel, maar we geven een stemverklaring af in de zin van waar we het net over gehad hebben, dat we een project wat al zo lang loopt dat we nu gewoon in 2019, vindt onze fractie, dat we daarmee moeten starten. En moet die ruimte in die begroting daar wezen.

De voorzitter: Dankjewel, de heer Van den... De heer Ranner. Ja.

De heer Ranner: Voorzitter, ook wij gaan akkoord, maar wij tekenen daarbij wel aan dat het nodig is om met meer zorgvuldigheid dit soort processen te doen. Want nu blijkt ineens dat weer meer extra uitgaven nodig zijn in verband met de aanbesteding. En wij gaan dus akkoord, maar inderdaad, tandenknarsend.

De voorzitter: Dank u wel. En ik denk dat vele fracties gememoreerd hebben dat dit een proces geweest is met vele leerpunten en ik denk dat er goed geluisterd is en dat u ook heeft opgemerkt dat de suggesties om hier lering uit te trekken, dat die door Hoogheemraad Jans en het college worden overgenomen. En ook de boodschap over urgentie is gehoord. Met deze twee kanttekeningen van de heer Ranner en de heer Van den Berg, begrijp ik dat er geen behoefte om formeel te stemmen. En daarmee stel ik dan het besluit vast zoals dat beschreven is in de documentatie. Dan wilde ik voorstellen om nog een onderwerp nu te behandelen en dan misschien even te schorsen voor een korte pauze. Maar misschien voor de pauze nog behandelen, het bespreekstuk H14, Vervanging zuiveringstechnische werken. Want ik wil dat graag behandelen voordat we over de begroting praten, omdat het daar...

De heer Belt: Voorzitter, nog...

De voorzitter: Ja?

De heer Belt: Nog een opmerking naar aanleiding van het vorige punt. Het is gebruikelijk dat de nieuwe VV een overdrachtdossier krijgt, natuurlijk. Ik wil graag een toezegging dat hierin een uitgebreid overzicht wordt opgenomen van langlopende projecten, zodat de nieuwe VV snel op de hoogte is waar mogelijk knelpunten zitten.

De voorzitter: Kijk. Ik begrijp uw punt helemaal en ik denk... Ik kijk even naar mijn collega's, volgens mij zie ik alleen maar instemming daarvoor, dat we dat zeker op die manier gaan doen, dus we nemen daar van akte.

H.14 Vervangingen zuiveringstechnische werken (GSG)

De voorzitter: Dan wilde ik nu voorstellen om, zoals gezegd, agendapunt 14, Vervanging zuiveringstechnische werken. En mijn aantekeningen gaven aan dat de heer Ranner, PvdA, graag dit als bespreekstuk wilde zien. Dus ik geef graag de heer Ranner het woord.

De heer Ranner: Dank u wel, voorzitter. We hebben het hier weer over een bulkkrediet. En daar hebben we al vaker de regels over gekruist. Maar waar het hierom gaat, is dat het gaat om een groot bedrag en zoals het nu beschreven staat in stukken, lopen we het risico dat individuele projecten, als het om vervanging gaat, dan wel een kleine uitbreiding, niet meer in de commissie aan de orde komt. En dat is heel vervelend, want ook de risicoparaagraaf kan dus ook niet meer besproken worden. En dat betekent in feite dat wij als VV nu met deze

bulkkredietbenadering instemmen, maar de concrete voorstellen niet meer terug zullen gaan zien en dus geen goed oordeel kunnen vellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hoogheemraad Van Olphen.

De heer Van Olphen: Mijnheer Ranner. Ik dacht dat we in de commissie, dat we het hierover gehad hadden want die vraag heeft u eerder gesteld. En volgens mij is er toen een antwoord gegeven dat het wel degelijk, als er grote vervangingen zijn, dat die nog in de commissie komen. Maar ik moet u eerlijk gezegd het juiste antwoord of het precieze antwoord schuldig blijven, maar ik snap uw vraag. En dan kijk ik dadelijk naar de ambtenaren, die zetten daar wel iemand achter om te kijken wat het juiste antwoord is, voordat ik een verkeerd antwoord geef. Maar volgens mij is het niet zo dat er niks meer langskomt. Maar houd mij ten goede, ik kom terug op uw vraag met een antwoord.

De heer Ranner: Als het antwoord is, grote projecten komen terug in de commissievergadering, dan kan ik instemmen. Uiteraard.

De heer Van Olphen: Mijnheer Ranner, ik zie iemand ja knikken hierachter in de zaal. Kortom, het antwoord is ja.

De voorzitter: Zijn er nog andere opmerkingen naar aanleiding van voorstel 14? Ik kijk even rond, ik zie geen andere opmerkingen. Is er iemand die het voorstel nog in stemming wil brengen? Ik kijk weer rond, ik zie niemand. Dan is daarmee het besluit Vervanging zuiveringstechnische werken vastgesteld en dan schors ik nu de vergadering voor een kwartier.

B.03 Begroting 2019 en Meerjarenraming 2020 - 2023 (BOS, SWW en GSG)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. We zijn bij agendapunt 3, de Begroting 2019 en de Meerjarenraming 2020-2023. Zoals gebruikelijk, zijn de meer technische zaken aan de orde geweest in de diverse commissies. Voor wat betreft de politieke beleidszaken is de intentie van het dagelijks bestuur geweest dat deze begroting een uitwerking is van het beleid dat uitvoerig besproken en geaccordeerd is tijdens de Kadernota. Maar als u daar bedenkingen of opmerkingen over heeft, dan horen we dat graag natuurlijk in uw overwegingen. Ik wil graag de eerste termijn openen, dit keer dan... Laten we beginnen aan de kant van de Partij voor de Dieren, de heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. En dankjewel voor de inspirerende woorden, want dat was ook precies mijn betoog. Ik zie de begroting ook als een vertaling van de Kadernota die we al hebben vastgesteld. En ik kom in de begroting niet heel veel spannende dingen tegen die mij zouden afleiden dat de programmabegroting een totaal ander stuk is. Dus in grote lijnen kan ik inderdaad, Grote lijnen? Ik kan dit stuk gewoon prima volgen en ik sta ook achter de bevindingen van dit rapport. Ik zat alleen even te kijken naar de titel. Basis op orde, blik op de toekomst. Het eerste stuk van de zin, die kan ik helemaal volgen. Basis op orde, ik denk dat dat ook de vertaling is van het coalitieakkoord. We hebben heel veel bezuinigingen gedaan, we hebben gekeken naar hoe we onze schuldpositie kunnen afbouwen. Blik op de toekomst, dat wordt natuurlijk wat lastiger. Dat is een beetje toch anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, nieuwe stukken, bijvoorbeeld medicijnresten, beschermingsmiddelen verwijderen. Er komt nog wel wat op ons af. En ik denk dat deze college en daarvoor mijn complimenten, inderdaad die basis op orde heeft gebracht en zeker financieel gezien. En daarmee wil ik het houden voor deze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dit wordt de laatste keer dat ik de begroting bespreek in dit gremium en ik hoop dat u mij toesta dat ik dan daardoor wat meer algemeen zal kijken, kort naar zaken. Want ik wil me die kans natuurlijk niet graag laten ontnemen of voorbij laten gaan. De basis op orde, dat werd net al gezegd. Dat kunnen we beamen, de basis is op orde. Zeker in grote lijnen en dat verdient een compliment, zeker als we kijken naar de afgelopen tijd, de tijd van grote droogte, dat het is gelukt om die problemen die daarmee gepaard gaan het hoofd te bieden. En dat is echt heel knap want dat is lang niet op alle plekken in Nederland gelukt. We kregen aan het eind wat problemen met de verzilting van het Brielse Meer, maar dat is dan weer een leer voor de volgende keer. Twee zaken die bij de basis horen, droge voeten en schoon water. Droge voeten, het is gelukt. Er worden nog maatregelen genomen om dat ook te bestendigen in de toekomst, maar het is gewoon een compliment waard. Die basis is op orde. Kijken we naar schoon water, dan moet ik toch zeggen over de algemene beloften die gedaan zijn aan het begin van deze vier jaar, even wat ruim gesproken, ben ik wat teleurgesteld. Er is gezegd, eigenlijk zou je overal moeten zwemmen. Nou, misschien kan het wel, maar ik zou niet graag in het water achter mijn huis springen. Misschien is het best schoon genoeg, maar toch niet heel aantrekkelijk. En op sommige plekken weten we, is het gewoon echt niet schoon genoeg. De chemische waterkwaliteit, vooral in het Westland, die voldoet niet. Er is heel hard aan gewerkt, dus wat dat betreft, hebben wij echt geen commentaar maar het is niet gelukt. Het gaat in de toekomst lukken, want de telers moeten voorzuiveren. En...

Mevrouw Ter Woorst: Maar bij interruptie, als je kijkt naar de grafieken, dan zien we dat we prima op schema zijn. Dus we hebben niet gezegd dat het dit jaar al zo zou zijn, maar de gestelde termijn gaat prima lukken. Vijftig procent minder stikstof in vijf jaar, dus gaan we doen, heb ik u beloofd.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Maar ik zie nog wel grote problemen als het gaat om de gewasbeschermingsmiddelen, om het netjes...

Mevrouw Ter Woorst: Daar liggen wij juist onder het streven, dus we presteren beter voor gewasbestrijdingsmiddelen dan dat ik u beloofd heb.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Goed, dat neem ik dan aan. Als het gaat om, Even kijken, ik ben even van mijn, Als het gaat om de biologische waterkwaliteit, dan is het zo dat we de Kaderrichtlijn Waterdoelen niet op tijd zullen halen. Ik heb het erg vaak gehad over de natuurvriendelijke oevers en daar zijn steeds problemen mee geweest. Eerst waren het de verkeerde gewassen, waar de ganzen dan op afkwamen. Onlangs hoorden we dat de oevers te hoog waren aangelegd, zodat die ook niet het beoogde effect hebben. Er wordt nog steeds hard aan gewerkt. Nogmaals, de inspanning, dat is niet waar de kritiek op is, maar het effect is toch teleurstellend. En ook nu zag ik weer dat er zoveel meters worden aangelegd en dan denk ik van ja, de Kaderrichtlijn Water gaat niet over meters. Er wordt wel gezegd, in inspanningsverplichting, maar het gaat om het effect van die inspanning. Kijken we naar de financiën, dan kan ik niet anders zeggen dat dat een groot compliment verdient. De balansverkortings, die laten ons in de toekomst de nullijn zien van wat de schulden betreft. En als ChristenUnie-SGP, zien wij dat erg graag. Wij houden van een goede begroting, dat wordt ons ook in de Bijbel als christenen geleerd om zuinig om te gaan met wat je is toevertrouwd. Dat gaat om de natuur, maar dat gaat ook om het geld. Het is zeker niet zo dat er geen effecten zijn en dat is een beetje een andere kant. Er zijn effecten van het beleid van onder andere het Hoogheemraadschap, die het Hoogheemraadschap eigenlijk te weinig verkoopt. Onze fractie heeft regelmatig aandacht gevraagd, ook in deze cyclus voor de behandeling van de begroting voor de gevolgen van de verdieping van de nieuwe waterweg. En laatst was ik bij het havenbedrijf van Rotterdam en toen ben ik uitgebreid bijgepraat over alle

energie die gestoken is om te voorkomen dat het Westland zou verzilten. Mede onder invloed van het Hoogheemraadschap. Nou, dat is toch een mooi succes? Daar is hier veel te weinig aandacht aan besteed. Als het gaat om innovaties, dan... Als je dan alleen hier binnenshuis kijkt, dan kan ik niet anders zeggen dan dat het teleurstellend is. Er zijn allerlei ideeën geweest en degene die er met hun neus bovenop zit, die zegt van ja, maar we hebben dit geprobeerd, we hebben dat geprobeerd, we hebben dat geprobeerd. Maar als je van een afstandje kijkt, dan denk je van nou, dat valt een beetje tegen. Ook bij de informatieve VV's werd ons in het begin voorgesteld dat dit zou kunnen leiden, als alle grondstoffen uit het water gehaald worden, dat het zelfs zo zou kunnen zijn dat wij een grondstoffenfabriek hebben en dat er niet of nauwelijks meer betaald zou hoeven worden door de ingelanden. Nou, dat is nog ver weg. Maar wat wel gelukt is, is dat het effluent binnenkort gebruikt gaat worden door telers. Dat is door telers verteld, wij gaan dat water gebruiken want dat water wat door Delfland wordt gezuiverd, is zo goed, dat kunnen wij gebruiken. Maar van dat succes heb ik hier niet gehoord. Dus aan de ene kant teleurstellend, aan de andere kant blij, maar verkoop het een beetje beter. Tot zo ver in de eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Zoete. Geef ik nu graag het woord aan de heer Van Adrichem.

De heer Belt Voorzitter, pardon. Naar aanleiding van. Dank. Maar volgens mij betekent de voorzuivering door tuinders niet per se dat de waterkwaliteit in de sloot verbetert. Misschien graag een reactie van de Hoogheemraad daar straks op.

De voorzitter: Ik stel voor dat we dat meenemen bij de beantwoording van de vragen in eerste termijn. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Adrichem.

De heer Van Adrichem: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook de VVD is van mening dat er de afgelopen vier jaar tijdens deze collegeperiode, het is ten slotte de laatste begroting. Nou, die loopt meest niet over van initiatieven. Maar ik heb er toch heel veel waardering voor hoe we met elkaar gekomen zijn tot... Dat we toch het allemaal met wat minder geld rond kunnen komen, heel belangrijk en dat we toch de prestaties leveren die van het waterschap gevraagd worden. Ik heb het al meer langs laten komen, iedereen bewust van water. Dat is eigenlijk wel het onderwerp wat mij het meest teleurgesteld heeft. Als je nu buiten gewoon nog aan de meeste mensen vraagt, dan zijn er nog te weinig mensen die weten wat wij als waterschap doen en daarin ondersteun ik zondermeer mevrouw De Zoete, die dat ook even heeft gememoreerd. Al bij al, zeer tevreden met het resultaat van wat we bereikt hebben met elkaar. En ook voor mij is het dus de laatste begroting en ik wens dus iedereen van harte toe dat die nieuwe begroting met succes wordt afgerond. Daar zou ik het bij willen laten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer P. Van den Berg: Dank u wel, voorzitter. Ook de fractie Bedrijven kijkt met tevredenheid naar deze begroting en het is al gememoreerd, dit is de laatste begroting van deze bestuursperiode. En dat is natuurlijk ook zo'n moment waar je de balans probeert op te maken. En dat stemt eigenlijk tot tevredenheid. Als je kijkt naar de ambities die in het coalitieakkoord zijn geformuleerd, dan moet je nu constateren dat die uitstekend op koers liggen. En het mooie is dat dat ook is gebeurd binnen een gematigde lastenontwikkeling. De tarieven zijn gematigd gestegen, de zuiveringsheffing is een groot deel van deze periode eigenlijk bevroren. Maar dat niet alleen, je kunt in het bestuursperiode mooi weer spelen, maar geen basis leggen voor de toekomst. Maar dat is ook niet het geval. Er ligt ook genoeg perspectief om die gematigde tarievenontwikkeling ook de komende jaren te continueren. Dat is uiteraard aan een volgend bestuur, maar de basis daarvoor is wel gelegd. Nou, datzelfde geldt eigenlijk voor de schuldpositie. Er is denk ik een hele goede start gemaakt deze

bestuursperiode met de afbouw van de schuldpositie. Maar ook daar, onder andere als gevolg van bijvoorbeeld de balansverkorting, is ook een goede basis gelegd om die binnen een afzienbare tijd verder af te bouwen en uiteindelijk ook af te bouwen naar nieuw. Dus dat is... Wat dat betreft, is er ook een goede basis gelegd voor de toekomst. Er liggen natuurlijk genoeg uitdagingen voor volgend bestuur. De ontwikkelingen op het gebied van klimaat, schoon water is al genoemd. Nou, waterbewustzijn, daar valt ook nog wel het nodige te winnen. Dus genoeg uitdagingen nog, maar volgens mij kunnen we met tevredenheid kijken naar de resultaten van deze bestuursperiode. Een ander punt waar wij ook verheugd over zijn, is de doorontwikkeling van de prestatie-indicatoren. In de commissie hebben wij daar eigenlijk al complimenten voor gegeven. Dat is een veelbesproken onderwerp geweest deze bestuursperiode. Daar zijn deze zomer een aantal prima sessies gehouden, wat ons betreft. En daar zie je nu ook de resultaten terug in deze begroting, waar meer prestatie-indicatoren in zitten. En het proces is nog niet afgerond, die moeten nog verder doorontwikkeld worden, die moeten nog verfijnd worden, maar we zijn wat ons betreft op de goede weg. Dus complimenten daarvoor. Nog wel een vraag, dat gaat over de watersysteemkosten. Er is een motie geweest over het in beeld brengen van de beïnvloedbare watersysteemkosten. Daar is een mooi rapport over verschenen. Wij hebben in de commissie al gezegd nou, het zou eigenlijk wel mooi zijn geweest om die al bij deze begroting te behandelen, want dat is toch wel een onderwerp wat daarmee samenhangt. Het is ons niet helemaal duidelijk wanneer dat nu wel aan de orde komt, of we dat nog in deze bestuursperiode gaan bespreken. Ook omdat het volgende bestuur daar weer de vruchten van zou kunnen plukken, dus daar graag nog wat duidelijkheid over. Tot zover.

De voorzitter: De heer Van den Berg. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel. Dank u, allereerst de complimenten voor het voorliggende begroting voor het komende jaar. De uitgangspunten van de Kadernota zijn hier ook in verwerkt en ook zijn de afwijking die dan ten opzichte van de Kadernota zijn, zijn vernoemd. Positief zijn we, dat we aan de voorkant worden meegenomen, over belangrijke projecten die lopen waar Delfland soms expliciet bij betrokken is of soms maar op een zijlijn, zoals bij de situatie bij Kijkduin en Scheveningen. Een goede excursie waar veel duidelijker werd dan dat je op papier zomaar even voor je ziet. Minder tevreden zijn we over de voortgang van de N468. Al dan niet de oorzaak van Delfland, maar zoals we nu in de stukken lezen, wordt het weer vertraagd. 2021 moet die weg op orde zijn en nu zien wij het voor ons dat dit zeker niet gaat gebeuren. Bij de commissie of bij het onderwerp GSG zijn we ook positief over de inzet van de DAW, deltaplan agrarisch waterbeheer, dat ook nu een openstelling is voor paardenhouderij om erfafspoeling aan te pakken. Ik denk dat dit ook een belangrijke stap is met de hoeveelheid hobby en paardenhouders die in dit gebied zijn. Toch hebben we ook wel een aantal zorgen. We blijven de komende jaren extra opletten op onder andere de bulkkredieten. De bulkkrediet voor de Groene Motor, zoals het nu wordt genoemd of de natte ecologische zones. Het bulkkrediet voor buitengewoon onderhoud met de lastige kaders op wegen, de gemakkelijke, misschien wel het laaghangende fruit hebben we gehad, maar buitengewoon onderhoud waar we met gemeentes en anderen te maken hebben. Waar wegen op liggen, zal een belangrijke en lastige uitdaging zijn voor het komende jaar. Ook zien wij bodemdaling, dat de laatste tijd best wel in het nieuws is... Als je dan leest dat in de BOB met de gemeente Midden-Delfland wordt gewerkt aan een vervolg op een inventarisatie over bodemdaling van 2017, vinden wij zelf als fractie dat Delfland een beetje erachter aanloopt en dat wij allang en veel langer als Ongebouwd bezig zijn met bodemdaling, met onder andere onderwaterdrainage. En ook vooral, het afgelopen jaar met de droogte waar Delfland goede dingen heeft gedaan, maar ook wel een aantal steken heeft laten liggen wat betreft het risico van bodemdaling en daar zien wij dan ook uit naar een evaluatie. Zorgen hebben we ook bij het project Schoon. Onze keuze om daarin mee te gaan en/of in te stellen, zullen wij pas maken bij het investeringsvoorstel en –plan, mocht dat nog in deze bestuursperiode komen of in de volgende periode. Er wordt even tussendoor wat gezegd, maar niet via de microfoon, dus dat

hoor ik straks graag ook duidelijk terug als een antwoord. Er wordt ook gezegd dat er misschien nog wel op het project schoon hiaten zijn of negatieve dingen, die willen wij dan ook duidelijk in beeld zien en dat zal voor ons ook een afweging maken. We hebben het vorige onderwerp afgesloten, de Dorppoldergemaal. En toch wil ik daar nog een opmerking over maken. Het is eigenlijk wel teleurstellend, wat we hebben het over een tweede gemaal, het is niet het hoofdgemaal van de Dorppolder. En als we dan bij de begroting van 2018 lezen dat in 2018 het Dorppoldergemaal er komt, en nu we gehoord hebben dat zelfs niet in 2019 het Dorppoldergemaal komt, dan baart dat ons best wel zorgen. Want de druk die wij hebben gevoeld voor de Delftse Hout om dat aan te pakken, missen wij dan hier de doortastendheid. We hebben persoonlijk... En onze fractie heeft opgevraagd, de vergunningen van gemeente Westland die rond zijn, dan missen wij hier die doortastendheid. We vinden het dan ook jammer en dan ben ik even een notitie aan het opzoeken... Dat de Algemene Waterschapspartij als fractie en als Hoogheemraad en net ook als fractielid, dan zo duidelijk zegt, we hebben goede resultaten geboekt wat dat betreft met betrekking van het Dorppoldergemaal in 2017. Wij zullen dan hier ook nader en vaker naar reformeren hoe goed de Algemene Waterschapspartij dit in 2017 al heeft gedaan en dat we dan zeker niet eerder dan 2020 hier resultaat van kunnen verwachten. Daar wou ik het graag bij laten, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Boekestijn.

De heer Boekestijn: Dank u wel, voorzitter. Bij ons ook tevredenheid over de begroting en ook deze bestuursperiode, daar zijn wij ook tevreden eigenlijk, best een beetje trots op dat we daarvan deel uit mogen maken. Tevredenheid die af en toe hier heerst over... Als we de waterschapslasten weten te beperken of alleen met inflatie, wat mij dan altijd opvalt, is dat die tevredenheid bij de burgers of bij de journalisten in ieder geval niet gedeeld wordt. Al gaan we maar een cent omhoog, dan staat er toch weer in de krant, waterschapslasten gaan omhoog. En daar wordt je dan op aangesproken en dat blijft dan toch altijd zeer doen, dus in die zin hopen wij dat komende bestuursperiode mogelijk is om inderdaad die waterschapslasten niet eens op nul, maar doe ze dan maar een cent lager. Dat we gewoon kunnen lezen, waterschapslasten gaan omlaag. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Kuijvenhoven.

De heer Kuijvenhoven: Ja, dank, voorzitter. Het is al door diverse sprekers gememoreerd, het is de laatste begroting deze bestuursperiode. Wij hebben daar in de commissie BOB ook al breedvoerig over gesproken. Er ligt een gedegen stuk voor en er is al door diverse anderen aangegeven, meer in detail, wat het stuk zo gedegen maakt. Dus daar hoef ik niet verder over, niet heel diep in te gaan, verder dan ik dat doe. Als dat ook van groot belang dat er inmiddels een goed balans staat tussen het tarievenbeleid en de schuldenpositie. En natuurlijk, onlangs hebben we ook nog even stil gestaan bij die schuldenpositie, waar moet je naar streven over langere tijd gesproken? Natuurlijk moeten we daar voortdurend alert op zijn, maar het feit dat we aan het matigen zijn, waar het gaat om stijging of zelfs bevriezen van de tarieven. Ik blijf vinden dat het een groot goed is in de huidige context. Wat ook goed opgepikt is, zijn de PI's, al dan niet met het voorvoegsel kritisch. We zijn inderdaad op de goede weg, er zijn afspraken gemaakt over hoe dat te gaan inrichten en hoe dat tot een goede mores van deze organisatie kan plaatsvinden. Meerjarenraming die ook deel uitmaakt van deze begroting ziet er ook evenwichtig uit, al moeten we natuurlijk wel... En dat heeft de discussie over het vorige agendapunt wel uitgewezen. Wij moeten goed kijken naar welke strategische plannen wij gaan maken en welke investeringen daarvoor nodig zijn en dat betekent dus dat we in, de context even ter hand nemend, de samenleving in toenemende mate complexer wordt. De Omgevingswet kan genoemd worden, elementen als klimaatproof en zo zijn er tal van zaken die de zaak er niet gemakkelijker op maken en daarmee dus ook

behoefte aan inzicht doen vergroten in de wensen en bevoegdheden van alle betrokken partijen. Er moet naar onze gesprekspartner, maar ook voor onszelf, duidelijkheid moeten we ons creëren om daartoe voldoende geëquipeerd te zijn. Ik ben mij overigens bewust van dat ik nu aan het praten ben richting onze opvolgers, dat was... Maar goed, dat geven we in ieder geval mee. Het verwachtingsmanagement moeten we top in mind houden om teleurstellingen te voorkomen en onze eigen kennis over de hoogte en levensduur van de investeringen is daarbij een noodzaak. Het is wat ons betreft een uitstekende zaak dat we gebruikswaarden en toekomstwaarden en belevingswaarden expliciet worden benoemd. Dat zijn toch zaken die aan die basis ten goede komen. Dat past ook in de toegenomen verantwoordelijkheid van het waterschap in het fysieke domein, in deze sterk verstedelijkte, maar ook agrarische omgeving. Omgeving moet economisch kunnen worden benut. Bewoners moeten genieten van het water in hun directe omgeving, waar ook de recreatie bij hoort overigens, hetgeen ook weer bijdraagt aan... En dat hebben we daarstraks ook al eventjes benoemd, het waterbewustzijn en tegelijkertijd moeten we ons natuurlijk in goede governancetermen ook de KRW en de klimaatdoelstellingen halen. En dat is natuurlijk een stevige opgave, ook daar hebben we enkele van de vorige sprekers op geduid. Wat ons betreft ligt hier dus een prima begroting en die ook de basis vormt voor de uitdagingen die er volop zijn. De nieuwe VV heeft wat het CDA betreft in ieder geval een mooi stuk in handen om daar wat ons betreft op voort te bouwen en als een gedegen startpunt te zien en tenslotte ook vanuit de CDA de waardering aan DNH en de organisatie voor dit stuk, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan geef ik nu graag het woord aan de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Ja, voorzitter. Ik zou me beperken tot de begroting, de politieke beschouwing, die houd ik volgend jaar wel. Of als ik blijf of als ik niet meer gekozen word, dat zien we dan wel weer. Mijn complimenten en waardering voor de opstellers van de begroting. De gegevens zijn duidelijk inzicht, het is ook duidelijk dat er nog het nodige moet gebeuren. Er is net al gerefereerd aan de bodemdaling, dat is een toenemend punt van zorg, maar ook de Omgevingswet, dat geeft weer de nodige activiteiten, binnenshuis, maar ook met onze stakeholders, zoals we dat in goed Nederlands tegenwoordig noemen. Het enige politieke punt, maar daar hebben we het al in de commissie ook over gehad, is hoe ga je om met de overschotten? Het uitgangspunt dient wel te zijn dat je de schulden zoveel mogelijk terugbrengt, maar extra overschotten, daar zouden we toch nog eens naar moeten kijken. Maar dat lijkt me meer een discussie die we bij de jaarrekening 2019 moeten voeren. Dus nogmaals, complimenten en we gaan ermee akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dank u wel, voorzitter. Ook de Algemene Waterschapspartij geeft de complimenten aan de Hoogheemraad Smits in het college voor deze begroting. Helder en duidelijk. Uiteraard zijn er ook punten in waar je zegt van nou, dat zouden wij graag anders gezien hebben of had dat niet anders gekund? Maar overall stemmen wij in met de begroting. Ik heb vier puntjes die ik u wil voorleggen. Dan moet ik even klikken om ze te zien te krijgen. Wat wij missen in deze begroting, in eerste instantie, is iets over de fosfaatterugwinning. Bij het begin van deze periode is ons toegezegd door Hoogheemraad Van Olphen, dat wij het fosfaat zouden terugwinnen. Ik weet dat daar in de commissie over gesproken is, maar ik denk dat dit het moment is om in de VV ook daar mededelingen over te doen, want misschien dat die struvietroute alsnog ingezet moet worden. Daar hebben we toen niet voor gekozen. Afijn, u kent de discussie beter dan ik, dus ik wil graag weten hoe het met die, Waarom daar in de Meerjarenraming niets over staat. Het waterbewustzijn inderdaad, dat was het speerpunt van het college. En ik kan me nog herinneren dat Hoogheemraad Smits die titel ook min of meer bedacht heeft. En in het verslag van BOB lees ik dat de heer Smits heeft gezegd dat niet alles altijd loopt zoals je zou willen. Quote a quote. Dat is ook zo, dat niet alles loopt zoals je zou willen, maar

er blijkt zelfs minder geld uit te geven te zijn. En kunt u mij nog eens kort uitleggen of kunt u de VV nog eens kort uitleggen hoe we nou in die Meerjarenraming met dat waterbewustzijn wel van de kant gaan komen? Mijn derde puntje is de opmerking basis op orde. Nou, dat is misschien een kwestie van hoe je de intonatie doet. Maar is de basis op orde of komt de basis op orde? Ik heb op het portaal van de Unie van Waterschappen op het Waterschapspeil heet dat, gekeken. En ik zie dat wij vijftien procent van onze inkomsten uitgeven aan rente, terwijl dat gemiddeld zeven procent is. Dus wij betalen twee keer zoveel rente als andere waterschappen en wij zijn bovendien een waterschap met de grootste of de één na grootste begroting, dus het gaat om een boel geld. Dus ik ben met u eens dat we enorm goede stappen hebben gemaakt in het verlagen of in het afbouwen van de schulden, dus de basis komt op orde. Maar misschien dat Hoogheemraad Smits kan toelichten waarom hij vindt dat de basis nu al op orde is. En als laatste punt wil ik graag nog een keer een pleidooi houden voor het terugwinnen van cellulose. Ik bedoel, ik wil opmerken dat het met teleurstelt dat er andermaal niet is ingegaan op ons verzoek om iets te doen aan het terugwinnen van cellulose. In het kader van duurzaamheid, in het kader van circulariteit, in de kader van een marktontwikkeling die nu voor dit spul zich aan het ontwikkelen is, zou een proactievere houding van Delfland in ieder geval door ons op prijs gesteld worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Dank u wel, voorzitter. De reactie van Water Natuurlijk. De voorzitterleden van de VV, de laatste begroting van deze coalitie. De afspraken die gemaakt zijn om de tarieven zeer bescheiden te laten stijgen, gaan er nu weer werkelijkheid worden en het terugbrengen van de schuldenlast wordt conform afspraken gerealiseerd. De financiële doelstellingen gaan conform plan en dat is bewonderenswaardig. Wellicht kunt u zich de vorige bijeenkomst nog herinneren, waarbij een wethouder waarvan ik de naam niet kan uitspreken, ons de oorlog verklaarde. Een belangrijk punt dat hij en anderen aansnijdt, was de versobering van de kwijschelding. Met het college zijn heldere afspraken gemaakt om zorgvuldig om te gaan met de allerzwaksten in de samenleving. En uit terugkoppeling van de Regionale Belastinggroep, wordt dit beeld bevestigd. De portefeuillehouder, de heer Smits, heeft dit moeilijke dossier goed bewaakt. We zouden graag begin volgend jaar willen horen hoe hij terugblijkt op deze beslissing en de huidige reacties vernemen van de inliggende gemeenten en andere stakeholders om de impact van onze beslissing te evalueren. Voorzitter, inmiddels is uw eerste begroting... Is dit uw eerste begroting, voorzitter? Uw voorganger was onaangenaam verrast toen hij nader in de boeken dook. We hoger uw bevindingen te zijner tijd graag. Heeft Water Natuurlijk wensen? Ja, natuurlijk. De chemische waterkwaliteit wordt langzaam beter. Er wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit, een pluim. Ik ga verder. Onze Hoogheemraad Van Olphen heeft zich ontpopt als voorvechter van groene energie. De portefeuillehouder Klimaatadaptatie ontkoppelt zich wezenloos. En de portefeuillehouder Biologische Waterkwaliteit tracht met een prestatie-indicator, ESF, de voortgang te presenteren. Geen eenvoudige opgave. En we maken ons zorgen of dit laatste conform afspraken gaat lukken. In paragraaf 11.2, daar zie je in kleuren de stand van zaken, waar u in zeer korte tijd naartoe moet. De VV heeft u een bulkkrediet gegeven om de gemaakte afspraken uit te voeren. We zijn benieuwd of u de mensen en het materieel heeft om deze afspraken te verwezenlijken. Een tweede vraag betreft de evaluatie van de natte ecologische zones, een punt wat door veel partijen hier in de VV wordt aangesneden. Mocht dit nou niet goed lopen, heeft u een tweede plan op de plank liggen? Heeft u een redelijk alternatief? De huizenprijzen stijgen exclusief. Water Natuurlijk wil graag weten welk effect dit heeft op de tariefstelling voor bewoners en bedrijven en heeft met andere partijen hier vragen over gesteld. Wij horen dat graag te zijner tijd van u. Ten slotte, de tarieven stijgen op een zeer bescheiden niveau. En wat zou het goed zijn als alle bewoners en bedrijven de belastingaanslag zelf enigszins kunnen beïnvloeden door minder drinkwater te gebruiken, ook een goed element wat betreft waterbewustzijn. Zo kan er bijvoorbeeld meer

hemelwater gaan worden gebruikt en daarmee helpen wij ook weer onze portefeuille Klimaatadaptatie. Goed dat het college de mogelijkheden hiertoe wil gaan bekijken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Dank u wel, voorzitter. Nou, ik wil het college bedanken voor de beleidsarme begroting, die is zorgvuldig opgesteld en ook conform de Kadernota. En ik moet constateren dat het college naar beste kunnen het programma heeft uitgevoerd wat zo ongeveer vier jaar geleden is opgesteld. Ik zie deze begroting als een prima vertrekpunt voor de volgende verenigde vergadering. En dat is ook nodig, want er liggen flinke uitdagingen voor Delfland in het verschiet. Hij is al genoemd, maar alle inspanningen rondom de klimaatadaptatie, dat zal heel veel werk vragen van iedereen, zowel in de grote stad binnen Delfland als in dat kleine beetje groen waar Delfland over beschikt. Delfland kan gelukkig heel veel bijdragen aan het oplossen van klimaatproblemen. Zowel vanuit maatregelen in de Klimaatadaptatie, dat is ook nodig want klimaat verandert, het water stijgt en de dijken moeten mee stijgen. Maar ook op het gebied van mitigatie, als Delfland duurzame energie weet te produceren en daarmee de Nederlandse CO₂-uitstoot kan beïnvloeden, is dat ook goed. De medewerking van anderen in ons gebied, andere overheden, maar ook de inwoners, is van heel groot belang. Even kijken, hoor. Voorzitter, er is dan nog een... Dus in de begroting gaat over het wat en dat is nu duidelijk en hoe we dat gaan doen, is nog maar de vraag. Het waterbewustzijn is net al genoemd. Voorzitter, er is nog een ander opgave waaraan de nieuwe VV moet werken. Dat is de manier waarop we als waterschapsbestuur efficiënt en effectief kunnen zijn. Eigenlijk is het oude adagium, eendracht maakt macht. En we maken inmiddels als VV stapjes, maar worden gehinderd door resultaten uit het verleden. Ik wil het college bedanken voor de bestuursconferentie van vorige week, of voor vorige week, en ik zie ook uit naar de verkiezingen en wens iedere partij het resultaat wat die verdient. En daar wilde ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hijlkama.

Mevrouw Van Hijlkama-Vlieg: Dank u wel voorzitter. Dit is een begroting die er gedegen uitziet, maar nog wel wat aandacht vraagt voor verdere beleidsmatige verbeteringen. Ik concentreer me op een paar punten. De procesindicatoren, de prestatie-indicatoren, de tarieven en de budgettering. Over de prestatie-indicatoren, de toepassing daarvan die wordt beter, maar het merendeel is nog steeds eerder een werkafpraak dan een meting van de effecten. We zijn dan ook benieuwd naar die voor de klimaatadaptatie en voor de waterveiligheid, die nog moeten worden vastgesteld. De prestatie-indicator van minder stijging van de afvalwaterheffing is er één die samenhangt met de eigen belastingheffing, daar is de term prestatie-indicator wat verwarrend. Je moet immers gewoon doen wat je je hebt voorgenomen. De Partij van de Arbeid zou graag zien dat we volgend jaar verder doorzetten op het meten van de prestatie-effecten in het veld. Dat zijn de echte indicatoren, ook als we niet zelf helemaal voor, ervoor verantwoordelijk zijn. Als het resultaat teleurstelt dan betekent dat dat we zelf meer en beter werk moeten doen, en dat bestaat ook uit het aanspreken van anderen. En dat zou onze overtuigingskracht naar andere actoren vergroten, zeker als we ook nog eens moeten inzetten op meer waterbewustzijn. Dan over de tarieven. Bij de BURAP 2018 is toegezegd dat voor de begroting bezien zou worden hoe een positief resultaat kan worden betrokken bij de discussie over de tarieven. Vaak is al gevraagd naar het effect op de inkomsten voor Delfland door de grote bouwproductie in de steden via de OZB en de WOZ-waarde. Dat leidt tot een verschuiving van de lastendruk naar burgers. U heeft uitgezocht en u zegt dat de inkomsten niet substantieel genoeg zijn voor tariefsverlaging, maar dan herinner ik u eraan dat dat ook niet het geval was voor de opbrengst uit de afschaffing van de kwijschelding. Toen heeft u dat toch gedaan, en als u wil kan dat dus nu ook. Het is een kwestie van politieke keuze maken. We zien daarnaast een stijging van het tarief voor huurders en een daling voor eigenaren. Voor wie kiest dit

college dan nu eigenlijk, en waarom? De Partij van de Arbeid had graag gezien dat hier meer solidariteit was toegepast. Bij een redelijke verdeling van lasten over de categorieën moet het gebruik een rol spelen, maar ook de draagkracht en het handelingsperspectief. We benadrukken opnieuw dat de meevallende invordering van de volle zuiveringsheffing bij de laagste inkomens geen verdienste is van Delfland of van de RGB, maar van de belastingbetalers. En de vraag doet zich voor hoe lang dit nog goed gaat, na dit eerste jaar. Nieuw beleid over het voorkomen van schuldenstapeling zal alleen maar leiden tot een nog grotere druk op al heel geringe financiële spankracht. En daarbij komt dat de beeldvorming voor Delfland niet meezit. Delfland houdt immers geld over, de lasten voor de burger gaan verder omhoog terwijl bedrijven worden gespaard. Nou, dit gezegd hebbende zullen wij graag ingaan op uw handreiking om met een initiatiefvoorstel te komen voor een coulancregeling. En we vernemen graag wie uit het ambtelijk apparaat wij hiervoor kunnen aanspreken. Dan over de budgettering in de begroting. Het is goed om naar de toekomst te kijken en voor de nieuwe coalitie de nieuwe bandbreedte alvast te schetsen, wetende dat daar een nieuwe programmabegroting op zal volgen. Ten aanzien van de afbouw van de schulden van Delfland kunnen we constateren dat we tempo maken, maar we zien ook dat optimistisch begroten een achterliggende factor hierbij is geweest. En ook de toepassing van bulkkredieten, bedoeld om sneller te kunnen inspelen op marktontwikkelingen, dat wordt nu, dat worden nu grote reserveringen. Een probleem is dat deze ruimte zich onttrekt aan goede budgettaire afwegingen. Dat kan leiden tot inefficiëntie bij de aanwending, en het ontbreekt aan transparantie. Nu zijn deze bulkkredieten in weerwil van onze bezwaren opnieuw uitgebreid, ditmaal voor de zuiveringskredieten. Hoe prettig het ook is om zoveel te kunnen aflossen, we zien nu toch wel een tempo dat vragen oproept. We denken zelf dat het tijd wordt om in plaats van het afschaffen van de schuld te gaan kijken naar een gebruikelijke norm hiervoor ten opzichte van de omzet, bijvoorbeeld die van zestig procent van het bruto nationaal product zoals die ook voor de Europese Unie geldt. Duidelijk is dat er een balans moet zijn tussen de drie elementen, schuldsanering, nieuwe investeringen tarievenbeleid. Ook de Partij van de Arbeid is voor een weloverwogen doelmatig en efficiënte inzet van middelen opdat daar ook solidariteit bij de lastenverdeling een plaats kan krijgen. We hebben begrepen dat een dergelijke exercitie in de komende maanden wordt gemaakt. Dit zijn, voorzitter, onze opmerkingen bij wijze van Algemene Beschouwing. Verder kunnen we instemmen met deze begroting, in tegenstelling tot vorige keren toen we tegengestemd hebben. De reden daartoe is dat er nu voldoende middelen zijn. De basis is op orde en we kunnen risico's opvangen in weerwil van het feit dat de mensen met een smalle beurs niet weer worden ontzien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan geef ik ten slotte het woord aan mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Ja dank u wel voorzitter. Een compliment van Fractie Integer Liberaal voor de financiële, voor de financiën. Het is niet in de laatste plaats trouwens ook gericht aan de ambtelijke organisatie die hier heel hard aan gewerkt heeft denk ik. Het is heel goed dat Delfland kan gaan aflossen. En de volgende VV mag nog weer iets anders vinden van de tariefontwikkeling, maar het zou fijn zijn als ze inderdaad, misschien zouden ze wel gelijk kunnen blijven. We zijn in elk geval heel goed bezig, dus complimenten daarvoor. Als ik nog even terugkijk naar het coalitieakkoord dan wil ik ook nog even noemen, de afgelopen periode dat we er dus in geslaagd zijn om niet de weegfout te repareren in de Waterschapswet, maar wel gevolgen daarvan te repareren. En daar ben ik ook uitermate trots op. Dit is een begroting die is in de inspraak geweest, dat is hier neergezet dat die ter inzage heeft gelegen. Er staat echter niet bij wat daar uit is gekomen. En ik heb daar eerder al naar gevraagd in de commissie bij een aantal verordeningen die zijn vastgesteld, en toen bleek dat er geen reacties waren in de inspraak, alleen dat is dus niet vermeld hier, en dat vind ik wel, dat moet gebeuren. Even kijken, ik heb vragen gesteld het laatste jaar, anderhalf jaar, over innovatieve ontwikkeling in de zuivering. Mijn vraag aan u is, wie kan die namens het college beantwoorden? In de commissie heb ik het antwoord niet gekregen. En hoe het nu gaat is wat mij betreft in strijd met de passieve informatieplicht van

het college. Dan heb ik nog een vraag over de tekorten van de Waterharmonica en de Zoetwaterfabriek. Die zijn aangekondigd, niet verwerkt, kunt u uitleggen hoe dat zit? Vervolgens zijn er nog een aantal uitdagingen voor de volgende periode, het volgende bestuur. Dat is inderdaad al vaker gezegd, iedereen bewust van water, daar kunnen we beter op inzetten. De waterkwaliteit is een belangrijke doelstelling waar we nog niet op orde zijn. Ik zou ook zeggen, geen Europese boetes als gevolg van energieregio's. Ik geef hem toch maar even mee. En samenwerken in het college is natuurlijk ook iets wat voor verbetering vatbaar is. Dat waren zo mijn opmerkingen, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dank u wel voor alle opmerkingen eerste termijn. Ik constateer in ieder geval dat u heel veel complimenten geeft aan ook de ambtelijke organisatie voor de totstandkoming van deze begroting. En dat is heel mooi. Ik merk ook dat er heel veel steun is, eigenlijk VV-breed, over de begroting, maar er zijn ook nog een aantal vragen gesteld. Ik wilde graag Hoogheemraad Smits nu gelegenheid geven om die vragen te beantwoorden.

De heer Smits: Oké, dank u wel voorzitter voor ook, vooral voor alle complimenten die richting het college en de medewerkers zijn geventileerd. Het is inderdaad onze laatste begroting. Heb ik ook aangekondigd in de commissie BOB. Dat zullen de collega's ook hebben gedaan in hun commissie. En we hebben een aantal doelstellingen geformuleerd als college, en om en nabij al die doelstellingen die hebben wij kunnen scoren, hebben we kunnen behalen. Schuldenpositie is afgenomen, kom daar straks nog wat uitgebreider op terug. Er is sprake van stabilisatie van de tarieven. Als u dat vergelijkt met de tarieven van andere waterschappen, dan zitten wij in een goede richting, althans daar bewegen wij ons in. Maar ik zou ook vooraf nog eens een keertje willen duiden op een aantal lastige dossiers die wij hebben meegekregen vanuit het verleden. Ik wil bijvoorbeeld wijzen op het Waterschapshuis wat in het verleden wat in het verleden een nogal grote kostenpost was voor Delfland. Daar hebben we discussies over gehad. Zogenaamde loden deuren zijn geïntroduceerd. Waterschapshuis dat functioneert goed. Een soortgelijke discussie hebben wij gehad met Aquon. Ook daar hebben we duidelijke afspraken gemaakt. Aquon gaat saneren, heeft gesaneerd, gaat naar één locatie. Dat besluit wordt volgend jaar genomen. En Aquon weet zich ook steeds beter te positioneren in de commerciële markt waarin ze zich bevinden. Dat zijn ook een aantal van die neveneffecten waar niet uitgebreid over gesproken is, maar waar we wel hard aan hebben gewerkt. En dat geldt zeker ook de Regionale Belasting Groep, samenwerkingsverband met Schieland, waar wij de afgelopen jaren ongelooflijk van hebben geprofiteerd. En het is ons ook nog gelukt om in de afgelopen periode de verdeelsleutel, die ongunstig was voor Delfland, in een positieve richting voor Delfland om te buigen. Kortom, dat zijn een aantal ingrediënten, ook die in de attitude, de aanpak die we hebben gekozen als college en als VV vooral, want u heeft ons daartoe gestimuleerd dat we die hebben gehaald. U heeft allemaal gesproken over onze tarieven. De ontwikkeling van die tarieven is goed. Een volgend college kan daar verder over discussiëren, daar ga ik dus niet een aantal op- of aanmerkingen bij maken. Schuldenpositie zou ik het volgende willen zeggen. Vrijwel iedereen heeft daar over gesproken. Er is fors afgelost. Dat is mede mogelijk geworden door de herfinanciering van de Harnaschpolder, dat heeft ons geen windeieren gelegd. Daarmee hebben wij een bedrag van meer dan dertig miljoen kunnen scoren, wat onder meer is ingezet voor de verlaging van de waterzuiveringstarieven, maar tegelijkertijd hebben wij een kop van de schuld eraf kunnen halen. Daarmee is de totaliteit van de schuld van 800 miljoen naar nu een niveau van 740 miljoen, en dat gaat naar 495. En als we zo door zouden gaan, ik heb het al eens eerder gezegd, dan zijn wij in 2033 geheel schuldenvrij. Is dat verstandig? Nee, want er staan een hele aantal uitdagingen op het gebied van de klimaatadaptatie. Kwaliteit van het water daar zullen de nodige investeringen moeten worden gedaan, en dat betekent dat je daar dus geld voor vrij moet maken. Nou die ruimte die creëren wij door de aflossing van die schuld. En daar moet je met elkaar wel een afspraak over maken, tot hoe ver gaan we? En dat zou ik graag door willen geven aan

degenen die doorgaan in de nieuwe VV en het nieuwe college gaan vormen. Probeer met elkaar ook een norm af te spreken waar je naar streeft. Dat is wat mij betreft bijvoorbeeld anderhalf keer de jaaromzet, 250 miljoen om en nabij kunnen zijn. Maar dat is een zaak die het college zelf dan, en de onderhandelaars, zouden moeten bepalen. In elk geval is er een basis gelegd waardoor het nieuwe college, de nieuwe VV, een aantal uitdagingen waarvoor we staan, al genoemd, de klimaatadaptatie, waterkwaliteit, mee aan de slag kunnen gaan. Daar is ruimte voor. Ik loop snel, voorzitter, de gemaakte op- en aanmerkingen door die de heer Simon namens de Partij voor de Dieren. Dank voor de complimenten en dank ook vooral dat u nog eens een keertje attendeerde vooral de blik op de toekomst te houden, niet altijd terug te kijken. Alhoewel je vanuit het verleden lessen kunt trekken die we in de toekomst positief gaan invullen. De basis is inderdaad op orde. Mevrouw de Zoete, de laatste begroting basis op orde, net wat van gezegd. Droge voeten is gelukt. Schoon water dat zou nog wat moeten gebeuren, maar daar komt de collega straks ook nog op terug. In elk geval is er hard aan gewerkt. Teleurgesteld bent u over de innovaties. Toch wil ik erop attenderen dat we op dat gebied een aantal initiatieven hebben genomen. Niet alleen naar andere organisaties toe, maar ook naar onze medewerkers. We organiseren met enige regelmaat een bijeenkomst waar medewerkers hun creatieve ideeën kunnen ventileren. Daar komt ook het nodige uit. En zegt u, ja u zal dat type successen wat u wellicht toch nog heeft wat meer moeten 'uitvinden', misschien is dat een punt wat ik mij meer ter harte zou kunnen nemen. Kom op voor je eigen successen. Maar ik heb een calvinistische achtergrond, dus u kent dat type bescheidenheid. En de heer Van Adrichem, waardering voor de begroting. Een aantal zaken heeft u genoemd waar collega's op in zullen gaan. De heer van den Berg ook tevredenheid. Prestatie-indicatoren die zullen we inderdaad door moeten ontwikkelen. Wat er nu staat is niet wat er staat. Er is al eens gesuggereerd om naast de PISO, KPI's, dus wat meer omvattende prestatie-indicatoren te ventileren, maar dat moet een doorgaand proces worden. Niet alleen met de medewerkers, maar denk ik ook met de leden van de VV. In elk geval is het niet een statisch geheel. Daar moet ook progressie inzitten. Schuldenpositie heb ik net wat van gezegd. De watersysteem kosten. U weet dat er een extern onderzoek is geweest naar de watersysteem kosten. Dat rapport is inmiddels gereed. Rekenkamer heeft daar ook zijn advies over gegeven en het staat geprogrammeerd voor de commissievergadering van december, dus dan, daar komt het aan de orde. Mevrouw Dijkshoorn, dank. De N468 klinkt mij bekend in de oren, maar ik ga er niet op reageren. Gaat ongetwijfeld een collega doen die u misschien een verjaardscadeautje gaat uitdelen, dat weet ik niet maar dat zullen we wel merken. De bodemdaling, een zeer aangelegen punt, gaat ook de collega op reageren. Is uitgebreid in het nieuws deze week. De heer Boekestijn heeft nog eens een keer geattendeerd op de verlaging van de waterschapslasten. Daar zijn we mee bezig. Ik hoop dat we daarmee door kunnen gaan in de komende tijden. De heer Kuijvenhoven die heeft nog eens geattendeerd op de Omgevingswet en hoe we daarmee omgaan, en allerlei strategische plannen. Nou de klimaatverandering dwingt ons sowieso om daarmee fors aan de slag te gaan. En daar zullen nog in deze periode, maar zeker ook in de volgende periode, colleges op terugkomen. U heeft ons nog eens een keer geattendeerd op het verwachtingsmanagement, een les die we ons ter harte zullen nemen en zo mogelijk ook zullen doorgeven aan onze opvolgers. De heer Fekkes ook dank voor de waardering. We hebben de discussie gehad over de overschotten. Dit college heeft een andere keuze gemaakt dan u zou willen, maar u heeft in elk geval uw punt gemaakt. De heer Middendorp, hoe gaan we om met de waterbewustzijn en het beschikbaar stellen van financiële middelen in de toekomst? Een vraag die ik niet kan beantwoorden. Ik hoop in elk geval wel dat die positief wordt gehonoreerd door deze VV. Ook dan herhaal ik weer wat ik al eens eerder heb gezegd, dit land bestaat dankzij de waterschappen. Onze welvaart en ons welzijn is ook te danken aan de waterschappen, dus we kunnen niet genoeg investeren in de waterveiligheid, dus zullen ermee door willen gaan als we van het niveau waarop we met elkaar samenleven door willen gaan. U zegt van nou we geven te veel geld uit aan rente. Dat hadden wij ook geconstateerd bij het begin van dit college en dat is ook de reden geweest dat we een aantal leningen op de Harnaschpolder hebben

geherfinancierd. Onze eigen schulden hebben we ook geprobeerd te herfinancieren, maar dat is niet gelukt, dat leverde te weinig op. Dat is wel een punt van aandacht en daar wordt hard aan gewerkt.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie. Mijn vraag was of de Hoogheemraad een oordeel wil geven of het renteniveau van vijftien procent wat wij nu betalen aan kosten volgens de database, of dat nu een kwestie is, of je dat nu op orde kunt noemen of dat je op weg bent om op orde te worden?

De heer Smits: Op weg om op orde te geraken. Ik heb net een reeks geduid van 800 miljoen, naar 740, naar 495 of zoiets. En dat betekent ook automatisch minder schulden maar ook minder rente, dus dat is wel een goede richting. De heer Nanninga, tarieven en schulden heb ik net op gereageerd. De kwijtschelding, u bent de eerste die daarover begint. Heel gevoelig dossier. Ik vind dat u daar het college voortreffelijk in heeft gesteund. We hebben daarin meer kunnen scoren dan we aanvankelijk dachten. We dachten aanvankelijk 50 procent. Het is 96, 97 geworden van wat wij binnenhalen. Dus het blijkt dat de betaalcapaciteit toch groter was dan wij dachten. Dan nog een keer wijzen op het rapport van de ombudsman, die heeft gezegd, de wijze waarop u als Delfland dit hele traject hebt opgepakt, hebt begeleid door mensen te benaderen, te bellen, te begeleiden, dat ga ik als voorbeeld stellen voor andere overheden, provincies en gemeenten. Dus dat is een goed compliment. Inmiddels ligt er ook wetgeving in de Eerste Kamer al om een type aanpak wat wij hebben gegenereerd bij de RBG in Delfland om dat landelijk in te voeren. Ik heb nadien nog wel verschillende wethouders van de bevriende steden besproken. En het commentaar, de kritiek, die er aanvankelijk was, is aanzienlijk minder geworden zo niet geheel verstompt. En daar ben ik wel blij, maar ik ben ook blij te horen dat men waardering heeft voor de aanpak die we hebben gekozen om toch een aantal mensen die niet in de gelegenheid waren te betalen, om die op een goede wijze te begeleiden. En we hebben ook sommige mensen kunnen helpen naar een schuldhulpverleningstraject en soortgelijke zaken. De huizenprijzen en de tarieven...

De heer Nanninga: Ja voorzitter, voordat we afdwalen van dit onderwerp, ik vroeg een toezegging of wij begin volgend jaar nog een terugblik hierop kunnen hebben om te evalueren. Dat kan heel kort hoor want u zit heel goed in de materie, om te evalueren van hoe je nou terugkijkt op dit dossier en of u daarin ook de reacties van de stakeholders wil meenemen, zodat wij goed weten hoe dit in elkaar steekt. Want wat u zegt, dit is heel goed opgepakt, het levert op wat... Meer op dan gedacht, maar dan praat u over het geld. We zijn ook heel geïnteresseerd in van, wat is nou de impact op de mensen? En de gemeente en die andere stakeholders die weten dat uiteraard als beste. En het is goed om daar aandacht aan te besteden zodat ook een nieuwe VV hier goed naar kan kijken en daar een goede beslissing over kan nemen. En ik praat dus niet over wat die beslissing zou moeten zijn, nee het is puur informatie. Dank u wel.

De heer Ranner: Mijnheer de voorzitter, wij zijn uiteraard ook voor meer informatie. Hoe beter je geïnformeerd bent, hoe beter de besluitvorming kan zijn. Maar wij willen graag dat alle stakeholders die hierbij betrokken zijn dan ook gehoord worden. Dank u wel.

De heer Smits: Voorzitter, het is denk ik nuttig dat het hele kwijtscheldingsdossier, wat wellicht bij andere waterschappen nog een vervolg gaat krijgen, ook in de evaluerende zin wordt besproken. Dus wij... Er wordt gewerkt aan een overdrachtsdossier wat dit college gaat maken, dus daarin kan het heel duidelijk een plek krijgen. Dan heeft de heer Nanninga, ook dacht ik mevrouw van Hijlckama-Vlieg naar aanleiding van vragen van haar fractievoorzitter over de doorwerking van de ozb-stijging, het stijgen van huizenprijzen op de tarieven. Daar heb ik de heer, uw fractievoorzitter Hombergen, een stuk over doen toekomen. Dat heeft iedereen van de VV inmiddels gekregen. Het is een ingewikkeld stuk, ik hoop dat ik het goed uit kan leggen. We hebben een Kostentoedelingsverordening. Die hebben we aan het begin van deze rit, vier jaar geleden, vastgesteld. Moet eens in de vijf jaar gebeuren. Er is een politieke afspraak dat van de watersysteem kosten 54

procent wordt betaald door de ingezeten, en de rest door gebouwd, ongebouwd. De Kostentoedelingsverordening die zegt dat je rekening moet houden met de prijsstijging. Dus wat doet de waarde van het onroerend goed? En er is ook een effect van de volumetoename, het aantal huishoudens neemt toe. Nou dat is bijvoorbeeld over het afgelopen jaar is de prijsstijging anderhalf procent, volumestijging is twee procent. Dat is bij elkaar opgeteld drie en een half procent. Dit komt allemaal in het verslag. Nu blijkt dat de kostenstijging bij ongebouwd is zeven procent, en dat is, dat mag niet volgens de Kostentoedelingsverordening, dat moet daar ook drie en een half procent zijn. Dus dan ziet u in de tabel, meen uit mijn hoofd bladzijde 47 of zo iets, dat daar die tarieven voor dat jaar ietsje dalen omdat het met elkaar in evenwicht moet zijn. Dat is de uitleg die ik heb. Het is heel ingewikkeld en lastig, ik begreep het zelf eerst ook niet, maar ik heb het mij een paar keer laten uitleggen en ik dacht dat ik het nu onder de knie heb. Lastig in elk geval, maar het is overeenkomstig met de afspraken die wij zelf met elkaar hebben vastgesteld. De heer Schouffoer, dank ook voor uw waardering. Gaan we als waterschap efficiënt maar ook effectief met onze middelen om, zo heb ik hem begrepen. Het antwoord is ja.

De heer Schouffoer: Ja daar hebben we vanochtend over gediscussieerd, bij de Dorppolder bijvoorbeeld.

De heer Smits: Dat is geïncasseerd, die opmerking. Mevrouw van Hylckama-Vlieg, gedegen begroting. PI heb ik al een opmerking over gemaakt, daar gaan we mee door, de doorontwikkeling van de prestatie-indicatoren. De tarieven heb ik net een antwoord op gegeven. De belastingstijging is inderdaad een gevolg van de areaaluitbreiding, die zich ook in ons gebied voordoet. En dan zegt u van, de afbouw van de schulden daar zouden we wat meer tempo in moeten maken. Ik denk ook, in dat overdrachtdossier gaan wij terugkomen met een suggestie naar onze opvolgers hoe je een norm zou kunnen ontwikkelen om tot een bepaald niveau te komen zodat u ruimte heeft voor nieuwe ontwikkelingen. Wat mij betreft doen we anderhalf maal de omzet. Mevrouw Hilders, dank voor de opmerkingen. U heeft een aantal... Heeft gevraagd wat de gevolgen zijn... Nee u heeft gewoon een opmerking gemaakt, de weegfout is niet weggenomen. Dat klopt. Maar de gevolgen daarvan hebben we wel kunnen wegnemen. Dus op zich is dat een juiste constatering. En inderdaad, de begroting is publiek gemaakt. Daar heeft men op kunnen reageren. Daar zijn geen reacties op gekomen voor zover ik weet. En dan zijn er nog een aantal vragen gesteld die door collega's zullen worden beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel. Dan stel ik voor dat ik nu het woord geef aan Hoogheemraad Van Olphen om de vragen die specifiek betrekking hadden op zuiveringen.

De heer Van Olphen: Dank u wel mijnheer de voorzitter

De heer Schouffoer: Ik heb een punt van orde. Ik heb gezien dat de vergadertijd van deze vergadering om twaalf uur afloopt, zo staat het in de agenda. Nu is mijn vraag van, hoe gaan we dit regelen, want we hebben toch nog drie of vier agendapunten op de agenda staan?

De voorzitter: Ja ik, Dank u wel voor dit punt van orde. Ik ben in uw handen. Ik wil heel graag faciliteren dat we niet meer tijd besteden dan u nodig acht. Ik stel voor dat we de gelegenheid geven om, want de zorgvuldigheid is denk ik belangrijk, ook de andere Hoogheemraden even in staat te stellen kort uw vragen te beantwoorden. En dan is het aan u om te bepalen of u, dat zeg ik toch nog maar een keer, de behoefte heeft om een tweede termijn in te gaan. Maar ik ben het met u eens dat er nog een aantal andere onderwerpen zijn die zeker besproken moeten worden.

De heer Van Olphen: Ik zal het kort houden. Ik begin met mevrouw de Zoete. Die had een vraag over de voorzuivering. Dat heeft geen invloed op het oppervlaktewater, daar, dus de tuinder zal aangesloten zijn op het riool.

Mevrouw de Zoete-van der Hout: Nee maar het geeft een extra handvat voor handhaving, en dat zou dan toch een positief effect moeten hebben...

De heer Van Olphen: Dat ben ik met u eens. Maar de voorzuivering op zich heeft daar geen invloed op. Dan ga ik naar de heer Middendorp. ECO-FOS, daar is natuurlijk al veel over gezegd. Er is laatst 25-jarig bestaan van de SVI gevierd. Daar was u allen voor uitgenodigd, daar heeft de directeur, eigenaar van de fosforfabriek, fosfaatfabriek het woord op gevoerd en ook duidelijk uitgelegd wat er allemaal aan de hand is. Dat heb ik ook in de commissie heb ik het er altijd over, dus wat dat betreft heb ik geen nieuws. Ik heb volgende week weer een GR bespreking, maar alles is klaar, op de vergunning na, en zoals u misschien had kunnen weten of lezen, is de hoop dat de vergunning Duinkerken eind deze maand geleverd zou worden. En of dat zo is dat hoor ik volgende week of over twee weken, drie december. Het cellulose verhaal. Voordat ik daar verkeerde antwoorden op geef zal ik even kijken wat het juiste antwoord is. We hebben geen positieve businesscase, dat is volgens mij ook al een keer aan u gemeld. En die krijgen we alleen als er een biologische, als er biologisch sprake is van een biologische overbelasting. Dus wat dat betreft zitten wij op dit moment nog... Ja doen we daar... We volgen natuurlijk alles en we houden het in de gaten. Als we er een mogelijkheid voor hebben gaan we dat zeker doen. Dan heb ik nog een vraag van mevrouw Hijlckama over de PI's. Misschien is het u ontgaan, maar de VV heeft een tijdje geleden het voortouw genomen bij monde van de heer Van Kretschmar om als VV te kijken van, hoe zitten die PI's in elkaar, wat gaan we daaraan doen, en hoe gaan we dat doen? Nou dat is allemaal gebeurd. Er zijn een aantal VV-leden hebben zich daarvoor aangemeld en zijn daarbij betrokken geweest. Als u daar niet bij betrokken was, om wat voor reden dan ook, dan moet u niet bij mij komen, maar ik denk dat u dan bij uw eigen mensen en bij uzelf moet zijn om te zeggen van, wat gaan we met die PI's doen? Dat ligt nu in handen van de VV-leden. Zo is het afgesproken, dus daar ga ik verder niks over zeggen. Dan heb ik mevrouw... O nee, wacht even. Even een tussendoortje voor de heer Ranner. Het punt H14 voor die vervangingstoestanden heb ik volmondig ja gezegd in mijn enthousiasme. Nou ja, daar ben ik ook weleens te snel in. En dat klopt niet dat verhaal, dus ik wil dat even rechtekken. Het antwoord is toch nee, de projecten komen niet apart terug, alleen als er een scopewijziging is. En de verantwoording vindt plaats via de jaarlijkse voortgangsrapportage.

De voorzitter: De heer Ranner.

De heer Ranner: Een punt van orde. Het is natuurlijk niet goed mogelijk om dit nu te kunnen overzien. Het is een ander agendapunt. Ik stel voor dat dit op schrift wordt gezet en dat dit in de eerstvolgende commissievergadering nog een keer terugkomt.

De heer Van Olphen: Ben ik helemaal met u eens. Dan is het in ieder geval goed geregeld. Maar nu voor de notulen is het even, mijn ja klopte niet. Oké laat maar, komt goed. Dan heb ik nog één ding van mevrouw Hilders. Dat is de zuiveringsmogelijkheden of -onmogelijkheden. Daar is natuurlijk al veel over gesproken. Ik heb ook al gezegd, ik kan niet meer vertellen dan wat wij hier doen en wat de andere waterschappen doen, en ventileren in de Vereniging van Zuiveringen of bij de STOWA of wat dan ook. Dat houdt niet in dat ik u best weleens bij wil praten met de heer Bos, en dat kunnen we na de VV kan ik een afspraak met u maken zodat u in ieder geval wat wij weten te horen krijgt, want anders blijft die vraag steeds maar terugkomen en krijgt u van mij twintig keer hetzelfde antwoord. Dat was het mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan Hoogheemraad Houtzager.

De heer Houtzager: Ja dank u. Dames en heren, leden van de VV, ik heb een aantal opmerkingen gehoord ten aanzien van individuele projecten. Die opmerkingen zijn hier goed aangekomen en die zullen wij... Daar hebben wij goede notie van genomen. Onder andere over de N468. Eén ding wil ik op ingaan en dat is de opmerking die de heer Nanninga gemaakt heeft ten aanzien van klimaatadaptatie. Want zoals u weet is dit ook mijn laatste begrotingsbehandeling en geeft mij de ruimte, net zoals mevrouw de Zoete, om toch even vooruit, achteruit en vooruit te kijken. Voor wat betreft klimaatadaptatie hebben wij de afspraak gemaakt om de beweging in gang te zetten en te zorgen dat die ook in beweging komt. Nou ik kan u melden dat die beweging nu ook echt goed op gang komt. Wij hebben daar onder andere een stimuleringsregeling voor in het leven geroepen, en die vergt de nodige aandacht in de komende periode, want het betekent onder andere... Er zijn nu verregaande gesprekken met de gemeente Den Haag en de schoolbesturen Den Haag om dus niet zoals we het tot op heden gedaan hebben één schoolplein aan te pakken, maar de gemeente Den Haag wil graag met de schoolbesturen met ons een afspraak maken over meerjarige investeringsprogramma voor alle schoolpleinen in Den Haag. Nou dat legt een beslag natuurlijk op middelen die niet binnen de stimuleringsregeling nu voor handen zijn, dus dat is een van de elementen waar u in de toekomst een besluit over zou moeten nemen. Nou, hetzelfde geldt voor groene daken. Wij stimuleren nu een initiatief met betrekking tot een groen dak, maar de doelstelling is natuurlijk dat alle daken in Den Haag en omgeving een groen, blauw dak krijgen. Nou dat vergt, als wij daar aan mee willen doen, een groter beslag op middelen en dan zult u ook in de komende periode bereid moeten zijn om die middelen beschikbaar te stellen. Dus dat is even een vooruitkijk. We zien enorm enthousiasme. En het helpt ons natuurlijk dat nu alle gemeentes een stresstest moeten gaan doen en ook risicodialoog en de maatregelenplan. Maar men ziet het waterschap toch als de partij die de kennis en de inhoud levert en een bijdrage levert, en dan moeten we met zijn allen de ruimte ook creëren om die bijdrage te leveren. Voor zover, dus dank voor uw vraag daarover, want dat gaf mij de gelegenheid om dat ook inrichting vast uit te spreken. Ook dat zal in de overdrachtsrapportage een plek krijgen.

De voorzitter: Misschien nog een laatste vraag. Er zijn ook een aantal vragen gesteld door project S.C.H.O.O.N. Wilt u daar nog iets op reageren?

De heer Houtzager: Nou er zal voor deze, maar dat is ook aan de commissie gemeld, eind deze periode, zal er een investeringsvoorstel, een integraal investeringsvoorstel naar de VV toekomen ter besluitvorming.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan Hoogheemraad Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel voorzitter. Ik zet er even mijn bril bij op, want soms is het wat donkerder hier, en naarmate de jaren stijgen wordt het soms wat lastiger. Dank u wel voor de complimenten. Ook dank u wel voor de vragen. Ik heb ze voor mezelf even genummerd. Mevrouw de Zoete, uw aandacht gaat uit naar de biologische waterkwaliteit, of de ecologische waterkwaliteit. U zegt van, het gaat niet om de meters maar om het effect. En dat is ook de reden waarom we werken in de begroting 2019 met een nieuwe prestatie-indicator, die gebaseerd is op de ecologische sleutelfactoren. Daarmee kunnen we met verschillende invalshoeken ook de effecten meten, en zien we ook of we de effecten bereikt hebben. Ecologische sleutelfactoren kom ik zo meteen nog even terug wanneer ik inga op de vragen van de heer Nanninga. Mevrouw Dijkshoorn, u geeft aan dat bodemdaling... Bodemdaling is in heel Nederland een punt. Daar is gisteren, eergisteren een uitgebreide nieuwsbericht over geweest. We hebben in juli dit jaar bij Delfland de strategie bodemdaling vastgesteld. In de strategie is aangegeven dat we in het hele gebied gaan kijken van wat is de situatie nu, wat is het perspectief? En daaruit voort vloeit dan van welke knoppen hebben we en wat

zijn de handelingsperspectieven? U geeft aan dat wij gestart zijn bij de gemeente Midden-Delfland. En ik kan u... Ik ben van plan om u hierover te informeren door middel van mijn informatie brief, zodat u tussentijds op de hoogte gehouden wordt van de ontwikkelingen en de constatering op dit gebied. Ecologische waterkwaliteit. De heer Nanninga stelt de vraag van hebben we mensen en materieel beschikbaar om de doelen te halen? Ja, ik kan daar ja op zeggen. We hebben de mensen en het materieel beschikbaar, ook dankzij de financiële middelen die u ter beschikking gesteld hebt. U heeft een opmerking gemaakt over de evaluatie van de natte ecologische zone. Daarvoor is een procesplan opgesteld, en dat wordt in 2019 uitgevoerd. U vraagt van, is er een plan B, is er een redelijk alternatief? Bij de Najaarsbrief is een overzicht toegevoegd van de projecten die gerealiseerd worden met bulkkrediet. Dat is een projectoverzicht vergelijkbaar met de projecten op het gebied van de veiligheid. Dat projectenboek, projectoverzicht is een eerste versie, en die wordt ook verder ontwikkeld en uitgebreid. In dat projectenboek zult u ook kunnen zien wat de voortgang is, en de effecten die we bereikt hebben aan de hand van de prestatie-indicatoren met het mooie kleurenoverzicht met rood, groen en oranje. Rood is slecht, oranje is, we zijn op weg, en groen is, we hebben het resultaat behaald. In dat projectoverzicht staat ook van wat de situatie is, de resultaten die we behaald hebben in 2021. Resultaten of effecten. Ik rond af, want de Dijkgraaf wil ook het tijdschema bewaken. Dat projectoverzicht wordt aangevuld met financiële informatie zodat u ook kunt zien van, hoe, zitten we op tijd en op schema? En constateren wij dat we niet op schema zitten dan zullen wij kijken of het maatregelenpakket wat wij voor handen hebben of dat aangepast moet worden en gaan we daarop reageren. En dan ook met het projectoverzicht wordt u daarover geïnformeerd. Dat is het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik ten slotte graag de gelegenheid aan Hoogheemraad Ter Woorst.

Mevrouw Ter Woorst: Dank je wel voorzitter. Om bij het begin te beginnen. Mevrouw Zoete zegt dat wij hier te weinig aandacht gedeeld hebben, of tenminste successen samen delen, en dan met name zoet water, de verdeling van de Nieuwe Waterweg. Dat is misschien hier weinig aan de orde geweest, in de commissie is het wel een aantal keren aan de orde geweest, er is ook uitgebreid over gecommuniceerd, maar de pers pikt niet altijd alles in even grote mate op. Maar ook in de informatieve VV is het aan de orde geweest. En we hebben ons inderdaad ingezet, en ook samen met andere waterschappen zijn we vrij succesvol geweest en wordt er gemonitord. Dus ik ben blij dat u er aandacht voor vraagt, dan krijg ik nog even de gelegenheid om het de aandacht te geven die het verdient. Dank je wel. En even kijken, dan de voorzuivering. Nog even ter aanvulling, de voorzuivering alleen biedt geen waterkwaliteitsverbetering. Dat heb ik de vorige keer ook gemeld. Maar juist de samenwerking met LTO Glaskracht die zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit, want zij communiceren niet alleen over de voorzuivering, maar ook over waterbewust ondernemen. Dan zie je dat in de gebieden waar wij nog niet geweest zijn dat maar liefst een percentage daling is van 27 procent stikstof. Dus dat ter aanvulling. En Piet Van Adrichem is een beetje teleurgesteld? Of hij zegt, hij is teleurgesteld over Iedereen bewust van water, dus in het vervolg op die LTO, ik denk als er nou één sector is geweest... Als je een nulmeting had gedaan aan het begin van deze periode en nu gemeten zou hebben, of nu zou meten, dan zou je echt een substantiële stijging zien van Iedereen bewust van water. En daar hoeft ik geen wetenschapper voor te zijn, maar mijn boerenverstand zegt dat, dat enorm gestegen is.

De heer Van Adrichem: Nou voorzitter, heel kort. Dan zou ik misschien ook een beetje voor eigen parochie preken, maar het gaat natuurlijk ook om de gewone inwoners die, op Ingelanden.

Mevrouw Ter Woorst: Ja weet ik wel.

De heer Van Adrichem: Ik was op de hoogte van de voortgang die we maken en de enorme investeringen die, die sector doet.

Mevrouw Ter Woorst: Ik kon het niet laten. En dan het laatste. Ook dank mevrouw Dijkshoorn, Nieske, voor de woorden voor DAW, en inderdaad dat we dat ook voortzetten naar andere agrarische sectoren. Dus dat wordt vervolgd. Dank.

De voorzitter: Dank u wel voor uitvoerige beantwoording.

De heer Van Adrichem: Voorzitter, nog één opmerking. Daar wil ik mevrouw Hilders toch dank voor zeggen, dat er ook voor de dank voor het opstellen van de begroting. Het college doet het niet alleen, maar dat ook de organisatie, en misschien dat Pieter die zou willen overbrengen aan de organisatie.

De voorzitter: Dank u wel de heer Van Adrichem. Daarom, daar ben ik ook mee begonnen. Misschien... We praten veel over basis op orde, en de Hoogheemraad Jans maakte een opmerking over de verlichting hier. Ik kan ook toezeggen dat we voor de volgende VV-vergadering, voor de laatste, nee niet de volgende, voor de laatste VV-vergadering de verlichting hier verbeterd zullen hebben. Een klein aspect van basis op orde. Dat was de beantwoording. Ik wil graag dan nu even langs, weer beginnen met de heer Simon. Heeft u nog aanvullende opmerkingen?

De heer Simon: Ja ik dacht dat u misschien een ordevoorstel deed om geen tweede termijn te doen.

De voorzitter: Ja als u dat wil voorstellen.

De heer Simon: Als iedereen daarmee akkoord gaat dan zeg ik niks meer.

De voorzitter: Nee, niet mee? Oké dan gaan we...

De heer Simon: Dan ga ik nog wel wat zeggen.

De voorzitter: Dat hoeft ook niet.

De heer Simon: Ik heb het geprobeerd

De voorzitter: Nee serieus, er is op gewezen dat... Het is niet zo dat de vergadering gescheduled was tot twaalf uur. De klok heeft twaalf uur geslagen. We hebben in principe gezegd half één, maar er zijn nog een aantal belangrijke agendapunten, dus inderdaad, ik wil het graag faciliteren, maar hou er rekening graag daarmee bij de lengte van uw interventies. Dank u wel.

De heer Simon: Nee uiteraard, dat was ook niet mijn intentie. Mijn intentie was juist om het wat in een stroomversnelling te brengen, maar ik had zelf nog wel wat, A, wat complimenten natuurlijk richting de organisatie, zeker richting de leesbaarheid. Ik was vergeten om even te attenderen op de hele mooie plaatjes in de begroting dat richting de toekomst heel veel zegt. Ben ook getriggerd door het overdrachtdossier van het college. Ik vind dat een goed idee. Ik hoorde al wat punten wat erin moest komen, zoals waterbewustzijn, de kwijschelding. Zelf ben ik ook nog super geïnteresseerd van wat de werkgroep monisme gedaan heeft. Misschien is dat ook wel een mooie plek. Maar laat maar nog, omdat ik het heel kort wil houden. Tijdens de bestuursconferentie heb ik ook al eventjes erover kunnen hebben. Heel veel partijen hebben een reflectie gedaan over wat wel en wat niet goed gegaan is. Wij zijn zelf alleen teleurgesteld in het feit dat ondanks een toezegging bijna vier jaar geleden nog steeds geen portefeuillehouder dierenwelzijn is.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Dank u wel voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik heb mijn teleurstelling over zaken uitgesproken, en daar net niet over de manier waarop het bestuur hier, zowel het algemeen als het dagelijks bestuur, om sommige momenten heeft geacteerd, maar ik heb begrepen, ik kon daar helaas niet bij zijn, dat op de bestuursconferentie daar vorige week hele goede stappen zijn genomen. Dus ik ben erg blij om dat te horen. En ik wil dus eigenlijk besluiten met het geven van goede wensen bij het uitvoeren van, en het vervolg op wat er gebeurd is, en ook bij het uitvoeren van de begroting, en het belangrijke werk dat het Hoogheemraadschap doet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Adrichem, de heer Van den Berg, mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel. Dank u wel voor de antwoorden in de eerste termijn. We hebben een aantal kritische opmerkingen gemaakt waar natuurlijk, daar hoeft niet expliciet op gereageerd te worden, maar wij houden ze in ons achterhoofd bij de komende jaar wat we gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: de heer Boekestijn

De heer Boekestijn: Ja dank u wel. De heer de Nooy wees me net op dat inderdaad op de agenda gewoon twaalf uur dertig staat, dus dat ter geruststelling van de tijd. Ter promotie van het waterschap kwam ik in ieder geval op Facebook een enquête tegen die burgers in kunnen vullen, en ik denk ook dat het zinvol is om de Verenigde Vergadering daar ook van de resultaten van op de hoogte te stellen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kuijvenhoven. De heer Fekkes. De heer Middendorp. De heer Nanninga, de heer Schouffoer. Mevrouw Hijlckama-Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama-Vlieg: Dank u wel voorzitter. Over de coulanceregeling waar ons een handreiking toe is gedaan door de Hoogheemraad, daarvan hoor ik nog graag of hij kan bevestigen dat wij aanspraak kunnen maken op ondersteuning door het ambtelijk apparaat. Dat is vraag één. De proces... De prestatie-indicatoren. Blijkbaar heeft u toch niet goed gehoord wat nou mijn vraag was. Dat kan aan mij liggen natuurlijk. Maar wij zijn wel degelijk betrokken geweest bij de ontwikkeling daarvan, maar met een andere Hoogheemraad dan u, mijnheer Van Olphen. Wellicht dat u zelf even wat kunt afstemmen intern binnen het DB. Ons is daar te kennen gegeven dat, en dan herhaal ik eigenlijk mijn eerdere inbreng, er bezwaar is tegen het ontwikkelen van indicatoren waarvoor Delfland niet zelf helemaal een eigen verantwoordelijkheid heeft. En wij bepleiten om dat te negeren, en naar de buitenwacht toe te communiceren hoe feitelijk de effecten in het veld zijn. Maar dat had ik al gezegd, dus laat ik dat even laten rusten verder. Maar een opmerking nog over de bulkkredieten. Begrijp ik het nou goed van mijnheer Van Olphen dat hij toezegt dat voor de zuivering de omvang kan worden verminderd en dat meevallers kunnen worden betrokken bij de tarieven voor volgend jaar? Dat is een volgende punt. En verder, de kritiek die verstompt zou zijn over de gevolgen van de afschaffing van de kwijtschelding in vervolg op de inbreng van Rabin Baldewsingh, wethouder in Den Haag, die daarvoor verantwoordelijk was. Ik denk dat u niet weet wat de effecten in het veld zijn. Bovendien is er een collegewisseling geweest bij de gemeente. Dus als u denkt dat er kritiek verstompt is dan bent u toch niet helemaal aangesloten. Ik zou daarom graag steun willen betuigen voor de suggestie van Water Natuurlijk, om de terugblik goed aan te zetten en te evalueren, onder andere de impact die deze maatregelen op mensen heeft gehad.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie alstublieft.

De voorzitter: Ja. De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik wil graag even een vraag stellen naar aanleiding van de, aan Hoogheemraad Smits, opmerking van mevrouw Hijckama-Vlieg over de coulanceregeling. Ik heb gezien dat ondanks dat Delfland inderdaad een streng kwijscheldingsbeleid heeft, of een humaan kwijscheldingsbeleid, dat wij 3 procent van onze begroting kwijschelden, terwijl het landelijk gemiddeld 3,2 procent is, en dat we 1,2 procent oninbaar hebben terwijl het landelijk ongeveer de helft is. Ik zou zeggen, dat is het antwoord op het coulancebeleid. Wij innen niet alles wat nodig is, wij innen minder dan anderen doen. En wij doen nog steeds, wij doen gewoon mee in de middenmoot van kwijschelden. Kunt u daar iets over zeggen alstublieft?

De voorzitter: Dank u wel. Ik maak nog even het rondje Ja?

Mevrouw Van Hijckama-Vlieg: Nog één opmerking voordat deze, of nadat deze interruptie kwam. De afbouw van de schulden. Er wordt geconcludeerd dat wij meer tempo willen, maar juist het tegendeel is het geval. We vinden dat het tempo erg hoog is en wij vragen om ook eens te kijken naar algemene normen voor dit soort dingen, bijvoorbeeld de zestig procent op Europees niveau.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Ja dank u wel voorzitter. Ik wil het college verzoeken om in het vervolg de resultaten van de inspraak gewoon te vermelden in opleggers. Ook als er dus geen inspraakreacties zijn verdient dat vermeld te worden. En verder, ik heb iets gezegd over energieregio's, en ik stel voor dat ik aan het college aanlever wat mij daarover bekend is en daar nog enkele vragen aan toevoeg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef graag het woord aan Hoogheemraad Smits.

De heer Smits: Ik begin met het beantwoorden van de vraag van de heer Middendorp. Het percentage bij de zuiveringsheffing wat niet wordt geïnd is twee procent. Dat is een vergelijkbaar percentage ook met andere waterschappen. En bij de waterzuiveringsheffing, even kijken hoor, watersysteemheffing, is dat anderhalf procent. Waarom is die twee procent iets hoger dan die anderhalf procent? Op zich is het dat al, maar de Wet van de afnemende meeropbrengsten, je hebt bij de waterzuiveringsheffing heb je kwijschelding weggehaald, dus de kans dat mensen niet kunnen betalen of willen betalen, vaak zijn ze er ook niet, daardoor is dat percentage daar groter. Mevrouw Hijckama, Van Hijckama-

De heer Middendorp: Excuses, maar kunt u uit... Ik concludeer uit die cijfers dat Delfland heel coulant is. En daarom hoor ik graag wat u daarvan vindt.

De heer Smits: Nou ik vind dat Delfland in samenwerking met de RBG heel coulant is ja. We hebben echt een individuele benadering toegepast. Mensen hebben hun aanslag gekregen, zijn vervolgens, als ze niet reageerden, gebeld. En er is nog eens een keer gebeld en nog eens een keer gebeld. Er is langsgegaan. Is er een probleem? Dus er is een hele coulante regeling getroffen en ook toegepast in de praktijk, daar heeft ook de ombudsman ons over geprezen. De coulanceregeling waar de PvdA naar vraagt dat is een soort van maatwerkaanpak. Dat is een bepaalde attitude die je hebt als RBG, als waterschap van hoe ga ik zoiets organiseren? U herinnert zich dat wij extra geld hebben 'gevorderd' destijds om dit traject in te gaan door extra mensen in te huren die telefoneren, er zijn, bezoeken, enzovoorts. Dat heb ik overigens gedaan ook in overleg met allerlei wethouders. Ook de heer Baldewsingh is daarbij betrokken geweest. En als het dus gaat over de vraag van ja, bent u zelf wel voldoende betrokken bij dit vervelende probleem, dan moet ik u wijzen dat de organisatie Delen Achter De Duinen die regelmatig heeft ingesproken. Ken ik vanuit mijn verantwoordelijkheid destijds als voorzitter van Stek, kerkelijke organisatie Den Haag. En daarnaast ben ik een

aantal jaren voorzitter geweest van de Stichting Samenwerken Sociale Fondsen in Den Haag. Dus de problematiek van de praktijk ken ik heel erg goed. En ook allerlei crepeergevallen. En dat heeft mij mede gemotiveerd om de aanpak die we met de RBG hebben gekozen, waar later Schieland ook in is meegegaan, om die op te pakken. En ik heb dat ook weer steeds teruggelegd bij de verschillende wethouders, ook van uw partij. En daar heb ik waardering kunnen incasseren over die gekozen aanpak, waar zich dus de ombudsman uiteindelijk '...'. Dus ik denk dat we uiteindelijk, met uw steun, dat hele traject op een goede wijze zijn ingegaan. Dan heeft u nog een opmerking gemaakt over de schuldenpositie. Wij gaan verder met het terugbrengen van de schulden als het aan mij ligt. Daar gaan we zeker kijken naar allerlei normstellingen die vanuit Europa en andere overheden worden gehanteerd om dit fenomeen aan te pakken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan Hoogheemraad Van Olphen.

De heer Van Olphen: Ja misschien is het, heb ik niet goed geluisterd of niet goed gehoord wat mevrouw Hijlckama-Vlieg zei over een verhoging van het bulkkrediet. Daar hebben we het helemaal niet over gehad nog. En ik weet niet waar uw vraag vandaan komt, maar misschien heb ik het volledig verkeerd begrepen.

Mevrouw Van Hijlckama-Vlieg: Dat heeft u, want mijn vraag betrof een vermindering van de bulkkredieten. En een vermindering van de bulkkredieten en de trekken van de effecten van die overschietende middelen bij de tariefstelling van volgend jaar.

De heer Van Olphen: Nee, dan begrijp ik uw vraag denk ik niet. We hebben, dat bulkkrediet is afgesproken. Er is niet vermeerderd en niet verminderd, dus ik weet niet..

De heer Ranner: Voorzitter, ik denk dat we elkaar misschien een beetje misverstaan. Waar het uiteindelijk op neerkomt is dat als je overgaat tot bulkkredieten, dat je daarmee in feite impliciet dus een hoop middelen reserveert. En waar het om gaat is natuurlijk dat dat in feite dus daarmee zich onttrekt aan de waarneming van allerlei dingen, en respectievelijk dat je dus eigenlijk daarmee mogelijk te veel middelen overhoudt omdat ze niet uitgegeven worden. En daar gaat het nou net om. Als wij die bulkkredieten qua omvang kunnen verminderen, het effectieve gebruik ervan, dan hebben we in feite ook meer ruimte voor onze belastingbetalers.

De voorzitter: De heer Van Olphen.

De heer Van Olphen: Nu is de vraag mij duidelijk. Ik neem deze vraag even mee. We moeten toch bij u terugkomen en dan kom ik hier ook op terug.

De heer Van Adrichem: Voorzitter, wij hebben toch de halfjaarlijkse rapportages? Daar wordt de stand van zaken toch aangegeven?

De voorzitter: Ja. Oké. Ik wil hiermee de beraadslaging over de begroting afronden. Vragen, ik kijk even rond of de begroting in stemming gebracht moet worden. Ik zie geen handen daarvoor. Dan stel ik nu het besluit vast om de begroting vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2020-2023. Ik wil even een punt van orde aan de... Er zijn nog een aantal belangrijke agendapunten die behandeld moeten worden en ik wil even testen bij de leden van de Verenigde Vergadering of er behoefte is voor een schorsing voor lunch nu, om de vergadering dan voort te zetten daarna, of nu door te gaan met de afwikkeling van de resterende agendapunten. Wie is voorstander om door te gaan? Ja? Wie is voor te gaan om door te gaan? Daar zie ik een grote meerderheid. En wie is voorstander om eerst te lunchen?

Besprekstuk

B.09 Aanpassing Belastingstelsel

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we doorgaan met, dan stel ik vast dat we doorgaan met de agenda. Dan komen we bij agendapunt negen, aanpassing belastingstelsel. U heeft allen gezien dat het aanvankelijke voorstel over de wijziging van het belastingstelsel door het Unie bestuur ingrijpend is gewijzigd. Deze wijzigingen hebben betrekking op zowel de inhoud als het te volgen proces. En beide wijzigingen worden uitgebreid toegelicht in de brief van de Unie van 22 oktober jongstleden. En onze beraadslaging vandaag heeft als doel om uw dijkgraven mandaat te geven om Delflands' standpunt aangaande het nieuwe Unie voorstel over te brengen. Voor de inhoudelijke reactie op uw overwegingen zal ik Hoogheemraad Smits vragen het woord te voeren. En opnieuw gelet op de complexiteit van de materie en het feit dat Hoogheemraad Smits ook een beeld heeft hoe bij andere waterschappen de discussie is verlopen over de aanpassing van het belastingstelsel, is het wellicht waardevol om hem in de gelegenheid te geven ook nu een paar inleidende opmerkingen te maken. Bent u het daar mee eens? Ja? Dan geef ik hiermee graag het woord aan Hoogheemraad Smits.

De heer Smits: Ik probeer het kort te houden voorzitter. Er is de afgelopen weken ongelooflijk intensief contact geweest tussen allerlei Hoogheemraden, dagelijks bestuurders, financiën van de verschillende waterschappen in plenair verband, niet-plenair verband, telefonisch. In elk geval, het houdt alle waterschappen enorm bezig. Wat in elk geval duidelijk blijkt uit die verschillende reacties is dat bij alle waterschappen er toch wel commentaar, kritiek is op het huidige systeem. Met andere woorden, een nieuw systeem dat zou toch wel duidelijk de voorkeur genieten van alle andere waterschappen, althans, dat is mijn interpretatie. Ik heb de afgelopen weken ook een af en toe kunnen snuiven in de Tweede Kamer hoe men over de herziening van het belastingstelsel denkt. Het signaal wat ik daar heb opgepikt en wat ik graag nu doorgeef is dat het verstandig is dat de Unie met een eensluidende benaderingswijze komt. En men zegt, het is heel verstandig dat de waterschappen ervoor zorgen dat ze hun eigen belastingstelsel kunnen behouden en verbeteren. Nou, dat ligt eigenlijk voorin de voorstellen van, van de CAB. Dus, zorg ervoor dat je een eigen belastingstelsel als waterschap. Het tweede wat ik zou willen constateren, is, dat doet u hopelijk ook, dat de procedure die de Unie heeft gekozen, een uiterst zorgvuldige is geweest. Er is twee, bijna drie jaar, is er in de CAB gediscussieerd, er is steeds zaken ook weer teruggelegd bij de verschillende waterschappen. Nou, we hebben de eerste voorstellen gehad, die zijn hier bediscussieerd. Daar is over gesproken in de ledenvergadering van de Unie. En er is een nieuwe procedure uit voortgekomen, die ruimte biedt om nog een aantal nieuwe accenten te leggen. Het is eigenlijk een procesvoorstel geworden vanuit de Unie, waarbij er een aantal commissies wordt geïnstalleerd die met name naar een aantal punten gaan kijken op het gebied van het gebiedsmodel en die ook gaat kijken naar de bijdrage van de natuur waar veel reacties op zijn binnengekomen. Wij als dagelijks bestuur hebben daar ook over gediscussieerd en wij blijven van opvatting dat een integrale benaderingswijze, een integrale verandering van het belastingstelsel, aanpassing, dat we die zouden moeten steunen en dat we dat voorstel wat 19 december in de algemene ledenvergadering van de Unie aan de orde komt, onze steun zal moeten verdienen. Ik denk dat ik even niet inga op de verschillende onderdelen van de twee varianten van het belastingstelsel, maar bij deze introductie laat voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Schouffoer, wilde u een interruptie plegen, want ik zag even...

De heer Schouffoer: Ik zou u willen vragen of u het rondje bij mij wil beginnen.

De voorzitter: Vooruit. Punt van orde, bespreken we al deze stukken in één keer of hebben we dit onderwerp...

B.09.a Aangepast voorstel wijziging belastingstelsel waterschappen (BOB)

B.09.b Voorstellen Unie aanpassing belastingstelsel en standpuntbepaling Delfland (BOB)

B.09.c Brief van Ver v bos- en natuurterreineigenaren, betreft: Reactie op de voorstellen Bestuur UvW voor aanpassing belastingstelsel waterschappen, onderdeel watersysteemheffing (BOB)

De voorzitter: Ja. Ik denk dat- Dank u wel mijnheer Middendorp. Ik denk dat de diverse stukken die onder a, b, c zijn toegevoegd eigenlijk zodanig aan elkaar gerelateerd zijn dat het zinvol is om ze als, zeg maar, één integraal agendapunt te behandelen. En daarmee wil ik dan nu het woord geven aan de heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Dank u wel voorzitter. Geachte VV, ik zit op hete kolen. Ik zal het kort houden. Ik besef dat het mijn probleem is dat ik mijn agenda niet zo op orde heb dat ik het eind van deze discussie kan meemaken, maar ik wil toch een pleit houden voor een ander mandaat aan de Dijkgraaf. En namelijk een pleit dat de Dijkgraaf namens ons niet zal instemmen met het voorstel, het procesvoorstel wat de Unie nu heeft voorliggen. U weet, de Vereniging van Bos- en Natureigenaren hebben als belastingbetaler, vertegenwoordiger van belastingbetalers grote problemen met de nieuwe voorstellen en natuurlijk, er komt een commissie, daar zijn we als Natuur blij mee. Maar we zijn ook van mening, en dat staat ook in de brief van VBNE en LTO aan alle besturen, waterschapbesturen, wij zeggen van ja, wij kiezen toch eigenlijk eerder voor een renovatie dan een complete nieuwbouw en we snappen ook niet dat de Unie nu voorstelt om gewoon 19 december een principebesluit voor nieuwbouw te nemen, terwijl we nog helemaal niet weten hoe die nieuwbouw er dan uiteindelijk uit zou kunnen zien. Ja, dat klinkt toch een beetje als knutselen. Je hebt een bouwplan, je weet dat het bouwplan niet voldoet, maar we beginnen maar vast met bouwen en dan kijken we wel waar het eindigt. Nou, zo bouwen we in Delfland geen gemalen, geen enkel waterschap gaat zo aan de slag. En eigenlijk, dit voorstel doet iets waar we in deze VV eigenlijk helemaal niet zo van houden, namelijk gewoon een soort van besluit, een open-eindebesluit nemen. Nou, de hoogheemraad Smits, die zegt ja, die heeft een hoop geappt en heen en weer getelefoneerd. Nou, dat wil ik best geloven, maar inmiddels heeft tenminste één waterschap, namelijk Rijnland, gisteren besloten om niet in mee te gaan met het voorstel van het Uniebestuur. Nou, ik weet niet of er inmiddels meer waterschappen al een definitieve besluitvorming hebben genomen, maar dat ondersteunt wel een beetje mijn pleidooi van, beste mensen, laten we hier voorzichtig mee omgaan. Nou, Nieske die zal ook een betoog houden, op basis van dezelfde brief. Ik laat het hierbij. Ik kan de stemming niet afwachten, maar ik hoop een verstandig besluit van uw vergadering. Dank u wel.

De voorzitter: Schouffoer. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Hijlckama.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dank u wel voorzitter. Het voorlopig standpunt van Delfland zoals dat nu is geformuleerd, is voor ons niet echt bevredigend. We hebben een aantal bezwaren. Enerzijds is het lastig om een generiek stelsel te maken voor alle waterschappen. Anderzijds is die vijftien procent marge te ruim. Grote verschillen met naburige waterschappen en daarmee, zijn daarmee mogelijk, wat niet bijdraagt aan de rechtsgelijkheid van belastingbetalers. Bovendien kan het principe van gelijke heffingen voor gelijke prestaties moeilijk worden waargemaakt. Op dit punt zijn we het dus niet eens met de brief. Daarnaast is het op dit moment niet mogelijk een beeld te krijgen over de gevolgen voor de tarieven van Delfland. En zo lang we niet weten wat een en ander betekent voor de inwoners of de bedrijven, kunnen we met deze opzet niet akkoord

gaan. Vooralsnog hebben wij onvoldoende inzicht op de nieuwe berekeningsmethodiek voor de zuiveringsheffing en krijgen we de indruk dat die grotendeels een kostenstijging bij burgers teweegbrengt en de bedrijven spaart. Onduidelijk is wat de herverdeling van vervuilingseenheden per huishouden, mogelijk vier, nu gaat opleveren en of deze verschuiving als redelijk kan worden beschouwd, gezien het feitelijke gebruik. Een jammerlijk tekort van de regeling is dat er geen handelingsperspectief wordt geboden voor huishoudens of bedrijven om efficiënter met watergebruik om te gaan en zo de kosten te drukken, dat is een gemiste kans. De betekenis van natuur in onze verstedelijkte Randstad is buitengewoon groot, terwijl deze functie kwetsbaar is. En het is van belang voor het hele woonmilieu dat deze waarde wordt verdedigd. Wij zijn daarom voor een redelijke bijdrage vanuit Natuur die recht doet aan de positie die Natuur nu eenmaal heeft. Ook het doortikken van heffingen tussen waterschappen en andere overheden lijkt ons geen goed idee. Wat de Partij van de Arbeid betreft kan dus geen standpunt van Delfland worden geformuleerd zonder hiervan rekening, aantekening te maken en ook niet als over een jaar de Natuur, ook niet als over een jaar de Natuur en het gebiedsmodel worden vastgesteld. Het is één samenhangend geheel omdat uiteindelijk per saldo iedereen betaalt voor wat het kost en geen relatie naar draagkracht of minimale behoefte wordt ingebouwd. En overigens lijkt het ons beter om het bestaande systeem eerder te renoveren nu dan op algehele nieuwbouw over te stappen. Uitstel naar december 2019 lijkt ons dan ook verstandig. We kunnen ons ook niet vinden in de voorlopige goedkeuring van de procedure. Ook al zou dat betekenen dat het finale besluit nog anders kan uitpakken. Wij achten de tijd niet rijp voor het starten van dit wetgevingstraject. Als u al meent dat met stakeholders worden gepraat, dan ook graag de instanties die een beeld kunnen geven van de draagkracht van de laagste inkomensgroepen. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hilders?

Mevrouw Hilders: Dank u wel, voorzitter. Ik... Vanaf begin af aan hebben we bij het belastingstelsel kunnen zien dat we, dat de fracties de gevolgen niet kunnen overzien van wat er nu op papier staat. Dat blijft zo, daarom heeft u ook toegezegd dat het terugkomt in de VV na het huiswerk van de Unie. Ja, en nu vraag je je af, wat komt er terug in de VV? Ik zie hier de brief van LTO en de natuureigenaren en daar staat iets verstandigs in, naar mijn mening, namelijk, je moet op dit moment niet kiezen voor nieuwbouw of renovatie, je moet ze allebei uitwerken. En dan kan je daarna kiezen en dat is volgens mij een hele goede benadering. Ik ben het dus eens met de heer Schouffoer dat we anders in deze discussie moeten gaan zitten en verder heb ik al eerder opgemerkt, en niet als enige, dat de medicijnresten en de microplastics et cetera, dat daar helemaal geen aandacht aan besteed wordt. En dat is misschien wel een hele goede casus voor de vervuiler betaalt. Ik heb ook al gesignaleerd dat we geld rondpompen door een prijsprikkel voor gemeenten in te bouwen op het gebied van overstorten. Alleen die prijsprikkel gaat gewoon niet werken, als je vijf- tot zeventienhonderd euro moet betalen terwijl het saneren misschien wel een miljoen kost. Dan ben je gewoon qua maat en schaal niet goed bezig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Simon?

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Ik ben blij dat hier de brief van LTO en VBNE voor me ligt, want dat is eigenlijk ook precies het vertrekpunt waar ik zelf ook wil mee beginnen en wat ik ook bij de commissievergadering al heb geopperd, is dat de Unie ervan uitgaat dat er maar twee onderwerpen verdieping nodig hebben, maar ze vergeten dat ook binnen Delfland er heel veel fracties zijn die over alle andere punten zeker niet consensus hebben. En daarmee sluit ik me aan, eigenlijk, bij wat voorgaande sprekers allemaal hebben gezegd en zeker, expliciet, de heer Schouffoer. Dat het nu gewoon niet rijp is om het mandaat bij de Unie neer te leggen, omdat er nog heel veel onduidelijkheden zijn. En ik heb hier twee punten

uit het hele proces die dat allemaal nog duidelijker maken. Dat de informatie waarop dit belastingstelsel op gebaseerd is, niet helemaal klopt. Ten eerste heb ik het hele dikke bijlagenboek doorgeworsteld en er wordt op een gegeven moment een opmerking gedaan over de hoeveelheid hemelwater. Klein beetje met rioolvreemd water. Nou, daar heb ik de laatste tijd heel veel verstand van. Maar die percentages, dat hebben wij onderzocht, die kloppen helemaal niet. Dus de basis waarvan bijvoorbeeld dit belastingstelsel op gebaseerd is, is nog helemaal onduidelijk. Ten tweede, we hebben bij het vorige besprekingsmoment hebben we een stukje gehad over kwijtschelding, bij wie dat terechtkomt. We hebben het over afkoppelen gehad, hè? Er wordt nu een stukje bedrag gereserveerd voor afkoppelen. Heel erg logisch dat je dat meeneemt, maar de vraag is van, in hoeverre is dat een effectieve maatregel, omdat juist weer mensen met een laag inkomen of een huurhuis ja, die zitten er dan een beetje mee in de knoop. Dus de benadering is gewoon niet goed. Je zou eigenlijk moeten beginnen met nu vaststellen, per waterschap, wat de ideale situatie zou moeten zijn. Wat wil je allemaal niet meer zuiveren? Wat wil je allemaal niet meer verontreinigd hebben? En op basis daarvan maar eens gaan kijken waar je terechtkomt. En dat zou een veel beter startpunt kunnen zijn om deze hele discussie aan te gaan. Ik laat het hierbij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Zoete?

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, onze fractie is ervan overtuigd dat het CAB heel zorgvuldig te werk is gegaan en dat ze heel erg hun best hebben gedaan om een rechtvaardig stelsel te ontwerpen. Helaas is het daardoor ook zo ingewikkeld geworden, dat er van transparantie en uitlegbaarheid helemaal niets meer over is. Maar dat geldt ook voor het huidige systeem. Dat is ook lastig uit te leggen aan de burgers. Wij staan niet afwijzend tegenover nieuwbouw en we geven de Unie van waterschap voorlopig de, het oordeel van de twijfel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Adrichem?

De heer Van Adrichem: Ja, voorzitter, ik moet toch constateren dat dit best een heel zwaar dossier is. Ik vind dat er heel veel goede voorstellen in zitten, maar ik heb nog steeds hier en daar twijfel dat er toch niet weer een W-fout gaat ontstaan. Kijk naar Natuur en Ongebouwd. Ik heb weinig antwoord kunnen vinden op het feit dat als we het lozen op overheidswateren, hè, wat ons ongeveer zo'n tien euro lasten per aansluiting zou opleveren, wat daar dan mee gaat gebeuren. Dat is mij echt nog niet heel erg duidelijk geworden uit de stukken en dat vind ik toch wel voor ons waterschap een hele belangrijke want dat is echt zo maar een verhoging van tien procent. Dat is toch niet... Ja, daar kunnen wij zo maar niet mee uit de voeten. Dus ik vind dat dit stuk dus goede zaken in zich draagt, zonder meer. Maar het is echt... Ja, ik zou haast zeggen, hoe kunnen wij dit als afscheidnemend college voor ons kiezen nemen om dat zo nu tot besluitvorming te brengen en het nieuwe orgaan wat eraan komt hiermee opzadelen? Ik heb daar moeite mee.

De voorzitter: De heer Van den Berg?

De heer Van den Berg: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, mijn fractie was het eerder al eens met de voorstellen zoals die hiervoor lagen. Dus wat dat betreft vinden we het eigenlijk spijtig dat daar in december nu geen akkoord op wordt gegeven en dat dat nu weer vertraagt. We zijn ook een beetje bang dat het moment een beetje verloren gaat op deze manier, want we zijn al sinds 2014 bezig met dit nieuwe belastingstelsel en zoals nu het voorstel er ligt, wordt er pas in december 2019 een finaal oordeel over gegeven. Maar wij zijn het wel eens met het procedurevoorstel dat de Unie hier doet, want dat getuigt wel weer van grote zorgvuldigheid. Wat er uit de reacties van de waterschappen komt, is dat er eigenlijk voor de meeste ontwerpen een draagvlak is bij de waterschappen, maar op enkele onderdelen niet. Ja, en dan kiest de Unie voor de

zorgvuldige lijn om op die onderwerpen waar er bezwaren zijn, om daar nader onderzoek te doen. En tegelijkertijd zeggen nou, we gaan niet dingen naar voren halen en nu al invoeren, maar we willen het hele integrale pakket in december 2019 voorleggen aan de waterschappen. En daarom begrijp ik eigenlijk ook de angst die in eerste instantie door de heer Schouffoer en Natuur is geformuleerd niet zo goed, want het bezwaar van Natuur was, dat hun kostenaandeel in de voorstellen te hoog was. Nou, daar wordt volgens mij... Worden ze gefaciliteerd doordat daar nieuw onderzoek naar wordt gedaan. Het enige wat u nu vraagt, is om die onderwerpen waar nu wel overeenstemming over is, om die nu even te parkeren en daar voorlopig akkoord op te geven, maar niet een definitief akkoord, maar dat definitieve akkoord moet worden gegeven in december 2019, zodat er over het integrale pakket een oordeel kan worden gegeven. Dus als u het er niet mee eens bent in december 2019, zegt u er gewoon alsnog nee tegen. Dus volgens mij is dit ongeveer de maximale zorgvuldigheid die je kunt betrachten in dit traject en is dit ook volgens mij de weg die we zouden moeten gaan en geeft dat toch alle gelegenheid aan iedereen om uiteindelijk in het definitieve voorstel daar iets van te vinden. Dus wij geven het mandaat aan u om in te stemmen met het procedurevoorstel van de Unie.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel voorzitter. Dit is een lastige materie. Wat al aangeeft, als je sinds 2014 bent met iets uit te werken waar we met zijn allen, heel Nederland, alle waterschappen, mee moeten instemmen. Vorig jaar werd het even voor de Kerst, al eventjes gewoon erin gegooid van de CAB, dit is het, u mag erover lezen even, tijdens de Tweede Kerstdag en je krijgt een informatieavond en daar moesten we het in eerste instantie mee doen. Er zijn allerlei brieven vanaf die tijd gegaan, van stakeholders, van waterschappen om dat wat nu voorligt, te doen. In september is er natuurlijk ook al kritisch naar gekeken en is er vanuit de Unie opnieuw naar gekeken en met een nieuw voorstel gekomen. Wij kunnen op dit moment niet overzien wat de gevolgen zijn van al die aanpassingen. Er zijn te veel knoppen waar je aan kunt draaien om het naar ieder zijn eigen wens te maken. En volgens mij, en volgens onze fractie, ga je dan voorbij aan wat het doel was, waar in eerste instantie de CAB mee op weg was gestuurd. Er waren drie aanleiding voor, om het belastingstelsel aan te passen. Het OESO-rapport, de W-fout en daarom is er dan zo lang over gepraat. De brief van LTO Nederland en de Vereniging van Bos- en Natuureigenaren schrijft duidelijk de kritische woorden op. Een voorlopige keuze voor nieuwbouw is verstrekkend. Het wordt duidelijk dat de voorgestelde werkwijze mede is ingegeven door de keuze van het Uniebestuur voor nieuwbouw van de Watersysteemheffing en niet voor renovatie van het bestaande watersysteem. Door deze werkwijze stuurt het Uniebestuur aan op een definitief besluit op de ledenvergadering van 14 september, voor nieuwbouw. Zo'n keuze is bepalend en beperkend voor de vervolgstappen, want de naderende uitwerking van de watersystemen, zal plaatsvinden binnen de kaders van de genomen voorlopige beslissingen. Vanuit een integrale afweging is dan in 2019 zodoende geen sprake meer. Er zitten te veel open einden aan. We weten ook dat het waterschap Rijnland dus er sinds gisteravond niet mee kon instemmen. Ook Hollandse Delta had in eerste instantie al bezwaren en komt pas volgende week hierover verder te spreken. Wat wij ook verder zien, is tegen het gebiedsproces. Er staat in, een '...' van wijze mannen of wijzen, die het dan moet gaan uitzoeken hoe het moet. Maar wie bepaalt wie die wijzen dan zijn? Daar kun je mee zelfs sturen als Unie. En dit geeft geen duidelijke en een goede communicatie naar buiten toe dat dit daadwerkelijk gebeurt. We gaan bij het gebiedsmodel kijken wat de kosten zijn vooral voor ongebouwd. Maar kunnen we dan ook niet kijken wat de kosten zijn voor klimaatadaptatie in de stad voor de ingezetenen? Neem ook die kosten mee. Het aangepaste voorstel voor Natuur, dat ze daarmee verder gaan kijken, dat vinden we ook prima. Maar, dit wil niet zeggen dat we dan alleen op deze punten dan maar uitstel willen hebben. Wij willen pas een afweging maken als alles voor ons allemaal duidelijk is. En op dit moment kunnen wij niet met het voorliggende voorstel en proces instemmen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Boekestijn?

De heer Boekestijn: Wij gaan instemmen met het procedurevoorstel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kuijvenhoven?

De heer Kuijvenhoven: Ja, voorzitter, dank. Er is in de commissie ook al breedvoerig bij stilgestaan en mijn fractie heeft toen grosso modo een positief geluid laten horen. En dat betrof dan vooral het feit dat er A, wat tijd gekocht was om voort te kunnen en twee, om met de grote zorgvuldigheid nog een aantal zaken diep uit te diepen. Met daarbij de opmerking, laten wij zo veel als mogelijk consensus bereiken, want dat is wel van belang voor de besluitvorming. Wanneer je met een enorm verdeeld huis komt te zitten, dan is dat naar buiten toe natuurlijk geen lekker signaal. Niettemin worden wij nu toch getriggerd door de brief van LTO en VBNE... En ik zou graag van het college vernemen zijn oordeel over de argumentatie die daarin gebezigd wordt en die net door Ongebouwd is aangehaald, namelijk, in welke mate kun je nog spreken over integraal, maar tegelijkertijd onder een voorlopige beslissing een bepaald deel al toezegt, en tegelijkertijd tot eind volgend jaar afwacht hoe de twee commissies hun werken kunnen afronden. En dat daarmee ook dus in hoge mate bepalend en beperkend, zoals het er letterlijk in staat, bepalend en beperkend is hoe dat in totaliteit moet, dus in die zin wordt er eigenlijk gesteld, met zo veel woorden, dat de integriteit waarmee geschermd is, dat die in bepaalde mate niet aanwezig is vanwege het feit dat het is opgeknipt. Daarbij komt nog, wat is een voorlopige beslissing, welke draagwijdte heeft dat? Hè, voorlopig suggereert namelijk dat je op je schreden kunt terugkeren. De vraag is, is dat zo? En wanneer gebeurt dat dan en op welke gronden? Hè? En in welke mate beïnvloedt dat dan weer het proces? Dus het wordt er allemaal niet helderder door, maar ik ben in hoge mate benieuwd naar het oordeel van DNH over de argumentatie waarmee hier geschermd wordt, dat je daarmee dus het door ons allen gewenste draagvlak hier niet zonder meer kunt creëren. En dat zou toch erg jammer zijn. Dat in eerste aanleg.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Ik heb me bij voortduring kritisch uitgelaten over de procedure en de inhoud. En we hebben dat ook uitgebreid besproken met de bestuurders van 50PLUS vertegenwoordigende waterschappen en dat heeft ertoe geleid dat wij gezamenlijke standpunten hebben bepaald en dat hebben doen toekomen aan de Unie van Waterschappen. Het is een driekwart A4'tje, die brief. Zal ik dat voorlezen of geef ik kort de inhoud weer en voegt u dat toe aan het verslag?

De voorzitter: Ik stel voor dat u gewoon de essentie weergeeft.

De heer Fekkes: Nou, de essentie is dat we tegen zijn, maar dan wil ik wel de brief aan het verslag toevoegen.

De voorzitter: Nou, goed.

De heer Fekkes: Voorzitter, dit is inderdaad... Dit is lastig. Wij zouden het willen samenvatten als niemand wil meer betalen en dus we willen een systeem wat anders is, wat nieuw is, wat gerenoveerd wordt en wat ook vooral niet... Ja, wat niet anders is dan dat het was. Dat gaat natuurlijk niet lukken, dat is ook wel de natuur van de cirkel. Maar de ANWP was ook zelf al tot de conclusie gekomen, nog voordat we de brief van de LTO en VBVE hebben gezien, is dat de focus wel erg door een trechter is richting de nog op te lossen problemen in de watersysteemheffing. Wij zijn van mening dat de natuur en dan hoop ik dat de heer Schouffoer niet meteen op zijn achterste benen gaat staan... Wij zijn enerzijds van mening dat Natuur veel te weinig betaalt. En

anderzijds zijn we pragmatisch en zeggen van, dit is ook zinloos om hierover te praten, de bijdrage van Natuur is zo laag, hier hoeft een commissie niet zo heel lang over te vergaderen. We praten over 29 cent per 100 euro belastingopbrengst gemiddeld en hier in Delfland gaat het om 1 cent per 100 euro belastingopbrengst. Ik durf te zeggen dat de inwoners die ene cent waarschijnlijk wel willen betalen voor Natuur. Waar wel naar gekeken moet worden, is de bredere context, hoe gaan we nou om met grond? Met Natuur en Ongebouwd? U zal begrijpen dat de huishoudens vinden dat ze al meer dan genoeg betalen in Delfland en ik weet, wij vertegenwoordigen de boeren en de bedrijven uiteraard niet, maar ik weet dat de boeren en de bedrijven vinden dat zij ook al meer dan genoeg betalen. Dan ligt het toch voor de hand dat de commissie niet zo zeer naar Natuur gaat kijken, want daar ligt dus niet het geld. Daar ligt de één cent in het geval van Delfland. Maar dat de commissie gaat kijken van ja, wat is nou, hoe gaan we nou om met de agrarische activiteiten? Daar denk ik bij aan Ongebouwd, maar ook bijvoorbeeld aan de glastuinbouw. Hoe willen we dat nou aanpakken? En daar zou een commissie nou weleens hele verstandige dingen over kunnen zeggen misschien. Anders blijven we in een soort zwartwitstelling van wij niet meer en jullie niet meer en ja, dat wordt heel erg lastig. Ik bedoel, ik heb onlangs in de krant gelezen dat er nog vijftig boerenbedrijven in midden-Delfland zijn. Ik weet niet of dat in heel Delfland zo is, maar er zijn 1,2 miljoen inwoners, ja, ik bedoel, als we zouden gaan stemmen, dan weet ik wel wat de stemming is en dat doet geen recht aan de situatie van Ongebouwd. Want, om nog even, zeg maar, het punt over onze huishoudens... Ik bedoel, op basis van de cijfers die we van de Unie hebben gekregen, is het zo dat huishoudens als ingezetene en als woningeigenaar landelijk 78 euro van de 100 euro betalen. En in Delfland is dat 87. 87 euro van de 100 euro wordt al door de burgers betaald. Ja, wij vinden, dat mag niet hoger. Hoe je het ook wendt of keert, dat mag niet hoger. En dat zouden wij toch ook graag willen zien. En in uw brief die u naar de Unie gestuurd heeft, heeft u voor iedereen begrip, maar niet voor de huishoudens. En de huishoudens, ik wil het nogmaals zeggen, betalen hier veruit het meeste geld. Ik zie mijn politieke vriend Houtzager hier breed lachen. Dan nog een klein praktisch punt, over het gebiedsmodel en de logaritmische berekeningsmethode. Deze is natuurlijk, althans in onze ogen, veel te gecompliceerd en te detaillistisch. Probeert u maar eens uit te leggen op een verjaardag hoe u de logaritmen uit een inwonersaantal trekt en dat dan vermenigvuldigt met een factor met maar liefst vier cijfers achter de komma. Dat is onbegrijpelijk. Bovendien is het ook niet nodig, want als we het voorbeeld van Delfland nemen, wat in de interformatieve VV is besproken, is uitgerekend dat wij op 57 procent zouden komen en dat wij dan vervolgens daar vervolgens 15 procent van mogen afwijken. Dus 57 plus 15 of 57 min 15. Nou, de bandbreedte is 40, 60 en het is ook zo dat het in ieder geval niet boven die 60 uit mag komen. Dus ik zou zeggen, laten we dan gewoon met de bandbreedtes werken en dat de VV binnen die hele bandbreedte een keuze mag maken. Dan kunnen we die ingewikkelde berekening achterwege laten. Voorzitter, dit zijn mijn punten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nanninga?

De heer Nanninga: Dank u wel voorzitter. Ik hoor al dat het Het Delflandse model heb ik net al uitgelegd gekregen. Maar we willen graag ook in algemene zin reageren. Er is eigenlijk al best wel veel bereikt. Laat ik positief beginnen. Er is redelijke overeenstemming, lijkt te zijn, over de voorstellen over de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing. En ja, dat model van in december komt alles nog een keer bij elkaar met een integrale benadering et cetera. Ik heb het allemaal hier gehoord. Dat is allemaal heel mooi en dat is ook schitterend, maar je moet wel een aantal uitgangspunten meenemen om tot de juiste beslissing te komen. En ik geef u er een paar mee. Nou, de hoogte van de bijdrage van Natuur, die is uitgebreid besproken al. Daar komt een commissie voor wijzen voor. En nou ja, die komen daar wellicht wel uit. En daaraan wil ik vastknopen van, wie zijn nou die wijzen? Het is hier al eerder genoemd en daarvoor wil ik u graag een mandaat geven en... Om te pleiten om daar niet de usual suspects alleen in te stoppen, maar ook bijvoorbeeld te kijken naar andere organisaties. Bijvoorbeeld eigenaren van woningen, dus zoals corporaties, andere

vertegenwoordigers van consumenten, Vereniging Eigen Huis denk ik aan, Natuur- en Milieufederaties voor zo ver die niet zijn vertegenwoordigd, want onze indruk is dat er een groot aantal vertegenwoordigers altijd automatisch al in zitten. Dus ik vraag u om die groep van stakeholders te verbreden en ik denk dat ik misschien spreek voor meerdere partijen die dat zouden willen. En je zou dat kunnen samenvatten met het woord dwarsdenkers, ik vind dat wel een mooi begrip. Een belangrijk punt wat we hebben genoemd en ook in de verschillende commissies, is het belasten van de diffuse verontreiniging. Dat is opnieuw afgewezen door de Unie. Wij betreuren dat, want je kan daar best wel iets mee. Ik kan me heel goed voorstellen dat het in de huidige tijd nog heel ingewikkeld is, maar je kan ook zeggen van, dat is een belangrijk punt. Wellicht in de toekomst is er, bijvoorbeeld door moderne technieken, een mogelijkheid om wel iets beter te kunnen kijken, waar komen diffuse bronnen nou vandaan? En dan kan je dat ook belasten. Want dat is eenmaal het uitgangspunt van de belastingheffing. Dus het is jammer dat dat overboord wordt gegoooid. Het is beter, denk ik, om dat een soort te parkeren en voor de toekomst. Wellicht kunt u dat nog benadrukken. Nou, dat waren mijn langste, belangrijkste punten. En ja, ik vind het vervelend om het samen te vatten met een nee, maar u begrijpt waarop dat gebaseerd is, want daar wordt nu te weinig recht aan gegeven en te veel onduidelijkheid. Wij steunen wel deze gang van zaken en de procedure.

De voorzitter: Oké. Het is heel duidelijk dat op dit punt er hele verschillende gezichtspunten zijn in de VV. Het is ook heel duidelijk dat het een hele complexe materie is. Ik wil nu hoogheemraad Smits in de gelegenheid stellen om toch wat meer misschien wat helderheid te krijgen over wat nou precies gevraagd wordt en uw vragen te beantwoorden.

De heer Smits: Het is helder dat de VV kritisch is. Ik denk ook dat dat goed is. Het is niet een, zeggen we, een verandering of een voorstel wat een jaar mee moet, het moet langjarig mee. Dus daar hebben ze het goed dat het zorgvuldig behandeld wordt. Dat heb ik net opgemerkt, moet je erkennen voor wat betreft de aanpak die de Unie heeft gekozen. Heel breed samengestelde commissie, aantal subcommissies. Zaak teruggelegd bij de verschillende waterschappen, dat gebeurt nu ook weer met een procedure die ertoe moet leiden dat we uiteindelijk volgend jaar december een definitief besluit nemen over welk belastingstelsel we gaan kiezen met elkaar. Bekend is dat de systematiek die wij nu hebben, daar zitten verschillende nadelen aan. Die willen we veranderd hebben. Daar hebben we met name in Delfland, W-fout enzovoort, heel veel tijd en aandacht aan besteed. Er is een OESO-rapport gekomen wat zegt van nou, probeer een nieuw belastingmodel te ontwikkelen waarbij de prikkel richting de burgers en andere belastingbetalers wordt ingebouwd om zuiniger met natuur en water enzovoort om te gaan, zodat je met elkaar via dit instrument ook consensus krijgt om weerstand te bieden tegen de nadelen van overvloedig water, maar ook tegelijkertijd werkt aan de verbetering van de kwaliteit van het water. Ik kan alle gemaakte opmerkingen en kanttekeningen nalopen, voorzitter, maar ik denk niet dat dat echt zinvol is in de zin om met dit procedurevoorstel verder te komen. Ik bedoel, ik denk dat nu de Unie ook aan zet is om inhoudelijk een aantal op- en aanmerkingen die wij hier geplaatst hebben... Ik vind eigenlijk dat we alles wat we hier hebben gehoord ook in kritische zin moeten meenemen naar dat Uniebestuur. En vervolgens... Ik ga... Ik bespeur, zeg, op hoofdlijnen een consensus in deze Verenigde Vergadering, het is vooral... Ja, ik begrijp wel dat u dat... Maar het is niet zo dat u dat avontuur niet aandurft. Maar je kunt met elkaar de afspraak maken dat dat wordt opgehaald met de nieuwe commissie, dat je dat met een zekere regelmaat ook weer teruglegt. Want uiteindelijk gaan we pas een definitief besluit nemen over een jaar. En in die tussenfase kunnen er een aantal tussenbesluiten worden genomen als het ware. Dat is eigenlijk in eerste instantie wat ik zou willen zeggen, voorzitter. Ik vind wel dat de geluiden die hier doorklinken, dat we die moeten meenemen naar de vergadering van december.

De voorzitter: Ja, dank u wel hoogheemraad Smits. Vanzelfsprekend hè, de... Uw Dijkgraaf is heel erg... Hecht er heel erg aan om een duidelijk standpunt te krijgen van de VV, want ik ga straks naar de Unie ledenvergadering toe en dan zullen daar, zeg maar, besluiten genomen moeten worden over het te volgen proces en er zijn een aantal punten die betrekking hebben op de inhoud. En ik merk, als ik zelf even reflecterend op wat allemaal ter tafel gekomen is, dat er zorgen zijn, zowel over... Van een aantal fracties in ieder geval, zorgen zijn over het proces en ook over een aantal punten waarvan men zegt van nou, dat zouden voorlopige uitgangspunten kunnen zijn die niet direct ter discussie komen, maar die worden wel weer meegenomen bij de integrale afweging in 2019. Ik zou u willen verzoeken voor de tweede ronde om misschien erop in te gaan, wat is dan, zeg maar, het proces wat u zou willen voorstellen? Hè, want de besluitvorming die nu voorligt, dat is eigenlijk om te zeggen, er is een brief van de Unie die tot stand gekomen is op basis van al die input van al die waterschappen, waaronder ook onze brief. Ik zou zelf willen voorstellen, onze brief hè, die heeft zijn tijd gehad van destijds, op basis van de eerste discussie, maar er ligt nu een nieuw voorstel. En heel concreet, u kunt als VV zeggen, wij stemmen niet in met het proces, wij stemmen niet in met, zeg maar, de inhoud. U kunt ook zeggen, wij stemmen in, maar wij willen iets amenderen. Of wij willen uw Dijkgraaf iets meegeven om in ieder geval te bepleiten. En het zou, denk ik, de helderheid voor de discussie ten goede komen als u in die tweede termijn wellicht ook met een amendement op het besluit aangeeft wat er dan eventueel zou moeten verbeteren, want wat is het alternatief?

Mevrouw De Zoete – van der Hout: Voorzitter

De voorzitter: We kunnen ook zeggen, nee, hè? Maar ik probeer alleen maar helderheid te geven. En ik zie nu een aantal vingers de lucht in gaan, dus... De heer Van den Berg?

De heer Van den Berg: Ja, voorzitter, ja, ik snap dat u behoefte heeft aan een mandaat, want u moet iets gaan zeggen in die ledenvergadering en iets wat gedragen wordt door deze VV. Ik heb natuurlijk ook gehoord wat hier zojuist aan standpunt is ingenomen en ik kan wel concluderen dat er blijkbaar geen steun is voor het besluit wat hier nu wordt gevraagd. En als ik nou even luister, hè? Want ik probeer een beetje met u mee te denken naar een oplossing, dan... Als ik nou naar de VV luister, zijn er eigenlijk een paar bezwaren. Het eerste bezwaar is dat er om een voorlopige beslissing wordt gevraagd en dat wordt een beetje ervaren als een soort trechter, dat hoewel het dan voorlopig is, dat dat toch een beetje in zich heeft dat daar niet meer op mag worden teruggekomen. Hè, dat proef ik een beetje. Nou, op dat punt zou je meer ruimte kunnen vragen, hè? Dat Delfland wel behoefte heeft om alle onderwerpen bij de integrale afweging weer ter discussie te mogen stellen. Kijk, aan de andere kant snap je natuurlijk wel heel goed de behoefte van de Unie, want kijk, als het hele speelveld continu open blijft liggen, dan kom je natuurlijk nooit tot een finaal besluit. Maar nou ja, goed, als ik naar deze VV luister, dan is er meer behoefte aan ruimte en dus niet om nu al een voorlopige beslissing te nemen, maar eigenlijk de ruimte om ook onderwerpen waar ogenschijnlijk nu draagvlak voor is, om die weer ter discussie te kunnen stellen. Dat is volgens mij iets wat u zou kunnen meegeven in de vergadering. Dat is één punt. Het tweede punt is dat er op twee onderwerpen nader onderzoek wordt voorgesteld, hè? Op het gebiedsmodel en op het kostenaandeel van Natuur. Wat ik een beetje proef, is dat die taakopdracht die de Unie formuleert, dat die een beetje als te beperkend wordt ervaren. Hè, dat eigenlijk wordt gevraagd om die onderzoeken met wat meer bredere blik te mogen doen. Als het niet klopt, dan hoor ik het wel straks in de tweede ronde, maar dat proef ik een beetje. Dus ook dat is iets wat je misschien zou kunnen meegeven, dat de taakopdrachten die de commissies nu hebben in de voorstellen van de Unie, dat die te beperkend worden ervaren en dat die commissies dus met een wat meer bredere blik zouden moeten kunnen kijken. Dat is twee. En er zijn wat... En het derde punt is volgens mij dat er zorgen zijn over de bemensing van die commissies. Er worden wat suggesties gedaan om die bemensing zo breed mogelijk te doen of in elk geval vanuit een... Ja,

wat genoemd, niet de usual suspects, maar ook mensen die daar met een frisse blik naar kunnen kijken. Dat is volgens mij ook iets wat je vanuit Delfland zou kunnen meegeven. Dus misschien dat met die drie, nou ja, aanpassingen van dit besluit, misschien wel draagvlak is voor een dergelijk standpunt van u namens deze VV. Maar het is maar een suggestie, dus ik nou ja, laat de VV het maar zeggen.

De voorzitter: Ik wil u in ieder geval heel hartelijk danken voor de suggesties. Dat... Ik denk dat dat helpt voor de discussie in tweede termijn. Misschien mag ik nog een vierde toevoegen, want volgens mij is dat ook benoemd, zeg maar, de verontreinigingsheffing voor lozingen op eigen water. In het voorstel wat nu voorligt, wordt eigenlijk gesproken over een soort inspanningsverplichting, maar ik geef de VV ter overweging om ook daar te zeggen van dat we eigenlijk verwachten dat iets verder gaat dan de inspanningsverplichting. Maar dat is alleen... Hè, dus dat zou een vierde suggestie kunnen zijn.

De heer Van Adrichem: Voorzitter, daar, In het betoog van Gebouwd, daar kan ik me in ieder geval als VVD erg vinden met de toevoeging die u doet, want die had ik ook op mijn verlanglijstje staan.

De voorzitter: Prima. Voordat ik de twee... Zal ik dan nu de... Was er nog iemand die eerst daarop wilde reageren of zullen we dan nu gewoon beginnen met de tweede termijn?

Mevrouw Hilders: Ik wilde graag ook nog een reactie geven. En ja, in de brief van de LTO en de VBNE staat van, we maken hier een keuze voor nieuwbouw, maar we kunnen ook renovatie overwegen. Kan het ook meegenomen worden dat die optie ook wordt uitgewerkt?

De voorzitter: Ja. Dan Mevrouw... Ik stel voor... Ik was de eerste termijn begonnen met de heer Schouffoer, die is afwezig, dus ik begin dan nu bij mevrouw Hijckama.

Mevrouw Hijckama Vlieg: Dank u wel voorzitter. Een hele hoop van de bezwaren, die staan al in die brief van oktober. Ik kan me voorstellen dat dat wordt aangevuld met alle overwegingen die hier nu ter tafel zijn gekomen. Het punt is alleen dat de vijftien procent, waar Delfland voor is, daar zijn we dus echt mordicus tegen. Dus ik... Misschien kunt u nog even toelichten waarom dat nou zo belangrijk is voor Delfland, want wij vinden dat er echt bezwaren aan kleven. Een ander punt is dat, doordat er nu twee onderzoeken uitgelicht worden van alle overwegingen, het lijkt alsof de rest wel uitgelopen kan worden zonder problemen en dat is natuurlijk niet het geval. We hechten aan de integraliteit. Misschien dat dat nog in de brief kan worden aangescherpt. Als toch alle tegenbewegingen hier in de vergadering ook worden verwoord. En ik... We zijn het eens met de opmerking van de voorzitter over de lozing op eigen water, dat moet echt niet alleen maar een inspanningsverplichting zijn, als die er al in blijft zitten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hilders?

Mevrouw Hilders: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb de heer Van den Berg een aantal verbeteringen horen suggereren die ik kan steunen en uw aanvulling, daar kan ik mij ook goed in vinden en ten slotte zou ik zeggen van, aangezien je bij nieuwbouw allerlei opties gaat uitwerken en je die niet meer kan vergelijken met renovatie, zou ik willen meegeven om die als een vijfde eraan toe te voegen. Maak gewoon dat de Unie allebei uitwerkt. Dus ook waar ze hier om vragen en dan kunnen we het later op een fatsoenlijke manier vergelijken en niet, het een is wel uitgewerkt en het ander niet... En dan loop je dus vast, met deze zaken die spelen. Dus dat is mijn voorstel, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Simon?

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Laat ik beginnen met dat ik de gedachtegang van de heer Smits aangaande het gevoel van de VV eigenlijk perfect... Voelde hij dat perfect aan. Ik neem wel mee dat de heer Van den Berg van Gebouwd een aantal logische beslispunten heeft geïntroduceerd, waardoor wij dit proces verder kunnen stroomlijnen. En daar wil ik graag op voortborduren, want ik vind ook niet dat alle andere punten naast die twee over de gebiedsbepaling en de natuurontwikkelingstarieven, dat anderen in beton gegoten zijn en dan dus maar niet meer ter discussie staan, want dat is dus juist het probleem. Ik denk dat wij hier, als Delfland, omdat... Wij zien die tarieven echt als een heel politiek instrument, dus we kijken wel heel veel dingen vanuit een tarief, dat we eigenlijk zelf moeten aan de slag gaan met ja, een knoppenspel maken, van hoe wij dit duidelijk kunnen neerzetten. En misschien nadenken over ook een stukje van hoe je die lastige materie... Want ik snap ook een aantal dingen gewoon nog steeds niet. Ik heb formules doorgekeken, ik vind het een hele lastige materie. Alles is aan elkaar vastgebonden. Als je dit soort dingen alleen maar op papier neerzet, dan wordt het niet duidelijker. Ik zou ook aanbevelen, kom met een dynamisch model, laat ook die terugkoppeling naar Delfland, maar laat Delfland zelf ook aan de slag gaan met al die andere punten. Hè, dat we gewoon een open, heerlijke, leuke discussie kunnen krijgen over al die andere punten, want we hebben die ruimte tot 19 december sowieso al. En die integrale benadering, ja, prima, maar ik heb eigenlijk begrepen dat die integrale benadering alleen van toepassing is als je het integraal gaat aanbieden bij de wetgever. Dus tussendoor heb je nog heel veel fluctuaties, maar moet dat wel gewaarborgd zijn.

De voorzitter: De heer Van Adrichem?

De heer Van Adrichem: Ik heb mijn punt gemaakt.

De voorzitter: Ja. Mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel. Het is en blijft een lastige materie. Er wordt dus eigenlijk in eerste instantie gevraagd of wij dus in kunnen stemmen met het proces wat er ligt. En daar... Dan wordt het pas eigenlijk de volgende stap, want eigenlijk moet je afvragen van, zijn we het hiermee eens wat er voorligt? En dan zeggen we eigenlijk nog van, nee. Willen we het dan helemaal in de prullenbak gooien? Dat is net weer een stap te ver. Dus wij willen eigenlijk wel dat er dan verder wordt gebouwd, maar pas alles voor alles integraal, december 2019 een keuze wordt gehouden. Want wij zien het als één samenhangend geheel. Wij zijn dus als... En de optie, die hebben wij opgeschreven ook, renovatie niet uit het oog verliezen. Dus die willen wij er ook bij blijven houden. De keuze voor nieuwbouw is te verstrekkend. Het gebiedsmodel geeft ons vele vragen. De commissie die samengesteld moet gaan worden, daar hebben we vraagtekens bij. Dus wat dat betreft willen wij u deze serieus meegeven in uw vergadering in december, dat wij niet achter het voorstel staan zoals het er nu ligt. Dus...

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Mijn collega die moest absoluut eerder weg nu. Of althans, gewoon weg. Voorzitter, het is inderdaad een uitermate lastige materie en ook mijn fractie maakt zich ernstig zorgen over de gevoelens die ook de heer Van den Berg heeft verwoord, namelijk worden wij niet in een trechter meegezogen waarin wij dus straks in december 2019 helemaal niks meer hebben te vinden? Voorzitter, het is ook duidelijk dat er behoefte is aan meer ruimte ten behoeve van de discussie. Nader onderzoek ten aanzien van de gebiedsmodellen, ten aanzien van de kosten voor Natuur, maar ook de lozing op het eigen water. Wellicht ook nog de vervuilingseenheden daarin nog eens meenemen. Wat voor onze fractie ook erg belangrijk is, is de uitlegbaarheid aan de achterbannen. Wij komen... Wij gaan straks natuurlijk ook weer de verkiezingscampagnes in, nou, daar worden we natuurlijk over bevraagd, dus het moet ook helder zijn en duidelijk uitlegbaar. En wij denken dat het goed is dat er een commissie komt, maar als er een commissie komt, en dat willen wij dus ook meegeven, dat het een commissie is die echt met een frisse blik kijkt, die ook

de aangereikte opties zoals hier in de brief van LTO Nederland staan, worden meegenomen. Voorzitter, en dat het ook, zoals ook Ongebouwd zei, pas in 2019, dat we dan ook vrij zijn om die integrale keuze te maken op wat voor aangereikt model dan ook. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En de heer Fekkes?

De heer Fekkes: Voorzitter, ik dacht dat ik net duidelijk genoeg was, dus laat ik het daar maar bij laten.

De voorzitter: Oké. De heer Middendorp?

De heer Middendorp: Voorzitter, wij sluiten ons graag aan bij de suggesties van de heer Van den Berg, gesteund door de heer van Adrichem. Als ik het samenvat, heeft u drie punten plus één genoemd. Eén, noem het geen voorlopig besluit, maar noem het uitgangspunten. Twee, de commissies moeten een brede opdracht krijgen en daar moet ruimte zijn om te kijken naar nieuwbouw en renovatie. En het derde punt is brede bemensing van die commissies. En u heeft als detail genoemd ja, en we willen ook nog van die verontreinigingsheffing op eigen water af. Daar kunnen wij ons in vinden en wij vragen ons af of u dit op deze manier als besluitvorming wil voorleggen of dat het misschien verstandig is als de heer Van den Berg, Van Adrichem en mijzelf daar een motie over indienen? Ik leg het maar even voor.

De heer Natuurlijk: Ja, het is jammer dat de heer Van den Berg niet in de voorbereiding zat van dit stuk, want hij heeft drie, vier, Ja, drie Water Natuurlijk punten genoemd, namelijk het parkeren van het besluit. Over Natuur, van hoe dat bemenst wordt en dan de samenstelling van die commissies, want daar moet echt helderheid over zijn. Ik hoop echt dat u dat punt neemt. Er is één punt slechts blijven liggen en dat is het belasten van de diffuse verontreiniging, omdat dat eigenlijk een soort categorisch is afgewezen, wel met een uitgebreide toelichting. Maar ik denk dat dat als uitgangspunt toch ergens moet worden bewaard. Wellicht heeft de heer Van den Berg daar nog een suggestie over?

De voorzitter: Mag ik... Ik zou een voorstel willen doen. Ik proef bij de VV dat er toch een soort convergentie aan het optreden is van luister eens, zoals het voorstel er lag, verdient dat geen steun, maar de gedachten die de heer Van den Berg geopperd heeft, die vormen, zeg maar, wel de basis voor wellicht een mandaat waar de VV zich achter kan scharen. Ik zou willen voorstellen om even een korte schorsing te hanteren, zodat we even de gelegenheid krijgen, wellicht ook met de heer Van den Berg, om na te gaan hoe, zeg maar, dat voorstel zou kunnen luiden en dat we dan daarmee terugkomen bij u om te kijken of u zich kunt vinden in dat voorstel, zodat we inderdaad wel een duidelijk standpunt hebben van de VV van het Hoogheemraadschap van Delfland. Dus... Mijnheer... De heer Ranner?

De heer Ranner: Voorzitter, ik juich het toe, wij juichen het toe, dat u hier het initiatief neemt. Want u bent in feite ons dagelijks bestuur en ik hecht daaraan om dat te doen, niet dat er in feite een willekeurige groep hier met voorstellen gaat komen. Dus dat zorgvuldig doen.

De voorzitter: Ik ben zeker van... Maar gelet op het feit dat de heer Van den Berg net, zeg maar, behoorlijk wat bouwstenen heeft aangedragen, denk ik dat het misschien voor de voortgaande besluitvorming en de duidelijkheid het goed zou zijn... Dus ik schors even de vergadering voor tien minuten.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. We hebben tijdens de schorsing de gelegenheid gehad om even het voorgestelde besluit aan te passen, op basis van de input van de Verenigde Vergadering in de tweede termijn. En die ziet u voor u geprojecteerd. De Verenigde Vergadering geeft de Dijkgraaf het mandaat mee om in de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen ten aanzien van het onderwerp Wijziging Belastingstelsel Waterschappen ten eerste te pleiten om ruimte te krijgen voor Delfland om bij de definitieve besluitvorming over een nieuw belastingstelsel het gehele pakket aan voorstellen opnieuw ter discussie te kunnen stellen en op dat moment een integrale afweging te maken en derhalve het voorliggende concept besluit als uitgangspunten voor het vervolg te beschouwen. Ten tweede, een brede taakopvatting te bepleiten van de in te stellen commissies die zich zal buigen over de uitwerking van de voorstellen. Ten derde, te pleiten voor een brede samenstelling van de in te stellen commissie. Commissies. Ten vierde, als randvoorwaarde te stellen dat de kosten voor de heffing met betrekking tot lozing van gezuiverd afvalwater op het Rijkswater niet mogen stijgen. En ten vijfde, te bepleiten alsnog ook het belasten van diffusie verontreiniging als mogelijke optie mee te nemen in het vervolgproces. Ik zou eigenlijk willen voorstellen om dit besluit in stemming te brengen. Bent u daarmee akkoord? Als... Mevrouw Hilders?

Mevrouw Hilders: Ja, ik heb ook een suggestie meegegeven om ook renovatie uit te werken. Kan dat nog worden opgenomen? Waarom niet?

De voorzitter: Ik denk... We praten al om ruimte te krijgen bij punt één, dus het zit er impliciet in. Ja? Dus ik wilde voorstellen nu om dit voorstel in stemming te brengen. Mag ik mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik wil toch graag eigenlijk één opmerking maken, punt vijf, daar hebben wij heel erg bezwaar tegen, dat die er hier nu bij staat, dus... Het laatste punt, diffusie verontreiniging. Daar is in de vorige stukken ook verder niet meer over gesproken, omdat die weg is, ik vind niet dat wij die nu als Delfland hier op kunnen voeren. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel voor dit... Er staat natuurlijk wel, het is een mogelijke optie en volgens mij werd er... Is in eerdere voorstellen ook aangegeven dat er, ik kijk ook even naar hoogheemraad Ter Woorst, dat in de oorspronkelijke voorstellen toch ook in haakjes stond met betrekking tot dit punt.

Mevrouw Ter Woorst: Het oorspronkelijke voorstel stond in dat voor de glastuinbouw nader onderzoek moet plaatsvinden.

De voorzitter: Ja. Dus dit is eigenlijk een mogelijkheid die dan meegenomen zou kunnen worden.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dan zou ik hem graag nog explicieter willen hebben, want hier wordt... Diffuse verontreiniging staat hier. Er is ook vanaf landbouwgrond, als je dan bijvoorbeeld, veen hoe dat oxidatie mee wordt genomen. Dit wordt hier een te ruim begrip. Dus ik wil dan echt expliciet voor glastuinbouw en anders gaat hij eruit, wat ons betreft.

De heer Van den Berg: Ja, sorry, maar dan '...' niet verbazen en ik begrijp dat punt trouwens ook helemaal niet, want het onderzoek waar Delfland aan meewerkt, dat gaat juist om de belasting van de glastuinbouw nu, terwijl die toewerkt naar nullozing in 2027. Daar heeft dat onderzoek mee te maken. Dat heeft helemaal niet te maken met deze diffuse verontreiniging, dus als het die kant op gaat, dan stemmen wij daar niet mee in.

Mijn voorstel is om punt vijf gewoon te schrappen, want er zit nu al zo veel ruimte in de eerste vier punten, dat dat alle ruimte biedt om alles eigenlijk weer ter discussie te kunnen stellen.

De heer Nanninga: Voorzitter, ik vind dit juist, ik ben erg tevreden met het voorstel, want nu kunnen wij voor stemmen en dan zijn wij van een nee, tenzij gaan wij nu niet eens naar een ja, tenzij, maar naar een ja. Dus ik vind dat winst.

De voorzitter: De heer Simon?

De heer Simon: Dank u wel. Ja. Kijk, ik heb vooral punt één gelezen, als zijnde van nee, tenzij, nu hoor ik de heer Nanninga ja, tenzij. Ik hoop dat dat gaat over dit voorstel en niet over het oorspronkelijke voorstel. Maar er werd net ook een opmerking gedaan richting mevrouw Hilders, dat al impliciet al in de eerste bullet al heel veel staat. En ik vind ook, als je een gedragen beeld naar buiten wil brengen ja, dan is punt vijf sowieso al handiger om dat inderdaad, wat de heer Van den Berg zegt, om dat te schrappen. Maar punt vier vind ik ook wel een hekelpuntje. Want we zijn allemaal over eens dat die kosten niet mogen stijgen, omdat ja, dat is nadelig voor Delfland en dat begrijp ik wel, maar ja, ik kan ook zeggen van gooi er maar eens een vierde trap tegenaan, want wij vinden ook dat we überhaupt helemaal niet moeten vervuilen. Ja, dan wordt punt vier ook lastig. Dus laten we gewoon ons gewoon beperken tussen de eerste drie punten, daar is gewoon heel veel consensus over...

De heer Nanninga: Voorzitter, bij interruptie, u kunt toch als Partij voor de Dieren niet menen dat u tegen punt vijf bent?

De heer Simon: Absoluut niet, maar als... We willen ook gewoon een gezamenlijk beeld naar buiten brengen en de heer Van den Berg zegt terecht van, in punt één is daar al ruimte voor, om deze punten, tussen haakjes, mee te nemen.

De heer Van den Berg: En misschien mag ik er nog iets over zeggen, want kijk, de eerste drie punten, dat zijn proceselementen. En het vierde punt, dat is een inhoudelijk punt, maar daar is gewoon iedereen in deze VV het over eens. Maar het vijfde punt is een punt, een inhoudelijk punt, waar discussie over is. Ja, dan kan ik er nog wel tien verzinnen waar we het hier inhoudelijk niet met elkaar over eens zijn. Dus mijn suggestie is echt om punt vijf te laten vervallen. Punt één geeft alle ruimte om alles ter discussie te stellen en dan is het gewoon een procesmatig voorstel wat hier ligt en één inhoudelijk punt waar iedereen het over eens is.

De voorzitter: Ranner?

De heer Ranner: Voorzitter, ik wil denken in de lijn van de heer Van den Berg, omdat de orde van de inhoud van de besluitvorming hier ligt op het proces. En dat er een randvoorwaarde is, die wij zelf als belangrijk hebben ervaren, dus ik zou vanuit die optiek... Los van de inhoud of het terecht is of niet, zou ik vijf niet doen. Dat is een andere orde. Maar ik zou u willen vragen, want dat is nog niet duidelijk voor mij, die brede taakopvatting te bepleiten voor de in te stellen commissie die zich zal buigen over de uitwerking van de voorstellen. En ik zou u daar willen voorstellen om daar een amendement bij te voegen, namelijk dat er ook met commissieleden, ook van buiten de watersector. Want we hebben een discussie gehad over consumenten, over woningbouwcorporaties, Vereniging Eigen Huis, nou, dat staat hier allemaal niet in twee. Dus die mogelijkheid zou ik toch wat meer aandacht voor willen vragen.

De voorzitter: Eerst het... Ik wil eerst reageren op het eerste punt, dat is... U zegt terecht, als VV, dat de eerste drie zijn eigenlijk procesafspraken en punt vier hebben wij ook in het verleden van gezegd, daar is brede overeenstemming voor binnen de VV. Ik merk... Ik moet constateren dat over punt vijf de meningen best uiteenlopen, dus ik zou de VV dan willen voorstellen om nummer vijf niet op te nemen in dit besluit, te schrappen. En ten aanzien van uw andere punt... Ja? Is het... Ja? Is het college daarmee eens? Oké. Ten aanzien van het punt twee, denk ik dat ik graag, zeg maar, zal toelichten dat het belangrijk is dat deze commissies, zeg maar, inderdaad alle belanghebbenden heel goed consulteren en luisteren. De verantwoordelijkheid natuurlijk voor de voorstellen die uiteindelijk geformuleerd worden, zullen, zeg maar, bij de waterschappen moeten blijven liggen. Maar ik neem uw punt mee, dat wij, zeg maar, onze stakeholders of belangengroepen open tegemoet moeten treden om inderdaad goede voeling te krijgen van wat daar leeft, zodat dat gewogen kan worden bij de verdere uitwerking van de voorstellen. Dan... Dus... Nou, dat was niet de bedoeling. Maar laten we voor de duidelijkheid vijf dan nu verwijderen. College is daar ook mee eens en ik zou willen vragen om dit in stemming nu te brengen. Wie is hier voor? Wie is hier tegen?

De heer Nanninga: Voorzitter, ja, ik doe nog een ultieme poging om er een

De voorzitter: We zijn even nu in de stemmen.

De heer Nanninga: Ja, dan doe ik een stemverklaring.

De voorzitter: Een stemverklaring, prima. Ja, oké. U wil

De heer Nanninga: Ja, ik had hier heel graag een ja, tenzij van gemaakt, als u kunt zeggen dat er een deel van de VV de diffuse verontreiniging ook graag nog als onderwerp wil bewaard houden, dan... Als u dat kunt overdragen, dan wordt het een ja.

De voorzitter: Dan zijn we... Kijk

De heer P. van den Berg: Ik heb daar procesmatig nog bezwaar tegen. Het is gewoon een inhoudelijk punt... Dan kunt u alle inhoudelijke punten die hier zijn gezegd wel meenemen.

De voorzitter: Nee, maar ik probeer juist duidelijkheid te krijgen van wat, zeg maar, het gedragen beeld is van de VV. En ik constateer, dat... Nou net is er geteld met de stemmen? Stemmingen voor? Is dat... Kunt u nog één keer uw hand, als u voor bent, dan kunnen we even zorgen dat dat geteld wordt. En dan nog één keer degenen die tegen stemmen, meer... Dus dan stel ik vast dat er twee leden tegen stemmen en twintig voor en daarmee is dit besluit aangenomen en wordt dit mijn mandaat. Dank u wel daarvoor.

H. Hamerstukken

H.07 Samenwerking met Rijnland en Schieland & de Krimpenerwaard op het gebied van financieel-administratieve werkzaamheden (BOB)

De voorzitter: Dan wilde ik nu doorgaan naar het laatste... Nee, punt nummer zeven. Samenwerking Rijnland, Schieland en Krimpenerwaard. Dat moest ook een besprekspunt worden. Is besproken in de commissie, ik weet dat er vragen gesteld zijn over met name de uittrederregeling. Met uw goedvinden geef ik de gelegenheid aan hoogheemraad Smits om in ieder geval direct op die vragen die toen gesteld zijn, te reageren, zodat u dat mee kunt nemen weer bij uw overwegingen. Ik neem aan dat u daarmee akkoord bent.

De heer Smits: In dit samenwerkingsverband voorzitter, is een uittrederregeling, dus we kunnen er zo uit, het zal alleszins nog wat financiële consequenties hebben. Btw-vrijstelling die we genieten, die valt weg. En ook de voordelen die we uiteindelijk binnenhalen via deze samenwerking zal ons ontvallen.

De voorzitter: Mevrouw Hilders eerst?

Mevrouw Hilders: Ik wil graag aan de portefeuillehouder vragen of die uittrederregeling, is daar een nieuw artikel voor opgenomen? Want daar hebben wij om gevraagd. Er is heel vaak gedoe met uittreden en dan kan je er wel uit en dan moet je over het algemeen drie keer de jaarbijdrage betalen. Dat bedoel ik niet met een uittrederregeling, ik bedoel dan een nette afspraak hoe we dat gaan doen. Dat was onze vraag aan de portefeuillehouder in de commissie, dank u wel.

De voorzitter: De heer Ranner?

De heer Ranner: Dank u wel voorzitter. Ik verkeer in de gelukkig omstandigheid dat ik niet in de commissie zit die over dit onderwerp gesproken heeft. Maar deze achterstand heeft ertoe geleid voor mij dat ik de vraag heb gesteld, wat is nog de rol van, zeg maar, de administratie en de ambtenaren van Delfland in het kader van de PSC-cyclus. Want ik kan me heel goed voorstellen dat je in het kader van, zeg maar, de automatisering van een nieuw systeem, dat je dus dingen samen gaat doen. Maar ik wil wel weten hoe het zit met de verantwoordelijkheden en betrokkenheid dus van de ambtelijke organisatie van Delfland en het bestuur, uiteraard. Dank u wel.

De heer Smits: Op de eerste plaats de ambtelijke betrokkenheid vanuit Delfland. In de stuurgroep zit namelijk iemand vanuit Delfland, die is er, die blijft er. Dat betekent ook dat zij betrokken zijn bij het uitwerken en invullen van de PSC-cyclus en ten aanzien van de vraag van mevrouw Hilders over die uittrederregeling, daar is een afspraak over gemaakt, als u dat op prijs stelt, dan wil ik die u doen toekomen.

Mevrouw Hilders: Bij interruptie, waarom zit de uittreedbepaling dan niet bij het voorstel?

De heer Smits: Dat is dan waarschijnlijk een omissie, maar dat kan gecorrigeerd worden via de toezegging die ik u net heb gedaan.

Mevrouw Hilders: Maar dan kan ik er niet over... Sorry, hoor. Maar dan kan ik er geen standpunt over nemen.

De heer Smits: Hetgeen ik tijdens de discussie over dit onderwerp heb gezegd, maakt onderdeel uit van de besluitvorming. Artikel tien wordt mij ingefluisterd.

De voorzitter: De heer Ranner?

De heer Ranner: Ja, het spijt me, maar ik moet toch nog even wat duidelijker antwoord krijgen. De PSC-cyclus van Delfland heeft een beleidsmatig karakter en een puur kwantitatief, administratief karakter. Ik wil weten in hoeverre deze nieuwe club in feite zich bezig gaat houden ook met het kwalitatieve, beleidsmatige karakter van de PSC-cyclus. Van de stukken die daarin geproduceerd worden.

De heer Smits: Dat laatste is niet het geval.

De voorzitter: Dank je. Dan wil ik nu graag dit voorstel in stemming brengen. Is er behoefte aan stemming? Dan breng ik het nu in stemming. Is er behoefte aan stemverklaring? Mevrouw Hilders?

Mevrouw Hilders: De fractie Integer Liberaal die stemt tegen dit voorstel, vanwege het ontbreken van een uittreedbepaling in de tekst zelf en ik heb gehoord wat de heer Smits heeft gezegd, maar daardoor kan ik dat niet meenemen in mijn besluitvorming op dit moment. Ik geloof wel dat er iets is, maar ik kan het niet meenemen in mijn afweging en daarom stem ik tegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik de VV-leden vragen, wie is voorstander? Wie stemt voor ten aanzien van dit besluit? Ja? Kijken... Wie stemt tegen? Daarmee is er één stem tegen en iemand... Wie heeft er niet gestemd? U heeft voor gestemd, dacht ik. Ik dacht dat ik uw hand gezien had. Ja, oké. Eén tegenstem en... Jullie hebben geteld... En twintig, negentien voorstemmen, want één lid heeft de vergadering verlaten. Dan gaan we nu door naar de andere Hamerstukken.

H.04 Verordening Watersysteemheffing Delfland 2019 (BOB)

De voorzitter: Ik ga door naar Hamerstuk Verordening Watersysteemheffing Delfland, waarbij mevrouw Hilders aangegeven had een stemverklaring te willen uitbrengen?

Mevrouw Hilders: Dat klopt en dat geldt overigens ook voor de Verordening Zuiveringsheffing en Watersysteem, allebei, dus gewoon in één keer.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Hilders: Daar wordt dus bij gezegd dat deze stukken automatisch worden vastgesteld en dat er dus geen mogelijkheid is voor inwoners om hier invloed op uit te oefenen. Dat heb ik begrepen, later, dat dat komt omdat de begroting wel ter inzage heeft gelegen en omdat daar geen opmerkingen over waren en ik zou het... Ik wil gewoon hier gezegd hebben dat ik het belangrijk vind dat inwoners zo veel mogelijk worden betrokken bij besluitvorming en dat dat dan beter wordt uitgelegd, als dit het geval is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan breng ik nu de verordening Watersysteemheffing in stemming. Wie is voor? Wie is tegen? Dan is het negentien keer... Dan is het voorstel aangenomen.

H.05 Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2019 en Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2019 (BOB)

De voorzitter: Ik ga door naar de Verordening Zuiveringsheffing Delfland. Wilt u dit in stemming brengen? Zo niet, dan is het hierbij, het besluit vastgesteld.

H.06 Verordening kwijtscheldingsregeling 2019 (BOB)

De voorzitter: De Verordening kwijtscheldingsregeling. Wilt u dat in stemming brengen? Zo niet, dan is de Verordening kwijtscheldingsregeling ook vastgesteld. En volgens mij zijn wij daarmee... Nee, wacht, ik vergeet er nog één.

H.08 Zienswijze toetreding GR tot werkgeversvereniging UvW (BOB)

De voorzitter: Er is nog agendapunt acht, ook... Dat is een Hamerstuk, Zienswijze toetreding Gemeenschappelijke Regeling tot werkgeversvereniging UvW. Mevrouw Hilders? Uw stemverklaring?

Mevrouw Hilders: Ja, ik heb hier eigenlijk dezelfde opvatting over. Er hoort een uittredenbepaling bij, het is vergelijkbaar met de samenwerking met Schieland en Delfland. Ik wil er aandacht voor vragen om dat in het vervolg wel te gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte aan een stemming over dit voorstel? Dat zie ik niet. Dan is daarmee dit besluit ook vastgesteld. En volgens mij... Even kijken. Deze hebben we gehad, hè? Ja.

S Sluiting

De voorzitter: Volgens mij zijn wij daarmee gekomen aan het einde van deze agenda. Dank u wel voor uw aanwezigheid en ik sluit de vergadering om tien over twee. Ja, dit doen we maar...